המחיר: 5.00 ל"י ח' תשרי תשל"ו, 10.9.75 שנה 40

העולם הזה

סקופ

פרס: למישרד החוץ!

אלון: לסוכנות!

רבין יקח את תיק הביטחון

התוכנית הסודית של ראש-הממשלה להחלפת השרים הבכירים

ZOO

העורך והמייסד הראשון:
ד"ר מלכיאל זוארץ ז"ל
ממשיכי דרכו יבל"א:
חנוך מרמרי, קובי ניב, אפרים סידון

חידוש מהפכני החל מהשנה הבאה:

יונהגו כרטיסיות־ברכה לשנה טובה

הדוורים ינקבו הכרטיסיות בבתים * "חסכו מיליוני לירות

החל מן השנה הבאה ינהיג דואר ישראל חידוש מהפכני, אשר יחפוך את מינהג משלוח כרטיסי־הברכה לשנה החדשה למישחק־ילדים מגוחך. על כך מסר אמש במסיבת־עיתונאים דובר מישרד־התיקשורת.

לדבריו החליט המישרד לשווק, החל מן השנה הבאה, כרטיסיות ברכה מוזלות במקום כרטיסי־הברכה הבהדדים הנהוגים כעת.

הכרטיסיות יונפקו בחמישה־עשר נוסחים שונים ובחמישה טעמים (מוקה־וניל, כותל מערבי, צנחנים, שיריון ואהבה), וניתן יהיה להשיגן בכל בתי־הדואר בארץ ואצל נהגי „אגד" המוסכים.

משנשאל הדובר, פירט והסביר את השיטה שעל־פיה ינהל מישרדו את מיבצע כרטיסיות ה„שנה־טובה": „עד עכשיו נאלץ כל אזרח לשלוח עשרות, ואולי מאות, כרטיסי־ברכה בודדים ויקרים מדי שנה בשנה. מעתה, מי שיהיו בידו כרטיסיות־ברכה תיקניות (רוחב 6.8 ס"מ, גובה 4.2 ס"מ) יהיה פטור, על־פי החוק, מלבצע את המישלוח. במקום זה יפקדו דוורי דואר ישראל מדי יום ביומו את כל בתי־האב וינקבו את הכרטיסיות."

בתשובה לשאלה נוספת, הוסיף הדובר, כי מי שכרטיסייתו תהיה מנוקבת כולה יוכל לקנות כרטיסייה חדשה מהדוור הפוקד. תוקף כל כרטיסייה חדש בלבד, ואין היא ניתנת להעברה.

דבר המערכת

צדק חזק - צדק צודק

זוכרים אנו שהיו ימים שהיו אומרים אצלנו שעדיין יש שני דברים שלא נגע בהם נגע השחיתות. היה זה צה"ל מחד ומערכת המישפט העברי המתחדש מחד.

והנה, משעוב האלוף א. שרון את צה"ל כבר אין מונים אותו בין הטהורים. ואם צה"ל כך קל וחומר גם מ. המישפט שהוכרנו. ומי שטרח להרעיל בארות צ.ה. לישראל טרח להדביק בדבר ובטיפוס ובשאר מרעין בישין גם את מ. המישפט.

לכן שמחנו לגלות השבוע שלא מניה ולא מקצתיה.

שאכן, על אף אווירת הטרור והבלהות שמנסים כאן שמאלנינו ושלי־חי", סטאלין ליצור ולהצר, לא הצר ב. המישפט צעדיו ונקט בעונשין כפי שנקט.

שהרי לך — בא מיעוט קולני ושעיר ומנסה לכפות דיעותיו. ולפי שאינו יכול בשיכנוע עושה הוא זאת בליכלוך. שכן מתמיד יודעים הללו רק ללכלך.

וחשבנו היינתן בארצנו שלנו למיעוטין, שהרי רק שמונה טרוריסטים היו בעניין, להשפיע בליכלוכו. ותהינו.

תהינו לאמור — האומנם תעינו? ושמחנו שלא טעינו.

ומעל דפים עבריים אלו אנו מחזקים את ידיו של ב. המישפט שגזר עונש מאסר על אותם פורעים מלוכלכים ומלכלכים. שיידעו הם ויידע העולם — כאן לא פורטוגל ולא אמריקה ולא צרפת.

ומי שהצדק איתו הוא בסופו של דבר הצודק.

מ. גלעדי

ישחקו הנערים

אם, נניח, הליכוד היה בשילטון והמערך באופוזיציה — אז מה?

אז בגין היה אומר שאין ברירה כי ארה"ב לוחצת.

ורבין היה אומר שצריך לפנות לדעת-הקהל האמריקאית ולקונגרס.

ורימלט היה אומר שזהו הסדר טוב לישראל.

ואלון היה אומר שאסור להיכנע.

ושרון היה מסביר שבין האלטרנטיבות זוהי הברירה או להיפך.

ופרס היה אומר שהיום מצרים, מחר ירושלים.

ואלה שהיו מפגינים נגד היו מפגינים נגד ואלה שבעד בעד.

ויובל נאמן היה מתפטר.

אז מה?

משרד החינוך והתרבות — **מערכת „להיטון"**

במוצאי חג־הסוכות ייערך בהיכל התרבות

פסטיבל שירי ח"כים

מילים לחן וביצוע בלעדי של נבחרי ישראל

משתתפים:

שמעון פרס
משה דיין
עקיבא נוף
צמד ההמרנים
מקהלת המערך הארום
ועוד ועוד.

ההכרעה בבחירות דמוקרטיות!

איש בל ייעדר!

בתום המופע ניתן יהיה לקנות במקום את תקליט הפסטיבל עם חתימתם האישית של האמנים.

בקרוב - פסטיבל שירי ילדים ח"כים

הטיול השנתי (חיבור)

כבר בהתחלה של שנת הלימודים החדשה נסעה כיתתנו, כיתה ט' של הבית־ספר האיזורי, לטיול שנתי.

זה היה רק טיול שנתי קטן ולא הטיול השנתי הגדול, כי זה היה רק ליום אחד ולא להרבה ימים, אפה שאפשר לצבוע ולשגע וגם לא לקחנו תרמילים ושקי־שינה.

הסיבה שנסענו לטיול היתה למען הסדר. בהתחלה חשבתי שזה למען שיהודי רוסיה יתנו להם לעשות סדר בפסח, אבל אחרי זה הבנתי שזה למען שמירת חסדר חקיים, שרוצים לקעקע אותו,

הנה כאן זה אני (מימין) ומירית (באמצע) מצטלמים בירושלים

או בעצם למען הסדר הציבורי, או איך שקוראים לזה בפוליטיקה „למען הסדר מדיני."

אז כל הכיתה לבשנו חולצות כחולות של שבת, ובאו גם ממשקים אחרים, ולקחנו דגלים גם ונסענו במשאית, וכל הדרך שרנו וגם הספקתי לדבר עם מירית על מה זה אהבה באמת.

אחרי זה הגענו לירושלים, שהיא עיר־הקודש, וירדנו בחנייה וכמו שאמרתי הלכנו להפגנה למען הסדר הטוב. והיו שם המון ילדים מכל מיני משקים, שאני מכיר וגם שאני לא מכיר, וגם היו עיורוניים. וחוץ מהילדים היו גם די הרבה מבוגרים — מדריכים מהתנועה והנהגים של המשאיות.

פתאום באו כל מיני אנשים ושרים ועלו על במה וניגנו באקורדיון שירים ישנים לאללה, אולי מהתקופה של ה־פלמ"ח, ואז בא יגאל אלון, שהוא גם־כן קיבוצניק, אז מחינו לו כפיים וגם שמענו מה שהוא אומר. אז הוא אמר ש„ארצות־הברית היא ידידתנו האמיתית היחידה" וכולם הניפו את הדגלים האדומים וצעקנו „כיפאק היי!" שלוש פעמים.

אחרי זה היה תהלוכה כמו בביכורים שמביאים כל ענף את הטנא שלו, אבל זה היה משעמם.

אבל כשנגמרה התהלוכה נשאר זמן כמו שהבטיחו, ללכת להצגה שנייה. כמה בנים הלכו לראות את „הקשר הצרפתי", אבל אני ומירית וכולם הלכנו דווקא לראות את „עימנואל", למה שאני בטוח שלא יביאו את זה לראות במשק. והיה סרט נורא יפה ואני חושב שעכשיו אני ומירית באמת אולי מבינים מה זה אהבה באמת.

אחרי זה באו המשאיות וכל הדרך בחושך החזקתי למירית שד, אבל כשהגענו למשק ראיתי שזה היה בעצם מרפק. תחי הממשלה!

הארץ

—ממישנתו של מיליסה—

טוב שבר אחד בענן
משני שברים באשכים.
מלכיאל זוארץ
(בטכס אירוח „נחל קילה")

מה לספר לילדים

מורה יקר, מחנך הדור — לפניך 2 סיפורים כאילו זהים. הסיפור הראשון לקוח מן הסיפורת והשני מן העיתונות. הסבר ובאר לתלמידים, מה הם ההבדלים העקרוניים בין 2 הסיפורים:

היה היתה במדינה רחוקה מילחמה קשה ונוראה. רבים מתושבי המדינה קמו להם ונסו מן אימת המלחמה.

ובין הנסים על נפשם היתה גם אלמנה אחת יהודיה, זלדה שמה, מטופלת בשני ילדים פעוטים, יתומים מאב.

והנה כשהגיעו האלמנה ובניה היתומים לארץ אחת ונתיישבו בה, קמו עליהם השילטונות וגירשו אותם מן הארץ.

היה היתה במדינה רחוקה מילחמה קשה ונוראה. רבים מתושבי המדינה קמו להם ונסו מאימת המלחמה.

ובין הנסים על נפשם גם אשה אחת, פיי-לאיי שמה, ולה שני בנים יתומים מאב.

והנה כשהגיעו האשה ובניה לארץ ונתיישבו בה, פקדו עליהם השילטונות לעזוב את הארץ.

הסבר לילדים בפירוט, מדוע הסיפור הראשון הוא סיפור נורא על אנטישמיות חולנית, ואילו הסיפור השני הוא על פעילותו ההכרחית של מינהל תקין במדינת-חוק מודרנית.

לאחר מכן הסבר לתלמידים את לקחי השיעור (לא עוד) בלוויית הדגמות היסטוריות (והעולם שתק).

בגמר השיעור, אל תשכח להורות לילדים לנקות את הלוח ולהפוך את הכסאות.

„דעת הקהל" - מכון קוסמטי

לפני

אחרי

מהצלחותינו הגדולות:

גולדה מאיר

לפני שנבחרה	3%
אחרי שנבחרה	68%
אחרי שנתיים	91%

יצחק רבין

לפני שנבחר	12%
אחרי שבוע	56%
אחרי שנה	68%

ועתה:

הסכם הביניים

לפני — 5%
בקרוב — 17%, 32%, 49%, 46%, 75%, 83%

פנה אל „דעת הקהל"
אנחנו אוכלים הכל - עלינו אפשר לסמוך

גולדה
מאיר
בבא

נו, ראיתם כבר את הסרט המצחיק הזה על אידי אמין?

איך מצחיק, הא!

ממש.

איך הוא מדבר אל השרים שלו כמו גננת מפגרת אל ילדים עוד יותר מפגרים.

ממש מצחיק.

ואיך הוא, כששואלים אותו איזה שאלה, מתחיל לבלבל את הביצים עם ילדות קשה ועוני

מצא את ההבדלים
מי הנאור ומי השחור?

ופוגרומים והיסטוריה וכו' וכו' — רק על השאלה הוא לא עונה.

ממש מצחיק.

ואיך כולם מוחאים לו כפיים.

ממש מצחיק.

אבל כשלכם היתה ראש-ממשלה שהיתה מדברת אל השרים שלה כמו גננת מפגרת אל ילדים מפגרים, וכשהיו שואלים אותה שאלה היא היתה מתחילה לבלבל את הביצים עם ילדות קשה ועוני ופוגרומים והיסטוריה וכו' וכו' — ורק על השאלה היא לא היתה עונה —

אז לא צחקתם.

אז מחאתם כפיים.

אבל מה — הם שחורים ואתם לבנים.

וזה מה שעושה אותם למצחיקים כל כך ואתכם לחכמים כל כך.

חה. חה.

נאום פנימי
לצורך שכנועי

...חברים, חברים — שלא תבינו אותי לא נכון. זה לא שאנחנו פתאום רוצים שלום. ההיפך. מהבחינה הזאת עמדתנו העקרונית לא נשתנתה. אבל שתבינו, חברים — לא היתה לנו כל ברירה אחרת. אתם הרי יודעים את המצב, אתם יודעים שאין כסף. אז תבינו, חברים, שבלי כסף אין ברירה. אז אנחנו פשוט מוכרחים לעשות את הצעד הזה. וזה באמת לא־כל־כך נורא — אז יהיה קצת שלום, אז מה? עמדנו בכל מיני מצבים קשים — אז נעמוד גם בזה. ואולי במשך הזמן המצב ישתפר, חברים, ויהיה כסף וכמו שאמרתי — אם יהיה כסף תהיה ברירה. ואז אנחנו לא נירתע ותאמינו לי — נעשה מילחמה. אז, חברים, שתצביעו בעד...

תשקיף

מנדט האו"ם

ברמת־הגולן - בסכנה

נכונותה של ממשלת־ישראל להתחיל במשא־ומתן להסדר־ביניים נוסף עם סוריה, באמצעות הנרי קיסינג'ר, אינה נובעת מכפייה או מלחצים של ממשלת ארצות־הברית, אלא מניתוח מפוכח של ההתפתחויות הצפויות:

אם לא יוחל במגעים עם הסורים, כימעט כרור שהם לא יסכימו להארכת תוקף מנדט כוח־החירום של האו"ם ברמת־הגולן, העומד להסתיים בעוד כחודשיים וחצי, ב־30 בנובמבר. במיקרה שיעשו זאת, כימעט ברור שהם יפתחו במילחמת־התשה חדשה, העלולה לגרום לפיצוצו של הסכם־הביניים עם מצריים, שיהיה אז כבר בתהליך ביצוע.

בשלב זה מוכנה ישראל לוותר לסורים, במיסגרת הסכם־ביניים נוסף, רק על איזור־החייץ בין הצבאות, הנמצא עתה בשליטת האו"ם. הסורים אינם מוכנים להסתפק בכך, כפי שהסתבר מגישושיו המוקדמים של קיסינג'ר.

מה מאחורי

ההתנגדות

הסובייטית?

התנגדותה של ברית־המועצות להסדר־הביניים בין ישראל ומצריים אינה נובעת רק מהצבת טכנאים אמריקאיים בתחנות האתרעה באיזור־החייץ שבין הצבאות בסיני, וגם לא מהפגיעה ביוקרתם, כתוצאה מהעובדה שההסדר הושג על־ידי שר־החוץ האמריקאי.

כמאוחר הכחינו הסובייטים בכך שארצות־הברית חותרת, למעשה, לייצוב קו קירמי חדש מוז ברית־המועצות, שיהיה מבוסס על הציר מצריים־סעודיה־ישראל, שיחליף את הקו הקידמי הקודם שהתמוטט, ושהיה מבוסס על הציר תורכיה־יוון. קו זה, שנועד על פי האיסטרטגיה הגלובלית של ארצות־הברית להכטיח את מקורות הנפט למשך 15 השנים הכאות, הוא חלק מהתיכנון ארוך־הטווח של התיכנון האיסטרטגי האמריקאי.

לסובייטים אין בשלב זה כל תוכנית נגדית, והם מנסים לייצב את הקו הקידמי שלהם על הציר סוריה־עיראק, ולמנוע בכל מחיר — אולי אפילו במחיר של מילחמה חדשה במרחב — את ניסיונות־השחיקה האמריקאיים במדינות אלה.

ישראל לא התנגדה

לאספקת נשק

אמריקאי למצריים

הבטחתה של ארצות־הברית לספק בעתיד נשק למצריים, לא נעשתה ללא ידיעת ממשלת־ישראל. ישראל לא התנגדה לכך שארצות־הברית תספק למצריים מטוסי־קרב וטילים, בדומה להתנגדות לאספקת טילים נגד־מטוסים לירדן.

קיסינג'ר הצליח לשכנע את ממשלת־ישראל, כי ישראל עשויה להפיק תועלת מכך שהכטא המצרי יצוייד בנשק אמריקאי. תהליך קליטתו של נשק זה יימשך מיספר שנים. העובדה שהכטא המצרי יצטרך בעתיד־הקרוב להפעיל הן נשק סובייטי והן נשק מערכי, מהווה חיסרון מכחינה לוגיסטית.

יתר־על־כן, תלותה של מצריים באספקת חלפים וחימוש לנשק האמריקאי שתקבל, תאפשר הפעלת לחצים מדיניים, בדומה לאותם שישראל התנסתה בהם לאחרונה.

נציגי מיפלגות

לא יישבו בקלפיות

על־פי הצעת תיקון לחוק הבחירות, שהושלמה לאחרונה במישרד־הפנים, לא יורשו עוד חברי־מיפלגות לכהן כחברי ועדות־קלפי בעת עריכת בחירות כלליות במדינה.

נציגי המיפלגות יורשו רק לשבת כמשקיפים בוועדות־הקלפי, ואילו אנשי הוועדות יהיו כולם עובדי־המדינה.

למרות ההכחשות:

גלילי יחפטר

למרות ההכחשות הנמרצות לידיעות, לפיהן עומד השר ללא־תיק ישראל גלילי לפרוש מהממשלה — צפוייה פרישתו תוך חודשים מעטים.

למעשה ירד מעמדו של גלילי לשפל־המדרגה מאז התפטרותה של גולדה מאיר, שבממשלתה היה לו מעמד של יועץ ומנסח. בחודשים האחרונים לא שותף גלילי בהתייעצויות, לא רק בהכרעות אלא אפילו בענייני ניסוח. גלילי המתוסכל התלונן לפני ידידיו בקיבוץ־המאוחד, כי דוחקים את רגליו, וכי מתעלמים ממנו במתכוון, כדי להביאו לידי התפטרות מרצונו.

הנשיא פורד יחנוך

תערוכת

צייר ישראלי

הצייר הישראלי יעקב אגם, עומד להתכבד בכבוד ששום אמן ישראלי לא זכה בו קודם־לכן: נשיא ארצות־הברית יחנוך תערוכה חדשה של יצירותיו בארצות־הברית. פורד הזמין כאורח הכבוד לחנוכת מוזיאון חדש לאמנות שניבנה בפלאם־ביץ', קליפורניה. הנהלת המוזיאון, העתיד לחיות אחר המוזיאונים המפוארים בעולם לאמנות מודרנית, בחרה לתערוכת־הפתיחה את יצירותיו של אגם. בעקיפין יהיה פורד אורח־כבוד גם בתערוכה.

פרישת יובל נאמן -

מחאה כפולה

התפטרותו של הפרופסור יובל נאמן, נשיא אוניברסיטת תל־אביב, מתפקיד היועץ המדעי לשר־הביטחון, לא היתה רק אקט פוליטי שנבע מאי־הסכמתו של נאמן, איש ארץ־ישראל השלמה, להסדר־הביניים עם מצריים.

אחד הנימוקים לפרישתו של נאמן היה שבתקופת שירותו כיועץ לא ניתן לו לשנות כימעט דבר בתחומי המדע שבטיפול מערכת־הביטחון.

בכך הצטרף נאמן ליועצים קודמים של שר־הביטחון, דוגמת האלופים (מיל.) מוטי הוד ויהושפט הרכבי, שנתקלו בהתנגדות ובחתירות תחתיהם מצד אנשי מערכת־הביטחון.

תנועת העפלה -

בכיוון הפוך

אש"ף עשוי להפעיל בעתיד תנועת־העפלה בכיוון הפוך — הבאת ספינות של פליטים פלסטיניים לחופי ישראל, כהפגנה בתי־אלימה שתסעיר את העולם.

על רעיון זה מדווח השבועון ישראל ופלסטין המופיע בפאריס. נאמר כי הרעיון נולד בפגישה בין פאציפיסטים, הדוגלים בפעולה בלתי־אלימה, לבין נציג אש"ף. כדוגמה לפעולה משמשות פרשת המיבצע המפורסם של נאנדי להפרת חוקי־מס־המלח בהודו ופרשת ההעפלה היהודית.

מאדאח הציע

שלום ב־1971!

גילוי מעניין ביותר השמיע יצחק רבין בכנס סגור, לפני כמה ימים:

אנואר אל־סאדאת הציע ב־1971, זמן קצר אחרי עלותו לשילטון, לחתום על חוזה שלום עם מדינת־ישראל, תמורת שיבה לגבולות 1967, ממשרת ישראל בחלקה את סיני.

באותה תקופה חזרה גולדה מאיר השפם־וחצי על העמדה, שהערבים אינם מובנים לכרות שלום עם ישראל בשום תנאי שהוא, השעיכון את שלום לנהר ויכוח פנימי בישראל על תחזרת ששחים תמורת שלום.

גילויי שחיתות נוספים

בתעשייה האווירית

עם התרפת המאבק בין אנשי האופוזיציה בוועד־העובדים של התעשייה האווירית לבין שליטי הוועד, עלולות להיחשף פרשיות־שחיתות נוספות.

פעילי־האופוזיציה המפוטרים טוענים, כי נוסף לפרשיות שהעלו עד כה נגד אנשי ועד־העובדים, יש בידם עדויות וחומר מרשיע גם נגד כמה מנהלים, שאותו הם עומדים להביא לידיעת הציבור.

הקפטן העקשן

יטוס כקצין ראשון

עדיין לא הוכרע גורלו של עקיבא פרסמן, קפטן אל־על שעורר שערורייה כאשר התעכב מטוס במשך 16 שעות, ביגלל סירובו להרשות לנווט השנוא עליו, לטוס במטוס כנוסע.

בין הטייסים יש רבים המתנגדים לפרסמן, הידוע כאיש נוקשה שאינו מסתדר עם אנשים. אולם גם המתנגדים בקרב הטייסים חוששים, כי אם לא יתנו לו גיבוי, תתערער סמכות הקפטנים.

בינתיים נמנעה עלייתו של פרסמן לתפקיד בכיר יותר בחברה, והוא צפוי להורידה זמנית לדרגת קצין ראשון, לכמה חודשים.

קיר־אלמוגים נהרס

במיפרץ שלמה!

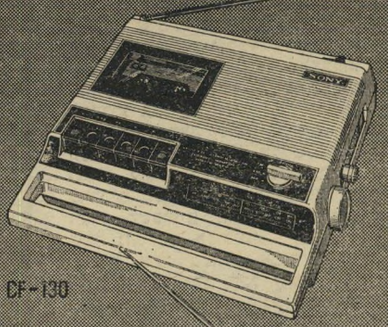
אחד האתרים התת־מימיים המקסימים ביותר שבחוף שארם־אל־שייך נהרס בשבוע שעבר, כתוצאה ממעשה ואנדאלי של קבוצת חיילי צה"ל. החיילים ניסו ללכוד דגים ליד החוף תוך שימוש אסור בפצצות־עומק, שהשליכו למים. כתוצאה מהפיצוצים התת־מימיים התמוטט קיר־אלמוגים, שלפי הערכת מומחים נוצר במשך יותר מאלף שנה.

הקיר שנהרס היה אחת האטרקציות הגדולות לחובבי הדייג התת־מימי, שבאו למקום מרחבי העולם. החיילים שחיבלו בקיר יועמדו לדין.

SONY®

שאל כל אחד...

CF-410

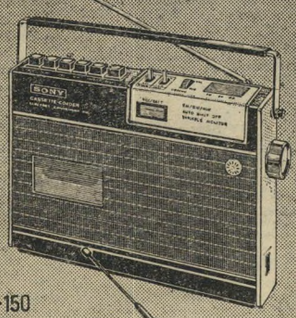

CF-130

CF-320

CF-310

CF-415

CF-150

CF-420

CF-550 A

רדיו טייפ קסטות-CF

CF-130
2 גלים AM/FM
מיקרופון חיצוני

CF-150
2 גלים AM/FM
מיקרופון פנימי וחיצוני
עצירה אוטומטית

CF-310
3 גלים AM/FM/SW
מיקרופון פנימי
עצירה אוטומטית

CF-320
2 גלים AM/FM
מיקרופון פנימי
עצירה אוטומטית כללית

CF-410
3 גלים AM/FM/SW
מיקרופון פנימי
עצירה אוטומטית

CF-415
4 גלים AM/FM/SW/LW
מיקרופון פנימי
עצירה אוטומטית
עוצמת קול 2.5 וואט

CF-420
4 גלים AM/FM/SW/LW
מיקרופון פנימי
עצירה אוטומטית
עוצמת קול 2.7 וואט

CF-480
3 גלים AM/FM/SW
מיקרופון פנימי
2 רמקולים
עצירה אוטומטית
עוצמת קול 4 וואט
אפשרות ל- Mixing

CF-550
2 גלים AM/FM Stereo
2 מיקרופונים פנימיים
4 רמקולים
עצירה אוטומטית
יכול לשמש
כטייפ דק למערכת סטריאו

כולם על חשמל וסוללות (AC/DC)
והקלטה אוטומטית

CF-480

לכבוד
ישפאר חברה אלקטרונית למסחר בע"מ
ת.ד. 2913 ת"א
הנני מבקש פרטים נוספים
על רדיו/טייפ קסטות
שם: _____ טלפון: _____
כתובת: _____

בואו לראות, לחוש ולשמוע מוסיקה באולמי התצוגה של סוני: תל-אביב: מגדל שלום, רח' אחד-העם 9, טל. 524131

ברכת שנה טובה, שנת שלום ושגשוג
בית ישפאר

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טלפון 03־243386. תא־דואר 136 • מען מברקי: „עולמפרס" • מודפס ב„הדפוס החדש" בע"מ, תל־אביב, רחוב בן־אביגדור • הפצה: „גד" בע"מ • גליונות: „צינקוגרפיה כספי בע"מ • העורך הראשי: אורי אבנרי • המוציא לאור: העולם הזה בע"מ.

קליאה יקי.

אינני סבור שיש עוד עתון אחד בישראל, שהחומר הכתוב המתפרסם מעל עמודיו, אינו משקף **למעשה את מלוא** העבודה העתונאית של כתביו כמו העתון הזה. רוב עבודתם של כתבי העתונים האחרים כרוכה **בסיקור מאורעות שוט־**

הכותרת ב„רף" 25.6.67
אישור באיחור

פים, בכיסוי תחומי חדשות קבועים, באי־
סוף חזור רקע, תגובות ודברי פרשנות.

בהעולם הזה, בצד העבודה השיגרתית הזו, נמצא הכתב במירדף מתמיד אחרי מה שמכונה סקופים. אלא שחלק ניכר מהסקופים הללו — ידיעות בלעדיות שלא פורסמו קודם לכן בשום עיתון אחר — אינו רואה אור לעולם. לרבים מהסיפו־רים קשה למצוא אימות או אישור והם נגנזים. סיפורים אחרים מיתגלים במהלך התקופה כמופרכים מעיקרם, אחרי שהושקעו בהם עשרות שעות עבודה.

אינני חושב שתהיה זו הגזמה לומר, שהתוצר העתונאי השבועי של כתב ב־מערכת זו, הוא רק כשליש מכמות העבו־דה שהשקיע באיסוף ובבדיקת ידיעות וסיפורים שאינם מגיעים אל דפי העתון.

רק לעיתים רחוקות מסתכן העולם הזה בפירסום מידע שלא נבדק ולא אושר, לפחות בחלקו. אחד המקרים הבולטים של פירסום כזה אירע לפני שמונה שנים.

היה זה ימים מעטים אחרי מילחמת ששת־הימים. באותם ימים הוציאו עורכי העולם הזה לאור עתון יומי, שנולד עם פרוץ המילחמה, ושנשא את השם דף. דף, המוסף היומי של העולם הזה, שבק חיים אחרי מיספר חודשים בשל סיבות תקציביות בעיקר. אולם היו שניסו לת־לות את סיבות מותו של העתון במה שהם כינו „הפרחת ברווזים עתונאיים." כדוגמה לכך, היו אותם אנשים מבי־אים במשך שנים את הכותרת הראשית שהתפרסמה בדף ב־25 ביוני ושהכריזה: נאצר ניסה להתאבד!

■ ■ ■

תוכן הידיעה היה כדלהלן:

זהו הסוד הכמוס ביותר במרחב. הוא הגיע אמש מפאריס, מפי אישיות מוסמכת שחזרה זה עתה מקהיר. אולם אין אישור לידיעה ממקור אחר.

לפי אותה אישיות, ניסה ג'מאל עבד אל נאצר להתאבד, מיד אחרי ששידר את הודעת ההתפטרות המפורסמת שלו בטל־וויזיה וברדיו של מצריים. הוא עשה זאת באמצעות רעל. עוזריו המקורבים גילו את הדבר בעוד מועד. הרופאים שהוחשו לביתו הצילו את חייו.

דבר ההתאבדות זרם עוד באותו ערב בצמרת השילטון וגרם לתגובה רגשית עמוקה ומהירה. מכאן הסיגנון הרגשני שבו שידרו ראשי השילטון והשדרנים את הקריאה הפאתטית להחזרת נאצר לשיל־טון. דבר ההתאבדות נודע ברמזים בדרג רחב יותר כאשר לא הופיע עבד אל נאצר למחרת היום, כמובטח, באסיפת מוצעת האומה.

היתה זו ידיעה בלעדית, שלא פורסמה, אפילו ברמז, באף עתון אחר בעולם. היא הגיעה אלינו, כאמור, בטלפון מפאריס. לא היתה שום דרך לבדוק את מהימנו־תה. אולם האישיות שדיווחה לנו על כך נראתה לנו מספיק מהימנה כדי להמר על המידע שמסרה.

כיוון שדף היה העיתון היחיד שפירסם ידיעה זו והיא לא מצאה אישור בכל פירסום אחר, היא נראתה לרבים כברווז עתונאי, שהומצא במערכת העולם הזה. במשך שנים עדיין המשיכו בחוגי העתו־נאים להתלוצץ על חשבון דף בגין אי־תה כותרת על נסיון ההתאבדות של נא־צר. היתה זו דוגמא קלאסית למצב, בו לא היתה לנו שום דרך להתגונן ולהו־כיח את אמיתות הידיעה.

לפני כשבועיים, פורסמה בעתונות ה־ישראלית ידיעה קטנה, שהופצה ברחבי העולם על ידי סוכנות הידיעות הבינ־לאומית רויטר. הידיעה, שכללה מילים ספורות בלבד, אמרה: „פרשן מצרי כתב אתמול, כי נשיא מצרים ג'מאל עבד אל נאצר, ניסה להתאבד בטביעה אחרי תבו־סת מצריים במילחמת ששת־הימים. סאלח גאודת, סגן יו"ר השבועון הקהירי אל מוסוואר, כתב בעתונו, כי נאצר ויתר על כך לאחר מכן, כאשר נערכו ההפגנות שדרשו ממנו לחזור בו מהתפטרותו."

להוציא את ההבדל בקשר לצורת נ־סיון ההתאבדות — „רעל" בדף ו„טבי־עה" באל־מוסוואר — היתה הידיעה ב־שבועון המצרי הרשמי זהה לנוסח של דף.

שמונה שנים הם זמן ארוך, אולי ארוך מדי, כדי לאמת ידיעה. אולם למרות האיחור הרב, הרגשנו למיקרא אותה ידי־עה באל־מוסוואר, מעין תחושת הקלה. היה זה אישור מאוחר לכך, שחושינו העתונאיים לא הטעו אותנו, גם כאשר לא היתה כל אפשרות שהיא לאמת סקופ בינלאומי ולאשר אותו לפני הפירסום.

אלי תגיע

תיזכורת: מוקד עד „מוקד"

את הדוקטוראט שלו לא קיבל ד"ר גבריאל מוקד בגין זיכרונו המצטיין. אילו עשה דוקטוראט בזיכרון, לא היה מוזרו כל־כך לפרסם את מיכתבו למערכת (העולם הזה 1977) בגין יחסו למק"י, ולאיחוד מיפלגה זו עם שי"ת, תכלת־אדום או חלקים אחרים בשמאל הישראלי.

בספטמבר 73, לפני פחות משנתיים, פירסם גבריאל מוקד מכתב גלוי לעמוס עוז, חברו לתנועת מוקד כיום, ובו תקף ב־

פלגן מוקד
לא ד"ר לזיכרון

חריפות את הרוב במק"י שאותם כינה „יורשי ד"ר סנה", והעיד עליהם כי „יצאו מעורם למנוע כל ניסוח במצע (הבחירות) שידבר על החזרת השטחים המוחזקים תמו־רת השלום, תוך הסדרי־ביטחון ואפשרות של תיקוני־גבול לא־מהותיים. העמדה הנ"ל של הרוב במק"י תרמה לפילוג השמאל האופוזיציוני," העיר מוקד על מוקד.

הד"ר מוקד היה זה שעמל בפרך לשכנע את מוסדות מרי לשיתוף־פעולה עם ה־קבוצה שהוא השתייך אליה, „חזית ה־שמאל".

חודשיים אחרי שכתב מיכתב גלוי כזה, ואחרי שהיה מראשי רשימת מרי וחזית השמאל בבחירות להסתדרות, עבר הד"ר מוקד למוקד, ועשה כמיטב יכולתו כדי לסלק את אבנרי ואת מרי מהזירה הפרלמנטארית.

הד"ר מוקד אינו ד"ר לזיכרון, אבל הוא זכאי לדוקטוראט מיוחד לפילולוגים. תולדות חייו רצופים פילולוגים והקמת קבו־צות שונות ומשונות בשמות שונים ו־משונים, מ„השמאל החדש" של שנת 1963, אחרי שפרש ממק"י שאליה חזר עתה, ועד ל„מ.ס.ע.", ערב הצטרפותו לרשימה אחת עם מרי, ממנה פרש והתפלג מבלי שמוקד שינתה אפילו בפסיק אחד את המצע המדיני שאותו התקיף.

אלכס מגיס, ניו־יורק

איך להדריך

בשבועיים האחרונים הוכיח אורי אבנרי שלמרות שהוא איננו נמצא בכנסת, הוא נמצא בה.

הדברים הבהירים שלו על הסדר־הבי־ניים, מעל עמודי העולם הזה, על המשמר והארץ, שימשו מדריך למבולבלים, מיקדו את הבעייה וגרמו לכך שסיעות יעד ומו־קד, שהכריזו כי יימנעו מהצבעה, כינסו מחדש את מוסדותיהן והגיעו למסקנה שיש להצביע בעד ההסדר.

זה רק מראה שלא צריכים להיות ב־כנסת, כדי להשפיע על המאורעות — ואולי להיפך, יש השפעה רבה יותר לדברים שנאמרים מחוץ לכנסת. בסופו של דבר, משפיעים ההיגיון, בהירות המח־שבה והניתוח הפוליטי.

דבר אחד בטוח: **אבנרי הסביר את** ההסדר יותר טוב מכל דובריו של יצחק רבין. עובדה, הוא שיכנע גם אותי.

אבירם כהן, ירושלים

קלפים במקום קליטה

הוזמן לי להיות עד למיקרה לא־נעים, ובלתי־מתאים לעובדי־מדינה. כוונתי לעוב־די הקליטה **בנמל־התעופה בן־גוריון.**

הגעתי לנמל לפגוש קרובי־משפחה שלי, אשר עמדו להגיע ארצה כעולים חדשים. כאשר עליתי למישרדי־הקליטה בנמל־התעופה, וביקשתי לשוחח עם ראש־המיש־מרת, נאמר לי שהוא עסוק. הטלפונים שצילצלו במישרד הטרידו את הפקידה, שהיתה באותה שעה עסוקה בטריגה, וכגראה משום כך היו תשובותיה גסות וחצופות — דבר שלא מתאים לשום פקי־דה, בשום מישרד ממשלתי.

ובחדר הסמוך — אדם בשם דויד, ראש־המישמרת (שנאמר לי כי הוא עסוק) **תעשע,** יחד עם פקידים ופקידות נוספים, במישחק־קלפים. בחדר שני היו פקידים אחרים של מישרד־הקליטה והסוכנות ה־יהודית שקועים במישחק צנוע יותר — ש־ש־ב!

לדיברי אתת העובדות במקום, מיש־חקי קלפים וש־ש־ב מתנהלים שם דבר יום ביומו. ובנוסף למחזה המביש הזה,

(המשך בעמוד 10)

תיזכורת: התבוננו

אני - איש־השנה

צייר ברנשטיין
לא מביע דיעות

פרס וציון להתנהגות של אדם בעל הכרה ומיטען קצת תרבותי. אבל ב־ימים טרופים ואכזריים אלה „גבורה" היא להישאר כמו שהנני.

א גוט יאר.

מויש'ע ברנשטיין, תל־אביב

קצת במאוחר, אבל בכל־זאת.

אולי תצחקו, תגידו טיפש, אנוכי, חוצפן, אבל זהו — כאיש־השנה אני מציע את עצמי. כן, את עצמי. ולמה? השנה לא רבתי עם איש, להיפך — השלמתי עם רוב אותם שהייתי איתם ביחסים מתוחים. לא עשיתי סקנדלים, לא כתבתי מחאות למערכות־העיתו־נים. שילמתי את מיסי כסדר, לא ניתי־קו אצלי את הטלפון או את החשמל.

פח־האשפה אצלי נקי להפליא, עם השכנים אני ביחסים מצויינים, בעלת־הבית מעריצה אותי, לא רבתי עם אשתי. שום שוטר לא עשה לי רפורט (אין לי מכונית...). רוב השנה קראתי סיפורת יפה, שירה, והרביתי לראות כימעט את כל הצגות התיאטרון והקול־נוע הטובות.

במשך השנה הרביתי גם לצייר את גושאי, וערכתי גם תערוכה. הוצאתי ספר שירי באידיש במהדורה יפה ומהודרת. אני משתדל לא להתערב בפוליטיקה, קורא גם עיתונים (בתוכם העיתון המושמץ...), לא מביע דיעות, ועוד כמה מעלות טובות של אזרח העיר.

תגידו בוודאי, ואני יודע, שלא מגיע

תכשירי־היוקרה
לטיפול אינטנסיבי ולאיפור אלגנטי

'אולטימה' II

לפנים ★ לעיניים ★ לשפתיים ★ לציפורניים

'ULTIMA' II CHARLES REVSON

מכירת תכשירי היוקרה "אולטימה" II רק במקומות הבאים:

תל אביב: ★ "כל־בו שלום", מגדל שלום. ★ "שקם", אבן גבירול 130. "אדי", אבן גבירול 30. ★ "אדי", כפר המדינה. ★ "צילי", דיזנגוף 109. ★ "דנח", יהודה המכבי 52. ★ "מימוזה", בן יהודה 55. "מרים", דיזנגוף 272. "מאר", אבן גבירול 94. **ירושלים:** ★ "שקם", יפו 234. ★ "ורד" יפו 30. **חיפה:** ★ "פמינה", שד' הנשיא 135. ★ "צילי" הרצל 16. **טבריה:** ★ "אלרואי", מרכז מסחרי רסקו. **נתניה:** ★ "טייכמן", הרצל 27. **הרצליה:** ★ "אניה", סוקולוב 57. **פתח־תקוה:** ★ "עליזה", חיים עוזר 4. **ראשון לציון:** ★ "ניקוט", בנין אגד.

צוות "אולטימה" II ישמח לארח אותך בפגישות הדרכה אשר בהן תוכלי ללמוד — ללא תשלום — כיצד לטפח את יופיך הבריק. הפגישות מתקיימות ב"בית רבלון", רחוב חובבי ציון 65, תל אביב, ונמשכות 3 שעות כ"א בימים ראשון, שלישי וחמישי משעה 3.00 עד שעה 6.00 אחה"צ.

כאשר נשיא צרפת חושב בכלל, הוא חושב על נשים

■ ראש ממשלת צרפת, **ואלרי ז'יסקאר־ד'סטאן** הוא, ללא־ספק, אדם בעל חוש־הומור. כשנשאל על־ידי כתב העיתון פארי איסי על מה הוא חושב, השיב: „בדרך־כלל אני לא חושב. אבל אם אני כבר חושב, זה רק על נשים."

■ שרת־הבריאות הצרפ־תית **סימון וייל**, הקדימה את בואה לישראל ביום אחד, מ־אחר שהתבקשה על־ידי ראש־ממשלתה ז'יסקאר־ד'סטאן, ל־השתתף בישיבת הממשלה ה־צרפתית, שעמדה להתקיים ביום החמישי שעבר. הממשלה אף העמידה לרשותה של ה־שרה היהודייה מטוס מיוחד. שר־הבריאות **ויקטור שמ־טוב** ערך לכבוד האורחת ארוחת־ערב חגיגית, שהתקיי־מה במלון הילטון בירושלים. אחד המוזמנים לארוחה היה חבר־הכנסת **חמאד אבו־רביע**, שבמאהל הבדואי שלו הותקן בשעתו טלפון בהוצאה גדולה. כשהקדימה האורחת את בואה, הוקדמה גם הארו־חה ומזכירתו של שם־טוב טילפנה אל המאהל כדי להו־דיע לאבו־רביע על־כך, אך הסתבר, כי לא היה איש ב־בית. ואיש לא השיב על צילי־צולי הטלפון שלה.

■ באותה ארוחת־ערב, גאם שר־הבריאות בעברית. הוא חלק לשרה הצרפתייה מחמאות, ציין שהיא אשה יפה מאד ונעימת־שיחה. אשתו של השר, **גרטי**, שישבה ליד ה־אורחת, תירגמה לה את דיברי בעלה. בדיברי־התשובה שלה אמרה סימון וייל: „חבל שאי־ני דוברת שפה ששר־הבריאות אינו מבין אותה. יש גם לי כמה דברים לומר עליו!"

■ בעת ביקורה של סימון וייל בבית לווישנשטיין ברע־נה, אמר אחד הרופאים ש־נכחו במקום: „כשהשרה תע־זוב את הארץ, תהיה המון עבודה לקארדיולוגים. היא הס־פיקה בביקורה לשבור המון לבבות."

לילי שרון

אשתו של אלוף (מיל.) אריאל („אריק") שרון בלטה בחפגת גוש־אמונים ליד הכותל המערבי, הכחישה את הטענות כאילו אריק שלח אותה לעצרת, מכיוון שבתוקף חיותו יועץ לראש־הממשלה לא יכול היה לבוא בעצמו. „יש לי דיעות פוליטיות משלי," אמרה לילי.

■ לדוקטור **יואב חורן**, הממונה על קישרי־החוץ ב־מישרד־הבריאות, סיפרה סי־מון וייל, כי בנה הבכור בי־קר לפני כשנתיים בישראל ושהה באולפן של קיבוץ בית־אלפא. „הוא דובר עברית רהוטה," אמרה השרה, ובכל פעם שמזדמנים ישראליים ל־פריס, הוא שמח לפגוש בהם ולפטפט איתם בעברית."

■ כשנפגשה עם שייך דרוזי בכפר מראר שבגליל, ושאלה אותו היכן יולדות נשות הכפר את ילדיהן, אמר לה שבבית־החולים הממשלתי בנהריה. „אבל הן יולדות שם רק מאז שעמדתי על כך שב־בית־החולים תהיינה גינקולו־גיות. הנשים של מראר לא יילדו לעולם לעיני גברים."

■ ביום הששי לביקורו של **הנרי קיסינג'ר**, כשה־הפגנות של מתנגדי החסדר. ובראשם חברי גוש־אמונים. היו בשיאן, ניראו בלובי של מלון המלך דויד בירושלים מספר מישטרת מחוז הדרום, סגן־ניצב **אריה איבצן**, ו־מנהיג גוש־אמונים **חנן פו־רת** כשהם יושבים, לוגמים קפה ומשוחחים. כשנשאל איב־צן על־ידי כתבים על מה די־בר עם פורת, סירב להגיב, ואילו פורת אמר: „תיאמנו בינינו את פעולות המישטרה והתנהגות המפגינים."

■ בעת הפגנת גוש־אמו־נים שיצאה מהכותל המערבי, ניראה **אסא קדמוני** מתווכח בלהט עם מנהיג גוש־אמונים, חנן פורת. מי שהתקרב אל השניים, יכול היה לשמוע את אסא מאיים: „אם אתה לא אומר לרב **משה צבי נריה**, שלא יזכיר את שמי, אני מס־תלק מסה תוך שתי דקות!" פורת ניסה להרגיע את קד־מוני, ניגש מייד להתייעצות עם כמה מאנשיו. מאוחר יו־תר הסביר קדמוני: „הם הופ־כים את כל העניין להפגנה דתית. אני לא באתי אל הכו־תל כדי להשתתף בעצרת דתית, אלא בעצרת לאומית." כשראה קדמוני, כי בין כל הכיפות נמצאת גם המשוררת **נעמי שמר**, ואחרי שהובטח לו, כי הרבנים שנכחו במקום יחדלו לנגל את שם אלהים למען המטרה הנעלה, הסכים לנאום.

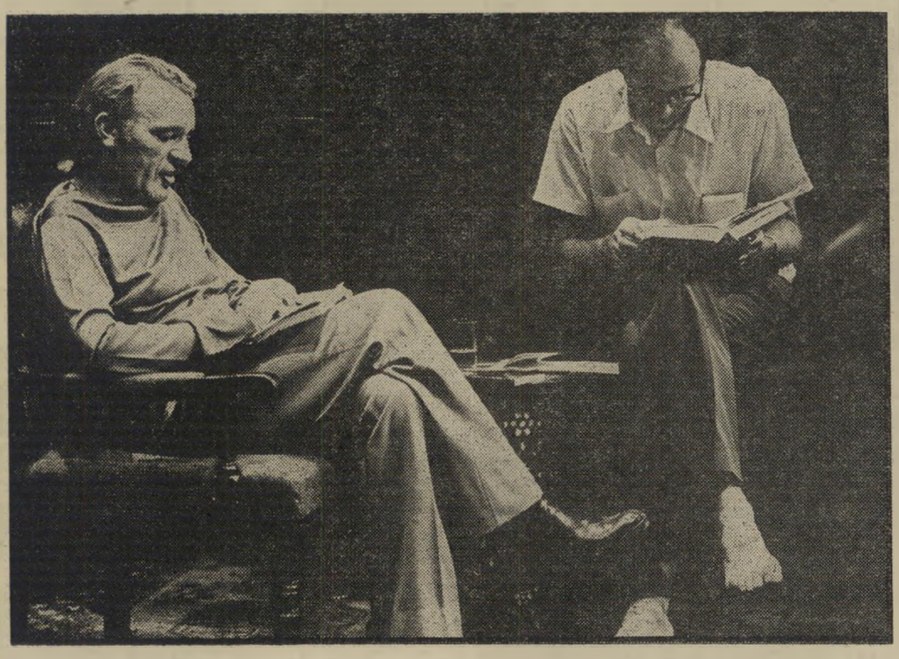
■ אגב, לפני תחילת ה־עצרת ניתן היה לראות את חנן פורת כשהוא עומד ליד אחד הקירות, מתעלם מהרעש הנורא מסביבו ומתפלל. ואילו אסא קדמוני היה טרוד בסי־דור התלתל המפורסם שלו.

■ בשעת העצרת, נשמע לפתע קולו של המואזין הקו־רא את האנשים לתפילה. בעז־רת הרמקול. אחת הנילוות אל חברת־הכנסת **נאוה כהן**, אמרה: „הם בטח עושים את זה בכוונה, כדי לחפריע ל־עצרת!"

■ בין 16 הכתבים שנילוו אל קיסינג'ר במסע־חדילוגים שלו, בלטו בהיעדרם שניים: כתב־הטלוויזיה **מרווין קאלב**, ששלח במקומו את אחיו **ברי־נרד**, (שני האחים כתבו ספר על שר־החוץ האמריקאי). ברי־נרד סיפר, כי מרווין חולה מאד וסובל מכאבי־גב. הנעדר השני היה **סטן קארטר** מה־ניו־יורק דיילי ניוז, שחלה 24 שעות לפני ההמראה. מערכת עיתונו לא שלחה כתב אחר במקומו, ונותרה ללא דיווח ממקור ראשון.

■ כתב סוכנות הידיעות יו־פי־אי **ריצ'ארד גרוויד**, נשבע לא לנסוע יותר לדמשק. בפעם האחרונה שבה ביקר ב־בירה הסורית לקה בהרעלת־קיבה חמורה, שריתקה אותו למיטתו. אגב, חברי חמישלחת האמריקאיים. המנוסים יותר, נהגו גם הפעם כפי שנהגו ב־ביקורים הקודמים: הם לקחו א־תם לדמשק כריכים מירוש־לים.

■ כשהסתבר לכתבים ש־סיקרו את ביקורו של הנרי קיסינג'ר בארץ, כי **ננסי קי־סינג'ר** העדיפה לשהות מר־בית הזמן באלכסנדריה, אמר

אביטל מוסינזון

מנהל תיאטרון ירושלים, היה אחד הבודדים ששחה במחיצתו של ריצ'ארד ברטון בארבע עיניים. הוא לימד את שחקן הקולנוע לקרוא כמה פירקי תהילים בשפה העברית, העדיף לעשות זאת כשהוא יחף. באותו זמן בילתה אליזבת טיילור במחיצתה של ננסי קיסינג'ר. שתיהן ערכו סיור בשוקי העיר העתיקה בירושלים המזרחית.

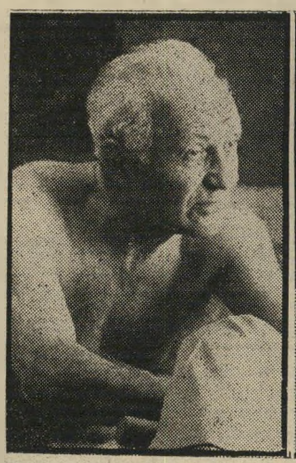

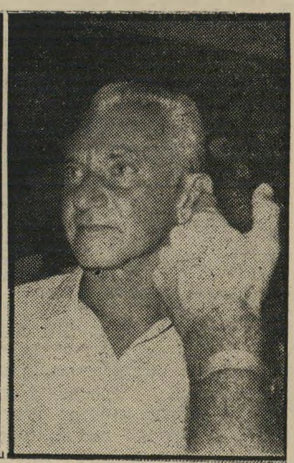
אנשים

אחד מהם: „בטח, ג'יהאן סאדאת יותר מעניינת מלאה רבין". אלא שהסתבר, כי נגסי לא שהתה כלל וכלל בחברתה של ג'יהאן סאדאת. היא התארחה בבית מישפחתו של אסמעיל פאהמי, שר־החוץ המצרי, המתגורר בחוויה יפה לחופה של אלכסנדריה, ושבבעלותו חוף־ים פרטי. פאהמי היה בעבר תלמידו של קיסינג'ר בהארוואראד.

■ בעת שהייתו של קיסינג'ר במלון המלך דויד בירושלים, שהה במקום גם הרמטכ"ל מרדכי („מוטה") גור. מכיוון שכימעט לא נזדמן לו, בעת קיום השיחות להיפגש עם מישפחתו, החליט מוטה להביא אליו למלון את אשתו ריטה ואת שני ילדיהם. אלא שהכניסה לבריכת השחיה של המלון נאסרה על הילדים, ומוטה נאלץ לשחות עם הילדים בים.

■ הכתבת הפעילה ביותר מבין אותם שכיסו את ביקורו של קיסינג'ר היתה, ללא־ספק, כתבת וושינגטון פוסט, מרי־לין ברגר, שהיתה גם האשה היחידה מבין 16 הכתבים שנילוו למסע־הדילוגים. ברגר, שאינה מוכנה לגלות את גילה, זכתה בהפתעת־חייה כשהנרי קיסינג'ר עצמו זכר את יום־הולדתה וערך לכבודה מסיבת־הפתעה בחדריו שבמלון המלך דויד. בארוחה מסיבה אמר לה: „אני יודע שאת הולכת ליום אחרי שכולנו נמצאים כבר במיטות."

חיים בר־לב

שר־המיסחר־והתעשייה היה אחד האורחים בגאלה תאלגנטית והפרטית לסרט „הסנדק מיספר שניים". דימיונו של בר־לב ללי שטראסברג (משמאל), שגילם את דמותו של היימן רות (דמות המקבילה לזו של מאיר לנסקי, עורר במשך ההקרנה צחוקים רבים. בתום ההקרנה אמר בר־לב: „אני לא מוצא שאני דומה לו. אבל אולי, אילו חייתי שחקן טוב כמוהו, הייתי מצליח יותר בחיים."

יהושע שגיא

מעורכי מדור־הספורט של העיתון „הארץ", יצא עם אשתו וילדיו לבלות את חופשת־הקייץ שלו באי היווני מיקונוס. הוא הופתע לגלות כי כל חופי האי הפכו חופי־נודיסטים, שאליהם נוהרים בעיקר תיירים מגרמניה. יהושע ואשתו, זיוה, דיילת „אל־על" לשעבר, לא יכלו להתעלם מן העירום על חוף אחרי שילדיהם אסרו עליהם זאת. הם בילו בחברת הנודיסטים בביגדי־ים. בתמונה: יהושע שגיא עם בגדים, בחברת נודיסטית נופשת מגרמניה.

המזל שלך

טלה

21 במרס – 20 באפריל

הצעתך, שהועלתה בפירום מצומצם ובהבר — נדחתה. הנימוקים לדחייה לא שיכנעו אותך. אך אין כל ברירה: החלטה היא החלטה, ועליך לכבד אותה. נסה למצוא דרך אחרת, או פתרון שונה למצב. בת טלה: הוא קוסם לך, ואין כל פלא בכך. תיפסי אותו חזק, בטרם ייעלם מאופק חייך.

שור

21 באפריל – 20 במאי

משונה מאוד. אתה מגלה הבנה נהדרת לבני אדם השבוע. גם האחת שפגשת, שפכה את ליבה בפניך מהר מדי בהתייחס לזמן הקצר שאתם מכירים. ובמקביל אתה מגלה חוסר הבנה לנציגים הרשמיים של החוק והסדר ומוצא עצמך מסתבך איתם. שימרי על הופעה נאה וליבשי כחול.

תאומים

21 במאי – 20 ביוני

פגישה שקיימת עם ישיש רם־מעלה בראשית השבוע, תיגרום לך קורת־רוח והרגשה, כי אתה באמת משתו. אולי יש בזה שמץ מן האמת, אך יהיה עליך להוכיח זאת. לכן אל תהסס, ובכל מקום בו תינתן לך האפשרות, הצג את דיעותיך ללא חשש, והסבר את עמדתך. הסובבים אותך יבינו זאת. בת תאומים: חידלי ממישחק הביישנות. אם תמשיכי כך, תיפקע סבלנותו והוא ייעלם. תנחיתי את המהלומה מאוחר יותר.

סרטן

21 ביוני – 20 ביולי

אומנם ממבט ראשון ניראה השבוע כשיגרתי ומשעמם. אך הוא טומן בחובו את תחילתן של קבלת הכרעות חשובות, בעיקר בתחום האישי. מחלה קלה שתיפקוד אותך השבוע, בן סרטן, תיגרום לך לזעזוע קל, שיחלוף. העיקר הוא לעבוד, הרבה וטוב, ומבלי להתעייף. במישור העבודה או העסקים: אל תהסס להתחנף לבוס או לממונים עליך השבוע.

אריה

23 ביולי – 22 באוגוסט

השבוע הנך נוטה להגזמות, גם בגנדרנות, ובעיקר מילולית. יש לך מזל שכוכבים מסויימים גורמים שתהיה בנוסף לכך גם חביב ומקובל על ידידיך, כולל בנות המין השני. אתה מקיף את עצמך בפעולות רומאנטיות שונות כאמצעי בריחה וכנקמה על הסחבת המעטיקה את מחשבותיך.

בתולה

23 באוגוסט – 22 בספטמבר

גם לך נשקפות סכנות כלשהן, אם כי חמורות פחות: במייוחד היזהר אם יש לך עסק בעבודה עם מכונות או מכשירים חדים וחשמליים. אל תיכנס לחובות ואל תתחייב על כסף. מלבד זאת, אוויר טובה תאפוף את בני־מזל־בתולה: חם ייתקלו בשורה שלמה של אנשים מעניינים, במייוחד במישור הרומאנטי וצריך להיות נבון לנצל אותם.

מאזניים

23 בספטמבר – 22 באוקטובר

אל תהססי להגיד בתוקף את מה שיש אל ליבך לומר לו: בייחוד אם הוא ממשיך כמינהגו הנלוז. אל תהיי כלבתא — אבל אל תהיי גם קורבן עולה לשיגעונותיו. עסק בלתי־רגיל מושך את התעניינותך. לשווא. זה לא בשבילך, ואם תגע בו — תיכווינה. ביום א' גם לא כדאי לך לצאת או לקיים קשר טלפוני עם חוץ־לארץ. זהו יום להתבודדות ולהתבוננות עצמית. לבשי ירוק־בהיר ואל תהיי מגונדרת יתר על המידה. זה לא טוב.

עקרב

24 באוקטובר – 21 בנובמבר

רצוי לך לשוב ולהיצמד אל ידידיך הישנים המתגעגעים לחברתך. לידם תרגיש טוב יותר. עליך לשכוח את חילוקי־הדיעות שאירעו בינכם לאחרונה. ידידיך יקנו לך ביטחון שחסר לך מאוד בימים טרופים אלה. הגיע הזמן שתפסיק לנדוד ממקום עבודה אחד לשני. חשוב כמובן על עתידך.

קשת

22 בנובמבר – 20 בדצמבר

בסוף השבוע ייפתחו בפניך שעריה של אהבה חדשה — אם תדעי לנצל פגישה בלתי צפויית. זה יכול להיות היום הגדול והמאושר של חייך. קרע בבגד יגרום לך הפסדים ומבוכה במקום ציבורי. שבוע זה מתאים לחידוש המלתחה שלך. אך בלי בזבזנות, בבקשה. זו עלולה להיות קריטית לגביך. מצבך חכספי מדאיג אותך ובצדק. אולם אם תתמיד בדרכך, אתה עשוי למצוא ברבות חימים שכר רב. דאג גם לבילויים.

גדי

21 בדצמבר – 19 בינואר

מריבה עם ידיד ותיק ביגלל בעיה כספית, עלולה לגרום לך השבוע מתח נפשי עצום. מצד אחד לא יתן לך מצפונך לזנוח ידיד בצרה, אך כנגד זאת לא תהיה מסוגל מבחינה נפשית לסייע לו כדרוש. כל החלטה שתקבל ביחס לדילמה זו, תיתן לך הרגשה כי אתה מפסיד משהו חשוב.

דלי

20 בינואר – 18 בפברואר

יום ה' הוא יום של התנגשויות ובעיות כספיות. הקפד, איפוא, לא לקבל בו כל החלטה מרחיקת־לכת ולא להסתבך. בכלל, נסה לנצל את השבועיים הבאים לריכוז־מחדש, לעבודה שוטפת, ולחידוש קשריך עם האהובים עליך. בת דלי: אל תזניחי אותו. גם לאחרים יש בעיות. לבשי בהיר.

דגים

19 בפברואר – 20 במרס

מצב רוחך העגום נותן את אותותיו ביחסך לבאים איתך במגע. הם אינם יודעים, כי יש לך סיבה מוצדקת־מאוד להיות ממורמר ועצבני, ולכן הם גם אינם מוכנים לשאת את התפרצויותיך או לשמוע את געותיך. ביחס לעבודתך, בחרת בדרך הנכונה. הייה נכון לוויתורים.

(המשך מעמוד 6)

אחד הפקידים של הסוכנות, בחור צעיר ומזוקן, היה שיכור! נראה שגם זה אס־שרי במישרד־הקליטה.

כשזוהי קבלת־הפנים הראשונה שלה זר־כים עולים המגיעים ארצה, לא פלא שהם מתחילים את חייהם כאן ברגל־שמאל.

אני מקווה שהדברים ידליקו אור אדום אצל הנוגעים־בדבר.

נאום קליין, בני־ברק

לחחזיר את הכסף!

אנשים גובים עשרות מיליונים (יהושע בן־ציון, מיכאל צור, צבי כץ ואחרים), נענשים בכמה שנות־מאסר, אבל הכסף נשאר אצלם. אחרי זמן קצר הם יש־תחררו עבור התנהגות טובה, וייהנו מ־הכסף הגנוב עד סוף ימי־חייהם (ועוד יישאר ליורשיהם). אחד מהם (בן־ציון), חשתחרר מייד בטענה של מחלה, והוא מצפצף על כל העולם עם 37 המיליונים בכיסו.

יש לקבוע חוק רטרואקטיבי, שלפיו כל מועל, בלי קשר לתקופת־המאסר שנפ־סקה לו, יישאר בכלא עד שיחזיר את הכסף הגנוב עד הפרוטה האחרונה!

א. פרטן, חיפה

שימוש בטלפון — חינם

שמישרד־התיקשורת — על כל שלו־חותיו כימעט — אינו מתפקד כראוי, זאת יודעים הכל. לבד מעניין ההמתנה הממושכת לקבלת טלפון, שתופעה כמוה אין בשום מקום אחר בעולם, יש דבר נוסף, שמישרד־התיקשורת מגלה בו אוז־לת־יד מדהימה.

הכוונה היא לשיטת חיוב־החינם בתאי־הטלפון הציבוריים, במרכזי הערים ברחבי המדינה. מה שעלייך לעשות כדי שתוכל לחייג, תמורת לא־אסימון אחד, מירושלים לאילת, למשל, הוא: קשור חוט באורך מסויים לאסימון, שלשל אותו לנקב מכ־שיר־הטלפון הציבורי, אחוז בחוט עד לסיום השיחה (משך כמה זמן שתרצה) ואז, שלוף את האסימון באמצעות החוט. פשוט ביותר.

כך ניהלת שיחה מירושלים לאילת או לכל מקום אחר, תמורת לא־אסימון אחד. ככל הידוע לי, שיטה זו פועלת בכל רחבי הארץ, בעיקר בשעות החשיכה. עשיתי חישוב קל של הנזק הנגרם למיש־רד־התיקשורת מחיוגי־חינם אלה, והתו־צאה היא הפסד של מיליונים.

ומישרד־התיקשורת, כדרכו, אדיש לנושא.

ד. סופר, ירושלים

פיספוס של צעיר

לדעתי, פיספסתם את הצעיר של השנה.

אומנם, בחירתכם נפלה על המשורר יבי, (העולם הזה 1983), ואני מבין את מני־עיכם ואפילו מסכים איתם, אבל, לדעתי היה הצעיר הזועם שציין את שנת תשל"ה

צעיר זועם קדמוני
להילחם על כל דבר

צריך להיות אסא קדמוני, מי שקנה את עולמו במעשה־הגבורה שלו בקרב סרפי־אום, אחר־כך בהפגנות־היחיד הקנאית שלו נגד כל מה שניראה בעיניו מעוות ובל־תי־צודק, וכלה באקט הפומבי של החי־זרת עיטור־הגבורה.

גיל צוקרמן, תל־אביב

קלישה בול

העולם הזה קלע בדיוק לדעתי, כשבחר בראש־הממשלה יצחק רבין כאיש־השנה. אף שיש לי הסתייגויות אחדות מניתוח אישיותו של רבין, כפי שתואר (העולם הזה 1983), הרי אין ספק שבתחום ה־מדיניות זהו האיש שהפתיע ביותר בשנה האחרונה.

רבין, בניגוד למה שחשבו בתחילה, הת־גלה כגבר, ניטרל את מתנגדיו בשקט אבל בטוח, והדריך את מדינת ישראל וממשלתה אל הפיתרון הזמני היחידי ש־יכול היה להתקבל על הדעת בסיטואציה הנתונה.

רפאי אלמוג, חיפה

מיקלט ציבורי — בית פרטי

ברצוני להפנות את תשומת־ליבכם ל־בניית בית פרטי מעל מיקלט ציבורי, המיקלט הנ"ל הוא יחידי באיזור־מגורים זה (שיכון ג' בטבריה).

ידוע לי שהמיגרש, עם המיקלט, ניתנו לבעל הבית הפרטי תחת לחצים פוליטיים על ראש־עיריית טבריה. בניית הבית הנ"ל נעשית בצורה כזו שלתושבי השכו־נה לא תהיה גישה אל המיקלט בשעת הצורך (הלוואי שלא יהיה צורך).

אקווה שתמשיכו במסורת גילוי השחי־תויות, ובניית הבית הזה תופסק.

אזרח שאיכפת לו, טבריה

תהיי יפה ותשתקי

מפליא מה מצא העולם הזה להקדיש שני עמודים למירי אורן, (העולם הזה 1982), הדוגמנית שהחליטה להפוך גם זמרת. לי דווקא נראה, מהבעות־הפנים הקפואות שלה, שהיא כן דוגלת באימרה „תהיי יפה ותשתקי."

אבל במציאות אלילי־הנוער שלנו היום, ההולכת בעיקבות העולם כולו, לא את־

דוגמנית־זמרת אורן
לכבוש את העולם

פלא אם מירי ובעלה, אליל־הנוער חיי־מון, יגיעו במהירות הבזק לראש מיצעד־הפיזמונים, ועוד יחליטו אחר־כך שהארץ קטנה עליהם, וייצאו לכבוש את העולם. אני רק מתפלא שהעולם הזה, שאותו אני רואה כעיתון רציני, עשה להם שירות כל־כך טוב, ללא הצדקה נראית־לעין. יכולתם לפחות לחכות עד שתשמעו אותה.

איציק בן־יגור, רמת־גן

לקראת מילחמת אחים

כחילוני ומתנגד לתפיסתם של אנשי גוש־אמונים, הצלחתי לחדור, על־ידי הת־חזות, לקבוצת־הפעילים שאירגנה את ה־הפגנות האחרונות.

הדבר שויעזע אותי ביותר, הוא נכו־נותם לצאת למילחמת־אחים, ואף לשלם בחייהם על הגנת כל יישוב ויישוב שהו־קם על־ידי חבריהם ביהודה ושומרון. ב־עניין זה לא חלים, לדעתם, חוקי מישאל־עם או הליכי מימשל דימוקרטי, היות ש־ההשגחה העליונה הועידה, כביכול, את ארץ־ישראל ליהודים.

האם הממשלה והציבור מודעים לכך, שכל היאחזות ויישוב המוקמים על־ידי קנאי גוש־אמונים עלולים להפוך שדה־קרב עקוב־מדם בין יהודים, אם נצטרך לפנו־תם במיסגרת הסכם־שלום?

מיכאל שלם, ירושלים

שיחיה בהצלחה

שתצליח הריפורמה,
תעלה הנורמה,
ונישאר בפורמה.

אריה גלבוים, תל־אביב

זרעי האנטישמיות

במוצאי־שבת, ה־30 באוגוסט 1975, נד־המתי לשמוע בכיכר המרכזית ביפו העתי־קה, ממש על־יד הכנסייה הנוצרית, מוסי־קת דיסקוטקים בעוצמה מחרידה!

קבוצת מנגנים הפעילה רמקולים ברעש נוראי!

על הערך החינוכי של מיפעל „תרבו־תי" זה אין מה לדבר. אבל איך מעזים לעשות דבר כזה על יד מקום קדוש של דת אחרת?! כך מתייחסים במדינה דמוק־רטית לדתות של עמים אחרים?!

אילו היו נוצרים עושים זאת על־יד בית־כנסת, איזה צעקות היינו מקימים! ותמיד אנו בוכים: „מה רוצים מאיתנו האנטישמים הללו..."

יש לי עצה לכם, בני „עם־הספר": אל תזרעו אנטישמיות, או היא לא תצמח!

חנן גן, חולון

דאגתו של קראדון

ברצוני להגיב על דבריו של הלורד קראדון (העולם הזה 1980) בכתבה „האם ניתן למנוע מילחמה חדשה". כיתרי ת־תהילה שבהקדמה לכתבה הנ"ל הם כתרים שאין בהם שום דבר של ממש.

עצם היות הלורד קראדון מושל שכם בתקופת הכיבוש הבריטי, עוד איננו עושה אותו מומחה בעל שם עולמי. ואילו החלטת האו"ם 242, שהלורד היה בין יוזמיה,

מראה על אי־בקיאותו העצום בכל מה שמתרחש במרחב.

מקורות המידע שמהם שואב הלורד את ידיעותיו ידועים לשימצה זה כמה דורות, בשל צביעותם ובשל חוסר־האיזון שמאפיין את תגובותיהם, דהיינו מישרד־החוץ של בריטניה. ולדאבוני אני חייב להוסיף, ש־הכתבה הנ"ל משוכתבת כרומן אשר כל

(המשך בעמוד 14)

דרך־הייסורים

של פצוע

צה"ל

התגייסתי לצה"ל בשנת 1971, והשתחררתי ב־1974. שרתתי ב־חיל־האוויר. בתוקף תפקידי, אי־שם בארץ, הייתי נוסע במשאית צבאית לעיר הקרובה לבסיס, כ־מארגן הסעות־בידור. ב־23 ביולי 1973, יום ראשון, עלינו כ־14 חבר'ה למשאית שאמורה היתה לצאת חזרה לבסיס. המשאית הי־תה נהוגה בידי חייל שיכור. וכצפוי מנהגים שיכורים, במקום לחגיע לבסיס, הגענו לבית־חו־לים. התוצאה היתה: 12 פצו־עים ו־2 הרוגים. אני הייתי פצוע באורח בינוני.

עקב תאונה זו קיבלתי המלצה לצל"ש, מאחר שחרף פציעתי רצתי מרחק גדול, יחסית, לחז־עיק עזרה.

המשכתי לשרת בצה"ל עד לשיחרורי, בתאריך 4.9.74. אז החלו הצרות. מתאריך זה ועד ל־27 באוקטובר 74' הסתובבתי ללא עבודה. לאף אחד זה לא הזיז, ולאף אחד לא היה איכ־פת. ב־27 באוקטובר התחלתי לעבוד כפקיד־קבלה בבית־החייל באילת, עבודה שהיתה תפורה ב־התאם למיגבלותי עקב הפציעה.

תחזקתי מעמד בעבודה כאר־בעה חודשים בילבד, שכן בגלל בריאות לקויה פוטרתי, בתאריך 5.3.75. מאז אני מסתובב בטל, לא עובד, ולמישרד־הביטחון לא איכפת.

פניתי לשלוחת מישרד־הביטחון באילת, ושם השיבה לי פקידת ח־מישרד, בתיה: „מצטערת מאוד, כל עוד מישרד־הביטחון לא הכיר בך כנכה צה"ל, אני לא אוכל לתת לך שום עזרה ולא אוכל להשיג לך עבודה."

בתאריך 14.7.75 נקראתי לווע־דה רפואית. התייצבתי לפני רו־פא אחד — ולא שלושה, כמקו־בל בכל ועדה כזו. מן הרגע שנכ־נסתי לחדרו של הרופא, יחסו אלי היה בערך כך: אני נכנס, אומר שלום — ללא מענה. הרו־פא אומר לי: „שב, מה כואב לך, אם בכלל כואב לך?"

באותו רגע התחשק לי לקום ולהלביש לו את הכיסא על ה־ראש, אבל ויתרתי. הראיתי את מקום הכאבים והוא אמר לי להתפשט. נכנסתי אל מאחרי הפרגוד ושכבתי על המיטה. הוא בא, מישש קלות את איזור ה־פציעה, ואמר לי לקום ולהתלבש (כל זאת, מבלי להעיף עין במיס־מכים הרפואיים ובלי להציץ ב־תצלום־הרנטגן).

קמתי, התלבשתי, חתמתי על מיסמך שהרופא הגיש לי, ויצאתי את החדר בידיעה ברורה שהוע־דה הזאת היתה לחינם. מאז ועד השבוע איני יודע מה עלה בגו־רל בקשתי. לא נותר לי אלא לפנות למישרד־הביטחון, לשר־הביטחון, לראש־הממשלה, פנייה חוזרת לשר־הביטחון, להחזיר את פינקס־המילואים, ואם כל אלה לא יעזרו — לפנות לשר־הפנים כדי להחזיר את תעודת־הזהות ולוותר על אזרחותי.

לא אתפלא אם גם זה לא יהיה איכפת לאף אחד.

אלימלך שלום, אילת

למרות ההתייקרויות

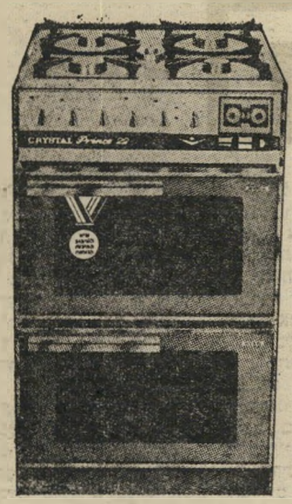
אנו ממשיכים..

זו ההזדמנות שלך

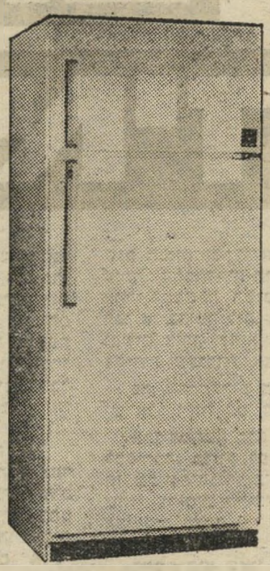
לרכוש אחד ממוצרי קריסטל המעולים **במחיר מוזל**

היכנסי עוד היום ורכשי

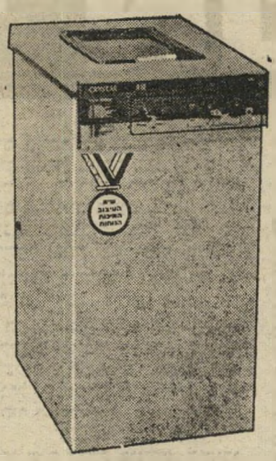
טוסטר יוקרה עיצוב

תנור בישול "פריגס"

מקרר פרזידנט

מכונת כביסה "לייידי"

קריסטל

גם בעוד 20 שנה תהיי מאושרת עם

הם נתנו לי מענק 1,000.- לירות

ועוד אמרו תודה

חסכון 10000

הבנק הבינלאומי הראשון

רוני ויוני בגדי ילדים

להשיג: בחנויות שק"ם, כליבו שלום ובחנויות בגדי ילדים

תן טרמפ לחייל

„ההסתדרות היא כמו דינוזאר... אם נחבר יחד את הגיל של כל חברי הוועד הפועל, אנחנו נגיע לתקופת הברונזה...“

ביוזמתו של המשורר יבין, ובהנחייתו של אורי אבנרי, נתקיים לפני שבועיים בתל־אביב רב־שיח, שמשך אליו קהל עד וקשוב במיוחד. ברב־שיח זה השתתפו שלושה אנשים שעמדו במרכזם של כמה מן המאורעות הסוערים ביותר בחודשים האחרונים בשטח יחסי־העבודה: משה לוי, מזכיר הימאים הדירוגיים; סעדיה דרעי, מראשי ציבור פועלי־התיפעול בנמל אשדוד; ושלמה („קצוץ“) בנקר, מעובדי מחלקת־הים של קו ציונר הנפט אילת—אשקלון (קצא“א).

לוי „הושעה“, כמה ימים לפני־כן, מתפקידו, עליידי הוועדה המרכזית של ההסתדרות. „קצוץ“ נשפט, ונידון למאסר־על־תנאי בקשר עם השיתות עובדי־הים על סירות קצא“א, ועד יהושע לוי, מזכיר ועד פועלי התיפעול, נאמר בעיתון שהוא „אידי אמין“, אחרי התקרית שבה „סגר את הנמל“.

מה יש להם לומר על מאורעות וטענות אלה? להלן קטעים מן התעתיק של רב־השיח:

מי הם האידי אמינים?

אורי אבנרי: ...הייתי רוצה לשאול את שלושת החברים כשאלה ראשונה: איך אתם, בעצם, רואים את ההסתדרות? אתם כולכם נמצאים, בצורה זו או אחרת, בעימות עם ההסתדרות, אתם פורקי עול ההסתדרות. שמעתי מירוחם משל מה הוא טוען נגדכם, ובאופן שיטתי, הטענה נשמעת סבירה. הוא אומר: איננו מכריזים אף אחד להיות חבר־הסתדרות. אם אתם חברי־הסתדרות, אתם חייבים לקבל את מרות ההסתדרות. אם איננכם מקבלים את מרות ה־הסתדרות — אין לכם מה לעשות בהסתדרות, בבקשה. תצאו. הבה נשמע את התגובה שלכם על טענה זו.

נתחיל מ„קצוץ“. קצוץ, למי שאינו יודע, הוא אחד משלושה־ארבעה האנשים המרכזיים בציבור עובדי־הים של קצא“א. והוא, אגב, ציבורי־עובדים מייוחד־במינו, לאותם האוהבים לראות דברים לפי נתונים עדתיים — זהו ציבור שכימעט כולו אשכנזי, ותיקי הפלי“ם וחיל־הים, אנשי הקומנדו הימי. קצוץ הוא אחד מאלה שהיו על הסירות. ברגע זה הוא פושט פלילי. הוא הורשע אתמול כדין בעבירה פלילית, וקיבל מאסר־על־תנאי, וייתכן שיוגש עירעור כדי להחמיר את העונש.

קצוץ: חבל שלא נאמר לנו בפי משל מה שנאמר לך, אז היינו אולי מגיבים על כך. אבל המצב, כמו שהוא היום בארץ, הוא שאין אפשרות כזאת. אומנם, גם אני שמעתי הכרזות בכל מיני מקומות, שמשל אמר שמי שלא רוצה להיות חבר־הסתדרות — לא חייב להיות. אבל האמת לאמיתה היא, שבכל מקומות־העבודה שחתמו הסכמים, זה אפילו מגוחך. בהסכם כתוב שההסתדרות היא צד בהסכם, והחברה היא צד בהסכם, והפועלים הם צד שלישי.

כך שאם היום אני ארצה — כמו שקרה לנו, למשל, באמצע השביתה, שהוסרה התסת מאיתנו — אין שום אפשרות שנחזור לעבודה. פשוט, המעביד יאמר לנו: אני לא מכיר אתכם. קיבלתי אתכם עליידי ההסתדרות, ואתם חייבים לחזור לעבודה, רק דרך ההסתדרות.

■ ■ ■

א צינו ניצרה בעייה שבשלב מסויים, כך יש לי הרושם, יצאה ההסתדרות מתפקידה. הם פשוט הרימו ידיים ונתנו לכל גורם אחר לשבור את השביתה. נשאלת באמת השאלה: אז בשביל מה באמת צריך הסתדרות?

איך זה ירוחם משל, שהוא נציג הפועלים בארץ, כאשר יש בעייה הוא מרים את הידיים ונותן לגורמים אחרים, כמו המישטרה, לטפל בה? לאן הגענו בארץ, כאשר ירוחם משל איננו יכול לטפל בבעיות הפועלים, ומניח את זה למישטרה?

אורי אבנרי: ממשה לוי קראתי כבר בעיתון הצהרות פתוח עדינות מאלו של קצוץ. נשמע מה יש לך לומר.

משה לוי: האמת היא שלי קצת קשה לענות בקצרה על הנושא הזה.

ההסתדרות פשוט לא משתלבת בנוף הדמוקרטי. ואני רוצה להסביר למה.

לא מתוך זה שיש לי שינאה פאתולוגית להסתדרות. שאני לא מכחיש אותה אפילו. אבל יש עובדות ששטוט לא ניתנות להכחשה. כמו למשל, עובדה מאוד־מאוד פשוטה, שגם חסידי־ההסתדרות הגדולים ביותר לא יכולים להכחיש אותה: ההסתדרות היא המעביד הגדול ביותר במדינה, מייד אחרי הממשלה. בשום מדינה מערבית, בעלת שילטון דמוקרטי או בדומה לזה, איגודים מיקצועיים בשום פנים ואופן, ובשום צורה שהיא, לא הופכים מעבידים. אולי לגבי הי־פקידות שיעובדת אצלם במישרד, אבל לא יותר מזה.

פה, ההסתדרות מעסיקה למעלה משליש מפועלי מדינת ישראל, ויחד עם זה מתיימרת לייצג אותם!

אתן המחשה קלה: בזמנו הוזמנו אל האדון גפני, בקשר לרפורמה. בדיוק לפנינו התקיימה ישיבה של מה שנקרא או שלושת־הגורמים־במשק. שלושת הגורמים במשק, אלה שהיו צריכים לחרוץ את גורל שיטת־המיסוי ומשכורות העובדים בארץ וכל השאר, היו ההסתדרות, הממשלה והמעסיקים.

האמת היא שאני לא ראיתי שום הבדל ביניהם. היחידי שהופיע בשמו האמיתי היה הממשלה. היא מעסיקה, והיא לא התכחשה לזה. כל ממשלה בעולם היא, במידה מסויימת, מעסיקה. אם־כי לא בממדים של ממשלת ישראל.

ההסתדרות מעסיקה למעלה משליש מהעובדים. המעסיקים הופיעו בשמם: מעסיקים.

שלושת הגורמים האלה, שכולם מעסיקים, מופיעים וכאילו עושים מילחמה ביניהם — לדעתי, מבויימת לגמרי — והם באים לקבוע את העתיד שלנו.

שיטת הבחירות להסתדרות היא מיפלגתית טהורה, בדיוק כמו שיטת הבחירות לכנסת. ושם אין ברירה: אדם שאפילו לא רוצה את משל, אבל יחד עם זה, נניח, הוא לא רוצה להצביע בעד הליכוד או השמאל, או אורי אבנרי — נאלץ להצביע למיפלגת העבודה. עם כל הכבוד למיפלגות — ואני לא פוסל את זה, במישטר הדמוקרטי חייבות להיות מיפלגות — זה לא ייצוג הולם לפועל. ייצוג של פועל חייב לצאת מקרב הפועלים עצמם!

■ ■ ■

ש עוד דבר: רוב העסקנים של ההסתדרות באים, כפי שאבנרי אמר בדברי־הקדמה שלו, ממעמד מסויים, מעסקונה מסויימת. הם שייכים להיירארכיה המיפלגתית בצורה זו או אחרת. לפי זה נקבעות הדרגות שלהם. כל מזכירי ההסתדרות הקודמים הפכו שרים, או ראשי־ממשלה, כמו בן־גוריון המנוח, או כמו גולדה מאיר. בקר, שמעולם לא היה כישרון, איש אפור שנשאר אפיר, נכנס לכנסת אפור, ואף אחד לא יודע היום שהוא ברשימת חברי־הכנסת בכלל. אף אחד לא יודע איפה הוא. בכל אופן, הוא עשה מה שהוא נצטווה עליידי המיפלגה. הוא היה מזכיר־ההסתדרות טוב מאד למיפלגה. לפועלים הוא לא עשה שום דבר. וכך זה נמשך.

הביטויים שלי כלפי ההסתדרות הם ביטויים של איש פשוט. אני אומר במילה אחת: זה בלוף! זו רמאות, ולא קשה בכלל להוכיח. ההסתדרות גם מופיעה בכל מיני פורומים בינלאומיים של איגודים מיקצועיים ודומיהם. כל אותם פורומים בינלאומיים לא יודעים עובדה אחת פשוטה, שההסתדרות היא מעבידה! את זה הם לא יודעים. הם יודעים שבהסתדרות חברים כמיליון ומאתיים או שלושמאות אלף עובדים, וששההסתדרות מייצגת את העובדים במדינת ישראל.

יום אחד טילפנו לנו מההסתדרות והודיעו לנו שעלינו לארח מישלחת של איגוד־הימאים הבריטי.

אני, ברוב חוסר־סבלנותי, שאלתי: באיזו רשות מזמינים איגוד ימאים דירוגיים בריטי, בלי שאנחנו אפילו נדע על כך? שלא לדבר על כך שלא היינו שותפים להזמנה — אפילו לא ידענו ממנה. רק אמרו לנו: „תכינו ארוחת־צהריים.“ ובאו אלינו ארבעה ג'נטלמנים בריטיים נחמדים, ושאלו שאלות.

אז אני הסברתי להם את המיבנה של האיגוד, את המיבנה של ההסתדרות, והסברתי שההסתדרות היא מעבידה, ושאנחנו למעשה נבחרים בבחירות דמוקרטיות. זה נכון, אבל משם והלאה אנחנו כפופים לעסקן מיפלגתי, שאף פעם לא היה ימאי, והוא „מחזיק בתיק הימאים“ באיגוד המיקצועי.

ובכן, כשהסברנו להם את כל העניין, האמת היא שהם נדהמו. הם נדהמו! וזיה שם אחד מהסי־איי־אי של ההסתדרות, זה מהמחלקה המדינית, בחור שהיה צריך להקשיב לכל מה שנאמר. ואני אמרתי להם במפורש, שתפקידו הוא למסור דו“ח למוסדות ההסתדרות, בדיוק מה מדברים האנשים. וכך זה באמת היה.

האמת היא שאני השתמשתי גם בביטויים חריפים קצת. אני אמרתי שזה מאפיה, ואמרתי שללנסקי יש הרבה־הרבה מה ללמוד. הוא צריך לעבור קורס בבית־ברל, ולא בקובה. פה זה, בפירוש, לדעתי, מאפיה חוקית. את בתי־הדין־לעבודה יצרו, בפירוש, כדי לחקל את העבודה הזאת. זה הולך בדי־בבד. הבריטים, בפירוש, נדהמו. הם שאלו שוב ושוב, את זה מההסתדרות: זה נכון שיש לכם מיפעלים? שאתם מעבידים?

הבחור גימגם, וביקש ממני בעברית, ככה בשקט: „שמע, מוישה, אולי לא נכבס את הכביסה שלנו לעיני

לוי: ההסתדרות היא מאפיה!“

משל רחת מכעס ואמר: „את הבחור הזה אנחנו חייבים לגמור!“

לוי: „למאיר לנסקי יש הרבה מה ללמוד מההסתדרות...“

הגויים?" אמרתי לו: "שמע, בעניינים של איגודים מיקצועיים "אני לא רואה הבדל בין גוי ולא־גוי, אנחנו לא מורידים את המיכנסיים, לא רואים את ההבדל שם."

אחרי זה האיש מההסתדרות בא אלי יום אחד ואמר לי: "תשמע, משה, אני מוכרח להגיד לך דבר אחד. אתה בפירוש משוגע." אמרתי לו: "יכול להיות. גם האמא שלי אומרת, אבל תסביר למה א ת ה מתכוון?"

אז הוא אומר לי: "איך אתה עושה דבר כזה? בפני נציג ההסתדרות אתה אומר לאיגוד הבריטי שאנחנו מאפיה, והשמצת אותנו וכל זה?"

אמרתי לו: "נכון. אני אמרתי את זה, ואני חוזר ואומר את זה. אני אומר את זה בכל פורום." אז הוא אומר לי: "תשמע, הדו"ח מונח על שולחנו של משל, והוא רתח מכעס! הוא אמר: 'אנחנו חייבים עם הבחור הזה אי־אפשר יהיה לקפוץ עלי, ובכן התיישבו לחכות לי וישמיץ אותנו בצורה כזאת!'" אז אמרו לו שעם הדבר הזה אי־אפשר יהי לקפוץ עלי, ובכן התיישבו לחכות לי בסיבוב, כמו שאומרים.

■ ■ ■

א נחנו חוזר היחידי שלא רק דיבר, אלא ניסה גם לעשות הרבה, לפחות בעניין של קצא"א. האמת היא שאני מוכרח להודות שנכשלתי. מבלי להיכנס פה לפרטים, נכשלתי, ואני אומר את זה בבושת־פנים, בעניין ועד־התחזוקה של אל־על, כשכולם ישבו וישתקו, אני היחידי שניגשתי והצעתי להם עזרה, מבלי לדעת אפילו את פירטי הסיכסוך. ודברים כאלה היו עוד רבים.

כל זה חרה להסתדרות בצורה איומה, והם חיכו לי. כשאני עשיתי את השביתה האחרונה, שכרגע לא הייתי רוצה להיכנס לסיבות שלה, הם קפצו על זה כמוצאי שלל רב. מה־גם שבינתיים הסיכסוך עם קצא"א נגמר, לדאבוני, בכישלון — לדעתי, כישלון של כל העובדים בארץ. והם חשבו שהנה, הוא, הגיעה ההזדמנות. ופתחו בפסטיבל.

לתוך הפסטיבל הזה נקלע, גם־כן בטעות — אולי טעות שהוא מצטער עליה היום — יהושע פרץ.

קצוץ: „הפועל העברי כבר מזמן אינו פועל, אלא עבד!"

בסיכומו של דבר, אני רוצה לומר דבר פשוט: לא ייתכן שגוף במדינה, בכלל גוף במדינה דמוקרטית, יבוא ויאמר שהוא מייצג עובדים, ובכל מיקרה שהעובדים נאבקים, ההסתדרות אף פעם לא קמה ואומרת: "רבותי, העובדים האלה צודקים."

היא תמיד מופיעה בתור איזה מין מכבה־אש, איזשהו קיסינג'ר: בוא, אני אתווך ביניכם. לעזאזל! אתה לא מתווך, אתה האיגוד שלי! אתה צריך לעמוד לימיני!

אורי אבנרי: עורת לי להבין מדוע ירוחם משל, בישיבות הוועד־הפועל, אינו מדבר עליך בחיבה הכי רבה. אתן עכשיו את המיקרופון לסעדיה דרעי. אולי טוב שיהושע פרץ לא בא בעצמו. יש יהושע־אידי־אמין־פרץ, ויש מילחמה של עם ישראל נגד יהושע פרץ. אז אולי טוב שמישהו אחר מעובדי־הנמל יסביר לנו מה, בעצם, קורה בנמל. אבל קודם־כל נחזור לשאלה היסודית: מה דעתכם על ההסתדרות?

סעדיה דרעי: ההסתדרות היתה תמיד עסקנית. רוב החברים במוסדות שלה, כימעט כולם, היו אנשים שנתמנו לא לפי בחירת ציבור הפועלים, אלא לפי בחירת הקוניות. אין להתעלם מכך. ההסתדרות היתה מכתיבה, גם למועצות־הפועלים, איזה נציג עובד יקודם ממיפעל אחד למישנהו. ציבור הפועלים ער לכך בתקופה האחרונה, והוא לא נתן את ההזדמנות לעסקנים, אלא לאט־לאט לוקח את היוזמה, מתארגן, פוקח את עיניו, ומתבסס.

מה ההסתדרות עושה במשך כל התקופה שהיא מכהנת? לאיזה מטרה הגיעה? אנחנו עדים לתופעה המוזרה שה־הסתדרות היא המדכאת את ציבור הפועלים.

לא ייתכן שהספסרים, שבעלי הצוואתון־הלבן יתנו חינוך ליילדים שלהם כמו שצריך, ואותו פועל שכיר, שהנציג שלו נאבק, יבוא וידחו אותו! מי צריך להגן על אותו נציג באותו מיפעל? ההסתדרות! היכן ההסתדרות במאבקים האלה? איפה תפקידה של ההסתדרות?

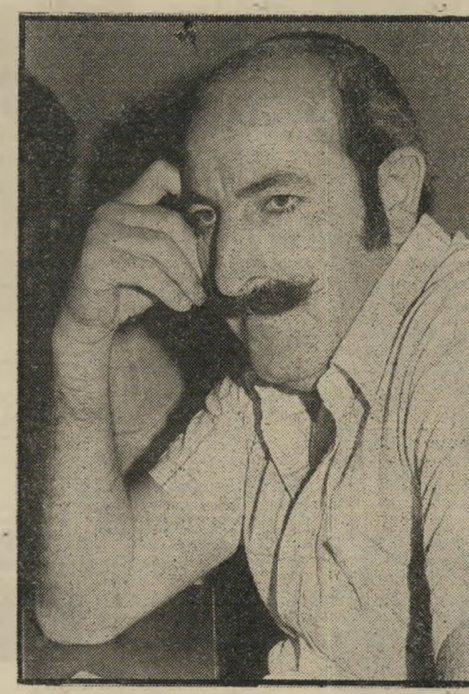
תפקידה של ההסתדרות, לפי דעתי, הוא לתת יד לציבור הפועלים, וציבור הפועלים צריך להסיק את מסקנותיו מן המצב הקיים עכשיו. לא ייתכן שמזכ"ל ההסתדרות בכבודו־ובעצמו יכהן בצמרת המצומצמת של מיפלגת העבודה, ובוודאי שם מכתיבים לו מה לומר ומה לעשות.

הדיכוי הוא בעיצומו. זה מתחיל להפחיד. מתחיל להפחיד את מי? את אותם נציגים הנאבקים ונלחמים על עוד גרוש, על עוד לירה, על הכבוד האישי של העובד, על גאוותו של העובד ומישפחתו! כדי שיוכל לתת חינוך מתאים לאותם ילדים אומללים!

את מי ההסתדרות מייצגת? אותו עובד שיצטרך — ובמיוחד מדובר במישפחה שהיא ברוכת־ילדים — להביא שניים או שלושה ילדים לתיכון. איזו משכורת הוא צריך לשם כך? ולא נתעלם מכך שרוב עובדי המדינה, בשירותים וגם בתעשייה, עדיין לא — כפי שמפורסם בעיתון — מרוויחים הון־תועפות. מי מרוויח את זה, רבותי? העיתו־

קצוץ: „מה יעזור לנו הבכי?"

דרעי: „הדיכוי מתחיל להפחיד!"

נות זה הסילוף של הדברים! וכישלונה של ההסתדרות, שהיא לא מגיבה בנושאים האלה.

■ ■ ■

א תי ההסתדרות מייצגת? אותו עובד, שיצטרך לשלוח את ילדיו לתיכון, יחסס פעמיים. הם ייצאו פושעים. אני נהפכתי קצת לשומר־דת מאז מילחמת יום־כיפור, כי עברתי תקופה קשה במילחמה — אני חושב שאותן הבנות ואותם בחורים — יצטרכו לצאת זונות וזושעים. זה מה שמחפשים לעשות לאותן מישפחות ברוכות־ילדים. ואני מתנצל על המילה שאמרתי. בבושת־

לוי: „ההסתדרות זה בלוף, זה רמאות. ולא קשה להוכיח..."

פנים אני אומר זאת, אבל אני מבקש שהקהל יסלח לי על מה שאני אומר. זה בגלל שכואב לי נורא.

ההסתדרות, לדעתי, חייבת לבוא ולהגיד: נכשלתי בתפקידי, אין לי מה לייצג את הציבור. אני מייצגת את רוב המיפעלים במדינה, אני מנצלת את הציבור. ההסתדרות צריכה להשתחוות ולומר: לפי דעתי, הזכות הלגיטימית של ציבור הפועלים היא לייצג בעצמו את האינטרס של הפועלים.

אני רוצה לגעת גם קצת בנמל־אשדוד. ושוב, כתוצאה מאותה תעמולה, מאותן השמצות שהפיצו כלפי אדם נאמן במדינה, ועשו ממנו גורם לשונאי אחיו בעבודה. נמל־אשדוד, עם כל הבעיות שהיו בו, ועם כל השביתות שהכריזו עליהן יומם ולילה — ואני אחראי על מה שאני אומר, כי אני מייצג את הגוף הגדול ביותר בנמל־אשדוד, תיפעול, שמייצג לא פחות מאלפיים ומשהו עובדים — לא השבתנו את הנמל אפילו יום אחד, רבותי! היו שביתת־האטה — אבל אף אחד לא יחייב את השני לעבוד יותר משמונה שעות בלי נורמה ופרמיה.

זכותי הלגיטימית לעבוד שמונה שעות כמו מישרד, כמו בית־חרושת. ולא נתעלם מכך שאיש־נמל הוא עובד קשה; מי שאומר: לוחץ על כפתור, תמישטח או הארגז או השק נכנס באופן אוטומטי לבטן האונייה — הוא הי עדיין באשלייה של הטכנולוגיה. זהו שקר.

רבותי, נמל אשדוד לא שבת אף יום אחד על המאבק הלגיטימי, על הגורמות והפרמיות. וכאן באה התעמולה של רשות־הנמלים, אשר היה בכוחה ובתקציבה לשלם לרישתות־התעמולה האלו. באנו אנחנו כציבור, והוכחנו זאת גם במישפט ההסתדרות המפורסם. צדק־צדק תרדוף! ואנחנו הוכחנו את הצדק, וגם במישפט ההסתדרות הוכחנו את עצמנו בלי פרקליטים. בלי עורכי־דין, בלי נציבות המדינה, שעזרה להסתדרות.

נכון, יהושע פרץ סגר את שער הנמל במשך ארבע וחצי שעות.

אנחנו קיבלנו את מישמר־הגבול בברכה! כשבא. סיירנו איתו בנמל, הכרנו אותו לציבור הפועלים, ישבנו בארוחה חגיגית. קיבלנו גם מיכתב משר־המישטרה, אשר מהלל את אותה קבלת־פנים נלהבת ואת שיתוף־הפעולה עם מישמר־הגבול. אנחנו גם אמרנו — מבחינת גניבות, מבחינת כל מי שייתפס, הוא יתן את הדין על כך.

אותו שוטר, באותו בוקר, הכיר את פרץ שלושה ימים לפני־כן, אכלנו ארוחת־צהריים במאהל של מישמר־הגבול עם שר־המישטרה. אכלנו עם מפכ"ל המישטרה, רווזולי, והוא לחץ לו את היד אולי איזה עשרים פעם. התקרית עם פרץ היתה תכסיס מבויים, מכוון.

לפי דעתי, דעת־הקהל העוייגת לנו זה כתוצאה מריש־תות־התעמולה, אשר הסיחו את הדעת מאותם הגנבים במדינה, של מאות מיליונים לירות. מאותם הנכשלים, מייצגי המדינה, אשר לפי דעתי אוצר הציבור היה בידם, המיסים שאנחנו שילמנו — ואני מדבר על השכירים, שהלוקש הלבן שלהם, של הפועל, מובא למס־ההכנסה.

דרעי: „לא ייתכן שבעל הצוואתון הלבן ישלח את ילדיו לתיכון, ואנחנו לא!"

אז הם רצו פשוט מאד להשכיח את כל הנושא הזה, להעביר את תשומת־הלב אל קצא"א, אל משה לוי, אל יהושע פרץ.

■ ■ ■

א ני חושב שהפועלים יצטרכו להיות ערים ולהתלכד, ויפה שעה אחת קודם. כי אחרת, הפועל השכיר יישבר, ולא רק הפועל השכיר. אם הפועל השכיר לא ירוויח, גם בעל־החנות לא ירוויח, לא יהיה לו למי למכור, הסחורה שלו תירקב, ואז המיסחר במדינה ייהרס.

על הפועלים להתארגן ולשלוח את נציגיו, גם בבחירות להסתדרות ובכל מוסד אחר.

אורי אבנרי: מה עושה המישטרה בסיכסוכי־עבודה? איך פועל בית־המישפט לעבודה, בסיכסוכים האלה? נפתח בקצא"א. נדמה לי שלכם יש מה להגיד על הנושא הזה, יותר מאשר למישהו אחר.

קצוץ: לפני שאענה על שאלה זו, אענה על שאלה אחרת. מאז השביתה אני קצת רוגז. מה שאנחנו עושים פה עכשיו, הוא לשבת ולבקר את כולם, חוץ מאשר את עצמנו.

היתה השביתה שלנו, שהיתה שביתה קלאסית: לא על שכר, ולא על תנאים, ולא על תוספות, רק על הזכות לעבוד.

לפי דעתי, ואני אומר דברים חמורים, והרבה יכעסו עלי — הפועל הישראלי, המילה „פועל" כבר מזמן צריכה לרדת ממנו. אפשר להצמיד לו „עבד ישראלי".

האם אנחנו כולנו יודעים מה מעוללים לנו? מי היא ההסתדרות, ומה היא עושה לנו? ועם מי היא משתפת פעולה, בכל הנושאים שעליהם הרחיבו פה את הדיבור, על תוספת־יוקר ועל שכר־לימוד? מדוע אנחנו באים לכנסים כאלה וישבים ובוכים? מה זה יעזור לנו?

היתה הזדמנות קלאסית לכל פועל בארץ לרכב על גבנו, בשביתה שלנו. אנחנו התחלנו, למעשה, בשביתה שלא פורסמה באמצעי־התיקשורת בצורה נכונה. התחלנו בשביתה רגילה. הזכות של כל פועל, כשהוא מקיים שביתה, היא לשבות עם כלי־עבודתו ולדאוג שהשביתה תימשך!

בעיקבות שביתה קודמת, שהמישטרה התערבה בה באופן לא־ישיר, לא העזו להניף דיגלי־מישטרה ולא הצהירו שהם מישטרה, הם חשבו שהפעם הם יבואו ביתר־מרץ, עם דגלים ועם שוטרים ועם הכל — ואז ניבהל.

שום פועל בארץ לא העז לעזור לנו — לא לעזור לנו, לעזור לעצמו! היה ברור לכולם: זה היה הניסיון הראשון בארץ להפעיל מישטרה נגד שובתים. ומאז קרו כבר כמה מיקרים.

קצת אני מצטער, וקצת אני שמח. החלק הסאדיסטי בי שמח. כשאני הייתי בצרה, לא ביקשתי שיעזרו לי — ביקשתי שכל אחד יעזור לעצמו. אנחנו היינו גוף קטן, שיכלו לשבור אותו בקלות, אילולא היה לו הגיבוי של

(המשך בעמוד 26)

מכתבים

(המשך מעמוד 11)

הדמויות של גיבוריו מונהגות לפי רצון הסופר שהמציאן. העובדות, כפי שהציגן הלורד, הן שונות, חמורות ומורכבות יותר.

הלורד איננו ממליץ לאמץ את שיטת השלבים של קיסינג'ר, למרות ששיטה זו היא היחידה שהערבים הסכימו לה עד כה. הוא גם לא מסביר מה הגיע אותו לשלול שיטה זו. הלורד גם מבקש החלטה חדשה לכינוס ועידת ז'נבה, והכרה בפלסטינים. אין שום הסבר מדוע יש צורך בהחלטה חדשה. מה פסול מצא בהחלטה הישנה? ואשר ל„הכרה בפלסטינים", מצד מי צריכה לבוא הכרה כזו? ומדוע?

כל בר־סמכא בנושא המיזרח־תיכוני יודע, כי הבעייה הפלסטינית קיימת, אך איש אינו רוצה להזכיר כי היא קיימת תודות למדינות הערביות, שדאגו להנציח את בעיית הפלסטינים מבלי שהן־עצמן ינקפו אצבע למען אנשים אלה. כל ההיסטוריונים והמומחים בנושא המיזרח־תיכוני מודים, שאילולא היה בידי המישטרים הדיקטטוריים של המדינות הערביות הנשק של הנושא הפלסטיני, אף מישטר לא היה מחזיק מעמד כלפי העם שהוא מייצג.

לכן, הכוונה שבגוף המאמר מכוונת לישראל, האמורה להכיר ביישות הפלסטינית שלא שינתה עדיין את דרישתה להשמיד את ישראל. מגמתיותו של כותב המאמר ניכרת בכל שורה של מאמרו. דאגתו היחידה היא לערבים. באף מילה לא הזכיר הלורד המכובד את דאגתה של ישראל לביטחונה, או את העובדה כי לחשדנותה של ישראל יש בסיס מוצדק, לאור התוקפנות של מדינות ערב בעבר, בהתקיפן את ישראל ללא סיבה, ומבלי שכבשה אף סנטימטר מאדמתן, כמו שקרה ב־48'.

מאיר יבירן, קריית־אתא

הופעה משונה מאד

הופעה מרגיזה ומעוררת־חמלה ציינה את ראש־הממשלה, יצחק רבין, בעת חתימת הסכם־הביניים במישרד ראש־הממשלה בירושלים (והיא גרמה, לי, לפחות, לרוגז רב ולאי־שביעות־רצון).

עצבנותו הבולטת של ראש הממשלה / אי־השקט הנורא / הראש הקופץ ימינה שמאלה למטה ולמעלה / העיניים המסוזזות / והפעם — גם שיעול עצבני מרגיז בעת דבריו של שר־החוץ האמריקאי הנרי קיסינג'ר, וכרגיל: אי־התיאום של רבין בין דבריו לתנועות ראשו וידיו. כל אלה מובילים אותי שוב ושוב לחשש נורא, שבראשות ממשלת ישראל, בתקופה כה גורלית, עומד אדם פחות יציב מיציב, בלשון המעטה, כמובן.

אין לי שום דבר נגד האיש יצחק רבין. הוא אדם כישרוני, הוא היה מפקד מעולה ורמטכ"ל מעולה, ובעל כישרון חשיבה מעולה בנושאים צבאיים מובהקים בלישכה מבוצרת.

ברם, עם כל הכבוד לראש הממשלה, לדעתי, קרה משהו בעשור האחרון ששינה אותו, והוא בהחלט לא מסוגל למלא כראוי תפקיד של ראש־ממשלה במדינת מצור כמדינת ישראל, ועוד בתקופה שאחרי מילחמת יום־הכיפורים.

אמת, משום מה, שיש דברים בחברה, ובכלל, שאין מדברים בהם. אך אני מקווה שהעולם הזה, שהוא שונה מכל עיתוני הארץ, יתן פה למיכתב בלתי־שיגרתי זה, למרות התירהורים החמורים.

דרור אבניאלי, ירושלים.

חיילים ופוליטיקה

אינני איש ה„ימין" וגם לא איש ה„שמאל". למעשה, אני מאד אובייקטיבי בנושא תחימת או אי־תחימת חוזה־הביניים עם מצריים. וזאת, מסיבה פשוטה: זה לא מכבר חזרתי מארצות־הברית, אחרי שבע שנות לימודים. גם לא השתתפתי במילחמת יום־הכיפורים.

למרות הכל, ואולי משום כך, אני רואה שגיאות שעושה גם הימין וגם השמאל בימים האחרונים.

לפני כמה ימים נתקלתי בדבר, שלצערי אין לו שום תירוץ: אוטובוס צבאי, מלא חיילים לבושים במדים, נעצר ברחוב יהודה הלוי בתל־אביב. חיילים ירדו ממנו, והחלו לחלק לעוברים־ושבים פתקים בעד השתתפות בעצרת־עם המונית, שנערכה מטעם מפ"ם, הקיבוץ־הארצי ותנועת השומר־הצעיר. מיספר האוטובוס רשום אצלי.

זוהי חוצפה ממדרגה ראשונה, האם אינכם סבורים כך? ואין זה חשוב מה השקפתכם בנושא. לחיילים מותר לעשות כך?

א. לוטן, תל־אביב.

הנדון:

הסדר־הביניים נחתם. עכשיו מתחילה הספירה לאחור: לקראת השלום או המילחמה הבאה

בבוקר למחרת

במאמץ משותף של כל כוחות־השלום, הושג ריב גדול בציבור ובכנסת להסדר־הביניים עם מצריים.

זה היה דרוש. זה היה חיוני.

נקבע הכלל שמותר להחזיר שטחים בדרך לשלום. הוכח שמול האתגר של ארץ־ישראל השלמה, יכולה ארץ־ישראל השפויה להתאחד.

כך זה חשוב לקראת הבאות.

במשך שעה קלה צעדנו כולנו יחד בדרך־המלך. הגענו לתמרור שעליו רשום „הסדר ביניים".

והנה לפנינו שוב פרשת־דרכים.

הדרך האחת מובילה לתוך המבוי הסתום, הקרוי קיפאון.

הדרך השניה מובילה לשלום הכולל.

קול ואדיס, דומינה?

לאן אתה הוקך, מר רבין?

■ ■ ■

אין ספק שרוב אנשי צמרת המדינה תמכו בהסדר־הביניים מתוך תיקווה אחת ויחידה:

שבשלוש השנים הבאות לא יהיה צורך לזוז אף מילימטר אחד לאחור מן הקווים החדשים, וזה לזוז אף מילימטר אחד קדימה אל השלום.

אומנם, כמה מראשי־המדינה אומרים את ההיפך, ומפזרים סביבם מליצות יפות על התקדמות לשלום. אבל זה בא רק כדי לבלבל את האויב.

לעומת זאת, שוב נשמעים הדיבורים על היישובים שלא הוקמו על־מנת לפרקם. אין מקום להסדרי־ביניים ברמה ובגדה, ואין צורך בתוכנית־שלום ישראלית.

מתהומות הנשייה שוב מופיעה רוחו הרפאים ששמה גלילי, עטופה בקירעי הסיסמות של ערב יום־הכיפורים.

אומנם, בוושינגטון נשמעות הכרזות על הצורך ב„שמירת התאוצה" של ההתקדמות לשלום. אך בירושלים מתקבלות הכרזות אלה כאיום, שיש להחניקו בעודו באיבו.

ירושלים אומרת: שילמנו במה זומנים עכור שלוש שנים וחצי. תנו לנו שלוש שנים וחצי.

שלוש וחצי שנים של רגיעה גמורה, צבאית ומדינית. שלוש וחצי שנים שבהן מובטח לנו זרם בלתי־פוסק של נשק וכסף, ותמיכה מדינית בכל עמדותינו. שלוש וחצי שנים שבהן לא יתחולל משבר ממשלתי וציבורי בישראל, מפני שלא יהיה צורך להוריד אף היאחזות אחת מרמת־הגולן ולא להחזיר אף מיליטר אחד בגדה.

ב־1976 תהיינה בחירות בארצות־הברית, ב־1977 תהיינה בחירות בישראל. שקט, שקט — התנוכייה דולקת.

ובינתיים נשלים את התהליך של בידוד מצריים מן הסורים והפלסטינים, ושל דחיקת רגלי הסובייטים מן המרחב. ואולי, בעזרת השם, תתקרב בינתיים לקיצה התלות של העולם המערבי בנפט הערבי.

לכן: לשבת בשקט. להקפיא. לדחות. לעכב. להשתות. לטרפד בחשאי. לפזיז בשקט.

■ ■ ■

כבר היו דברים מעולם. ולא פעם אחת, אלא כמה פעמים.

אחרי שביתת־הנשק של 1949 קמאה המדיניות הישראלית בדיוק. לא הוגשה תוכנית־שלום. נידחו נסיונות הפלסטינים בזוזאן לחקיע לידי שלום ישיר עם ישראל. החקה החידרדרות שנמשכה, בתאוצה גוברת, עד אוקטובר 1956.

אחרי מיבצע־סיני, הביאה הנסיגה הישראלית המהירה מסיני 11 שנים של רגיעה, התפתחות ושיגשוג. אבל תקופה זו לא נוצלה כדי לפתח אפילו יוזמה רצינית אחת של ישראל להשגת שלום כולל. עד שבא המשבר של מאי 1967.

הניצחון המהמם של ששת־הימים הביא לשיכרון, שטישטש את החושים כליל. איש מראשי המדינה לא היה מוכן אף לשמוע על יוזמת־שלום דרמתית, כדי לנצל את הרגע הגדול. הוא הוחמץ.

אך הדוגמה הקרובה והכולטת ביותר ניתנה ב־1970.

היא דומה להפליא למצב הנוכחי.

■ ■ ■

ביום ה־19 ביוני 1970 הציע שר־החוץ האמריקאי, וויליאם רוג'רס, הפסקת־אש בין ישראל ומצריים, כדי לשים קץ למילחמת־ההתשה העקובה־מדם. במיכתב לממשלות מצריים וישראל פירט רוג'רס הצהרה מדינית, שכללה הכרה הדדית בריבונות ובעצמאות הלאומית של שני הצדדים, ונכונות לנסיגה ישראלית משטחים כבושים.

גמאל עבד־אל־נאצר וגולדה מאיר קיבלו את יוזמת רוג'רס.

נשיא מצרים הותקף על כך בצורה שלוחת־רסן על־ידי הסורים ואש"ף, שהאשימו אותו בבגידה בעניין הערבי. גולדה מאיר הותקפה באותה צורה על־ידי הימין הלאומני, שטען כי זהו הצעד הראשון לקראת חורבן בית שלישי. שרי גח"ל נטשו את ממשלת־הליכוד־הלאומי.

קראתי או לכל כוחות־השלום במדינה לתמוך בממשלת־גולדה, למרות התהום ש־היתה פעורה ביניה ובינינו. בעיתונים הוסיעה קאריקטורה שבה הופעתי בדמות נער, המעביר אשה זקנה בכביש. מנחם בגין אמר בגאים: „צאו וראו, אורי אבנרי מברך את הממשלה. זה לא מפני שהוא התקרב אליה, אלא מפני שהיא התקרבה אליו."

אחרי ויכוח גדול, שבמהלכו חזר בגין על טענה זו, אישרה הכנסת את עמדת הממשלה ברוב גדול — 66 בעד, 28 נגד, 9 נמנעים.*

למחרת היום כתבתי, במדור זה: „המאבק האמיתי על השלום לא נסתיים. הוא רק מתחיל. ממשלת ישראל והמנהיגות המצרית צעדו צעד אחד, קטן והססני, בדרך השלום... אבל אחרי הצעד האחד, צריכים לבוא הרבה צעדים נוספים..."

זה לא קרה. להיפך: גולדה מאיר וחבריה ראו בהפסקת־האש מכשיר לחקפאת המצב. למחרת היום היא פוצצה את יוזמת־השלום של רוג'רס, וטירפדה שיחות יארינג.

כל מאמצי־השלום נעצרו. ההתנחלות נמשכה, ומשה דיין הכריז על תוכניתו להקים את העיר ימית בפיתחת־רפיח. כאשר אישרה מיפלגת־העבודה את התוכנית ב„מיסמך גלילי" הזכור־לשימצה, נתן אנואר אל־סאדאת את ההוראה הסופית להכנת מילחמת יום־הכיפורים.

כל חרוגי יום־הכיפורים נרצחו, למעשה, שוש שנים לפני־כן, כאשר החליטה ממשלת ישראל לנצל את הפסקת־האש לחקפאת המצב.

■ ■ ■

אם זה קורה עכשיו שוב? האם שוב תנצח אותה חבורה הרת־אסון — העצלנות המחשבתית, הנוחיות השילטונית, פולחן השטחים והפחד מפני השלום?

ההסדר החלקי מעניק לנו — לכאורה! — שלוש וחצי שנים של רגיעה. אבי במיקרה הטוב ביותר תהיה זו רגיעה צבאית. לא תהיה זו רגיעה מדינית.

אפילו נשב בחיבוק־ידיים, ונצליח להתחמק מכל לחץ וכפייה מן החוץ, לא ייפסקו התהליכים המדיניים במרחב ובעולם.

העם הפלסטיני לא ימות. הוא חי וקיים. הוא יתסיס את המרחב שוב.

אף אחת מן הבעיות המונחות ביסוד הסיכסוך הישראלי־ערבי לא תיעלם. כמוקדם או כמאוחר, הן תפוצצנה את הרגיעה.

בעיות היסטוריות דומות לנהר, המבקש להגיע אל הים. הנהר מתפתל, פונה ימינה ושמאלה. יש שנדמה כי הוא מתרחק מן הים. אך בסופו של דבר הוא מגיע.

הסיכסוך הישראלי־ערבי לא ייעלם ללא פיתרון יסודי, הפותר את כל הבעיות. הסדר־ביניים אחד עם מצריים לא ירדים אותו לזמן רב. אם לא נטפל בבעיות, תופר הרגיעה בצורה זו או אחרת.

הסורים עלולים לפתוח במילחמת. זו עלולה להביא להתרגשות כה רבה בעולם הערבי, עד שגם מצריים לא תוכל להחריש.

הפלסטינים עלולים לחמם את המצב עד־כדי־כך, שתתחיל מחדש ההידרדרות, כפי שקרה בין 1963 ו־1967.

קיפאון ממושך עלול להסיל את מישטרו של סאדאת, ולהביא לשילטון כוחות קיצוניים חדשים.

האמריקאים יכולים לנצל את התיסכול של הסורים והפלסטינים, ולהבטיח להם את החזרת הרמה, הגדה והרצועה תמורת הצטרפותם החד־משמעית למחנה האמריקאי, לפי הדוגמה המיצרית.

איש לא יכול לקבוע היום מה יקרה בדיוק, ומתי. האפשרויות רבות.

ורק אפשרות אחת אינה קיימת: שלא יקרה שום דבר במשך שלוש שנים וחצי.

■ ■ ■

לתכן שצמרת המדינה משלה את עצמה, בשעה זו, שהיא יכולה להסתיר את הכדור ולהקפיא את המישחק.

אני מציע את ההיפך: לקחת את הכדור, ולרוץ עימו אל השער.

הסדר־הביניים יוצר אווירה נוחה לכך — לזמן־מה. נסיגת צה"ל, פירוז שטח גדול מסיני, פתיחת תעלת־סואץ למעבר סחורות ישראליות, יביאו לתגיעה של ממש — לזמן־מה. עוצמת־המגן של ישראל תתחזק — לזמן־מה. הכלכלה תתייצב — לזמן־מה. המצב המדיני ישתפר — לזמן־מה.

כפי מישפט, מילות־המפתח הן: ז ו מ ן - מ ה.

אם ניתן לזמן זה לעבור, מבלי לנצלו — יהיה זה מחדל היסטורי שאין לו כפרה.

כמה פעמים תסלח לנו החיסטוריה על מחדלים כאלה?

■ ■ ■

שילמנו מחיר עבור הסדר־הביניים. הבה ננצל אותו כדי לשנות את המצב מעיקרו.

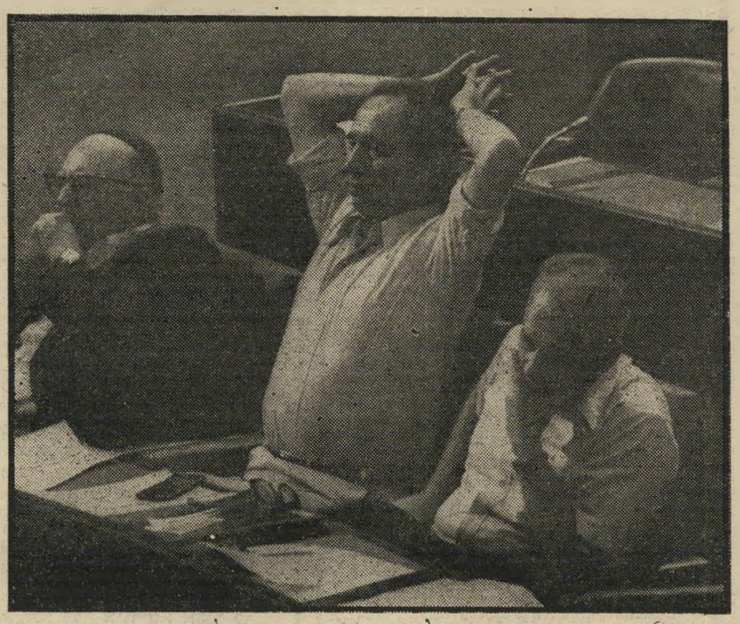
אני מציע לגבש תוך חודשים ספורים תוכנית־שלום ישראלית מקיפה, סבירה ונועזת, שתתבסס על הכלל היסודי: שלום מלא תמורת נסיגה מלאה. הכרה ישראלית במדינה פלסטינית תמורת הכרה פלסטינית במדינת־ישראל.

אני מציע שוב — בפעם המי־יודע־כמה — להקים לאלתר „מטכ"ל לבן" — גוף לתיכנון מדיניות ארוכת־טווח כלפי העולם הערבי. הוא יכול לקום כמיניסטריון מיוחד בראשות שר חדש, או כיחידה חדשה במישרד ראש־הממשלה, בראשות „יועץ". ולפני הכל:

דרושה התארגנות חדשה של כוחות־השלום בישראל, מקיר אל קיר, שתחרוג מכל המיסגרות הימיפלגתיות הנדושות והקטנות, הישנות והחדשות.

רק התלכדות כזו יכולה לספק את הדחיפה הפנימית הדרושה כדי להזיז את הממשלה בכיוון הנכון, ליצור את האווירה המתאימה, לרכז את המאמץ האינטלקטואלי, לנהל פעולה הסברתית בלתי־נלאית, ולגייס — בבוא שעת־המשבר — את התמיכה ההמונית.

הסדר־הביניים נחתם. עכשיו מתחילה שוב הספירה לאחור — לקראת השלום או לקראת המילחמה הבאה.

בוויכוח הגדול על ההסדר בכנסת: רבין, פרס ובורג

* דיווח מפורט על ישיבה זו, ועל הוויכוח בין בגין ואבנרי שהתנהל במהלכה, פורסם בהעולם הזה (1719).

מאת אורי אבנרי

במדינה

העם

בדם ואש

וגלי האתר

העולם הערבי נקרע לשניים

האם זה טוב או רע?

בלבנון נשפך הדם בהתנגשויות בין ה־פידאיון והמוסלמים לבין הנוצרים. בין אש"ף למצריים פרצה מילחמת־תעמולה, שבה איימו ראשי הפלגים הקיצוניים לה־רוג את אנוואר אל־סאדאת. התיכוח בין סוריה למצריים הגיע לסיגנון חריף יותר ויותר.

נראה כי בעיקבות הסדר־הביניים, עשוי — או עלול — לפרוץ מאבק ביגערבי, שיקרע את העולם הערבי לשניים.

הפילוג הטוב. האם זה טוב או רע לישראל?

מאז קום המדינה, מתנהל ויכוח על שאלה זו: האם פילוג המחנה הערבי מו־עיל או מזיק לישראל?

למראית עין, ברור כי כל פילוג ערבי מועיל. נצחון ישראל במילחמת־העצמאות היה אפשרי רק בגלל הפילוג הערבי, שמנע פעולה משותפת של צבאות ערב. כל צבא ערבי פעל לא רק נגד צה"ל, אלא גם נגד רעהו, והדבר הכתיב לו מהלכים בל־תי־סבירים.

מבחינה צבאית, הפילוג הוא טוב. הוא מונע איחוד הכוחות הערביים, ריכוז הנשק הערבי ושימוש מלא בשאר המשאבים. ואילו איחוד ערבי מחזק את האיום בפעו־לה צבאית מתואמת נגד ישראל.

הפילוג הרע. אולם למטבע יש גם צד שני.

כאשר למנהיג ערבי אחד הגמוניה בל־תי־מעורערת בעולם הערבי, קל לו הרבה יותר לנהוג במתינות כלפי ישראל, ול־התקדם לקראת שלום עימה.

כך, למשל, נהג גמאל עבד־אל־נאצר במתינות רבה מאד אחרי מילחמת־סיני, שבה הפך אליל העולם הערבי. סיגנונו החל מתקשח רק אחרי שפרצה מילחמת־התעמולה בינו לבין עיראק, בימי שילטונו של קאסם בבגדאד.

התהליך של התרכזות העמדות של אש"ף התחיל בשנים האחרונות, כאשר השתלב אש"ף במערך מצרי־סורי־פלסטיני, והחל מתקבל כחלק מן המימסד הערבי.

ולהיפך: כאשר מתלקחת מילחמת־אחים ערבית, מעל גלי האתר, מתחילה התחרות על עמדות קיצוניות. כל מנהיג ערבי נז־הר מלנקוט עמדות מתונות, מחשש פן יואשם על־ידי יריביו כבוגד וכעוכר־ערב.

חרב פיפיות. המסקנה: מי שחושש מפני מילחמה, מעוניין בפילוג הערבים. מי ששואף לשלום עם הערבים, חושש מפני פילוג כזה.

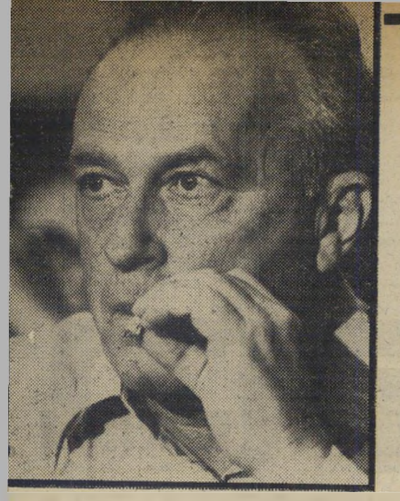
בראשית הדיונים על משא־ומתן להסדר־ביניים, הכריז יצחק רבין גלויות כי אחת ממטרותיו היא לתקוע טריז בין מצריים לסוריה. נראה כי תיקווה זו מתחילה עתה להתגשם.

אולם זוהי חרב־פיפיות.

מילחמת התעמולה כבר הביאה עימה את התוצאות הראשונות. דרישת המצרים ש־טכס חתימת הסדר־הביניים בז'נבה ילבש אופי צונן, כפגישת גנרלים של צבאות עויינים, היתה התוצאה הראשונה.

יאסר עראפאת, מצידו, החל נוקט סיגנון חריף יותר. אומנם, בראיון לשבועון ניוז־ויק השבוע, דגל בפירוש בהקמת מדינה פלסטינית בגדה וברצועה, ודחה את חזון „המדינה הפלסטינית הדמוקרטית" לעתיד הרחוק. כך אמר גם בראיון־טלוויזיה, ש־הוקרן בישראל. אולם מישלחת אש"ף ב־וועידה הפרלמנטרית בלונדון השתמשה בנוסחה מתונה פחות.

אם יחריף הפילוג הערבי, הוא עלול להשחית את הפירות הפסיכולוגיים העיק־ריים של הסדר־הביניים. האמריקאים מבי־נים זאת, ועל־כן הם לוחצים עתה על ממשלת ישראל להושיט את ענף־הזית גם לסורים, ואחר־כך לאש"ף — כדי לשתפם בהסדר, ולשלבם שוב במחנה המצרי.

רבין החליט לקחת את חיק הבטחון לידין

סכנת הפיכה מאיימת על ממשלת־ישראל.

האיש העומד לחוץ אותה אינו אלא יצחק רבין, ראש־הממשלה, בכבודו ובעצמו.

אחרי שהצליח להתגבר על המיכשולים מבית ולנחול הישג אישי עצום עם החתי־מה על הסדר־הביניים עם מצריים, מתכנן יצחק רבין להתמסר בתקופה חקרובה ל־פיתרון כמה מבעיות־הפנים הבוערות של המדינה.

הבעייה בה"א הידיעה הנראית ליצחק רבין כזקוקה לפיתרון מיידי, היא בתחום הביטחון. נוכח המיבחנים המדיניים הנוס־פים המצפים למדינה בעתיד הקרוב, ומול האפשרות התיאורטית של התלקחות מיל־חמה חדשה למרות ההסדרים עם מדינות־ערב, **מדאיגות את ראש־הממשלה בעיות הקשורות בעוצמתו של צה"ל ובמידת נכונותו למילחמה.**

רבין סבור כי גם אם תימשך הדינאמיקה של הסדרים לקראת שלום, שהחלה בהש־גת הסדר־הביניים עם מצריים, הוא חייב להיות סמוך ובטוח בכוחו של צה"ל. רק ביטחון מלא בכושרו ובעוצמתו של צה"ל, מאמין רבין, עשוי להקנות לדרג המדיני כוח עמידה ומיקוח מול הלחצים שיופעלו בעתיד על ישראל.

מאחר שהמצב הנוכחי אינו ל־שביעות־רצונו והוא מודאג מהידי־עות וחדיווחים המגיעים אליו על התדרדרות בצה"ל ובמערכת־הביט־חון כוללת, חותר יצחק רבין לקחת את ענייני־הביטחון של המדינה בידיו.

המטרה הקרובה שיצחק רבין חציב לעצמו היא זכהן כראש־הממשלה ושר־הביטחון. מאחר שכ־ראש־ממשלה הוא רואה את עצמו אחראי גם לענייני הביטחון של המדינה, רוצה רבין שתהיה לו שליטה ישירה על מערכת הביטחון וצה"ל.

שינויים בצמרת צה"ל

ערד לפני מיספר שבועות קשה היה להעלות על הדעת כי רבין יתבע לעצמו את תיק שר־הביטחון, בנוסף לכהו־נתו כראש־הממשלה. בשל הקונסטלציה הפוליטית העדינה בתוך מיפלגתו היסס רבין והתלבט רבות לפני שהעז לרכוש לעצמו דריסת־רגל במערכת־הביטחון, ב־אמצעות מינוי האלוף (מיל.) אריאל שרון כיועצו לענייני־ביטחון.

הוא ידע שבמינוי זה הוא מגיע לידי עימות גלוי ומסוכן עם שר־הביטחון שמ־עון פרס, עם הרמטכ"ל רב־אלוף מרדכי גור ועם חלקים נכבדים במיפלגת השילטון. זאת היתה הסיבה לכך שגם כאשר החליט

מחיר החפיסה לצרכן 5 ל"י

פרשיות ריגול וגילויים מפתיעים!

* הספר שופך אור חדש על פרשיות ריגול, תכסיכים ומזימות ששינו את מהלכה של ההיסטוריה העולמית.
* בספרם החדש חושפים המחברים סיפורי ריגול מרתקים ופרשות עלומות מחייהם של לורנס איש־ערב, קאזנובה, דניאל דיפו, רובנס, שקספיר, צ'ארלס השני, מאדאם דה פומפדור ועוד רבים אחרים.
* ספר מרתק הנקרא בנשימה עצורה, המלמד שוב כי המציאות עולה על הדמיון.

זאב בודד בחצר עויינת

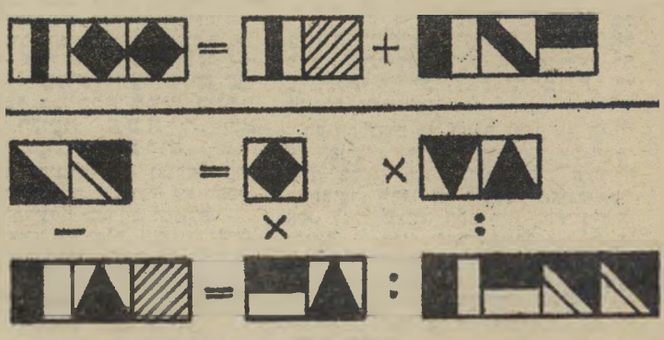
מאת: **ארנון הדר, בונה תירוש.** הוצאת פלג, איורים: אבנר כץ

להשיג בחנויות הספרים ובקיוסקים.

הפצה: גד, רח' צ'לנוב 13, ת"א.

חשבץ 1984

זוחי חידת חשבונית. כל ריבוע מסמל סיפרת. לאותן הסף־רות יש אותם סימנים. בעזרתן של פעולות חיבור וחיסור בכל וחילוק יש למצוא איזו סיפרת מציין כל סמל של ריבוע.

הפיכה בצמרת

למנות את שרון, בניגוד לדעתם של פרס וגור, הוא העניק לו תואר של יועץ־כללי בילבד.

גם אחרי עימות זה, בו יצא רבין כשידו על העליונה, **לא נראתה בעין אפשרות שרבין יטול את עניני־הביטחון של המדינה לידיו. פירוש של צעד כזה היה אחד: סילוקו של שימעון פרס מתפקיד שר־הביטחון.**

זה היה עלול להיות מעשה של התאבדות פוליטית מצד רבין. שכן, לפי כל הסימנים, כל ניסיון להדיח את שמעון פרס מכהונתו היה גורם מיד לקרע גלוי בתוך מיפלגת העבודה, להתפוררות הקואליציה ולהתמוטטות שילטונו של רבין.

במרוצת החודשים האחרונים, שעה שהמדינה היתה עסוקה במשברי הכלכלה ומדיניות־החוץ, התחוללו תמורות מרחיקות־לכת במערך הפוליטי הפנימי במדינה. רבין ביסס וביצר את מעמדו כראש־הממשלה. כיום הוא מרגיש את עצמו איתן למדי כדי לתכנן את המהלכים הפוליטיים הפנימיים שלו.

זוהי התוכנית הסודית ההולכת ומתגבשת מאחורי־הקלעים ושמטרתה לחולל הפיכה במובנה האישי של צמרת השילטון במדינה:

● **יצחק רבין יטול לעצמו את תיק שר־הביטחון בנוסף לכהונתו כראש־ממשלה.**

● על מנת שהעברתו של שמעון פרס מתיק־הביטחון לא תתפרש כהדחה, מיועד לו, על פי התוכנית, תפקיד שהוא לכאורה בכיר יותר. **במקום תפקיד שר־הביטחון יוצע לשמעון פרס לכהן כשר־החוץ וכסגן ראש־הממשלה.** תפקיד זה הולם את שאיפותיו האישיות, את תכונותיו ותוכניותיו.

הוספת התואר של סגן ראש־הממשלה לתפקיד שר־החוץ מיועדת לפצות אותו באמצעות הענקת הכרה רשמית ברורה במעמדו כאיש מיספר 2 בדירוג השילטוני.

● כדי שניתן יהיה להעניק לשמעון פרס את מישרד־החוץ ואת תואר סגן ראש־הממשלה, חייב יהיה רבין לקחתם מאיש המחזיק בהם כעת: יגאל אלון. גם את אלון אי־אפשר לסלק מתפקידו ומעמדו אלא באמצעות בעיטה למעלה.

על פי תוכניתם של רבין ויועציו, מיועד יגאל אלון לתפקיד של יו"ר הנהלת הסוכנות היהודית, התפקיד בו כיהן עד לפטירתו פנחס ספיר.

זהו תפקיד שיש בו כדי לספק את האמביציות האישיות של יגאל אלון תוך הפיכתו לדמות מרכזית בעולם היהודי כולו.

● אם וכאשר יושלמו מהלכים אלה ללא משברים וזעזועים פנימיים, מתכוון יצחק רבין לחולל שינויים מרחיקי־לכת במערכת־הביטחון ובצמרת צה"ל. **בין השאר עשוי יצחק רבין למנות את האלוף אריאל שרון כרמטכ"ל הבא של צה"ל, אחרי שרב־אלוף מוטה גור יסיים את כהונתו.**

רבין חדור אמונה כי החזרתו של אריק שרון לצה"ל היא חיונית. הדבר דרוש, לדעתו, לשיקום צה"ל, לחינוך דור חדש של מנהיגות צבאית ולריענון המחשבה הצבאית. **כי עוד פרס הוא שר־הביטחון לא יסתכן רבין במינוי שרון כרמטכ"ל. אולם תחת פיקוחו כי שר־הביטחון יוכל מינוי כזה להתבצע.**

בשלב זה התוכנית היא עדיין במצב של התגבשות וברורים. ספק אפילו אם שמעון פרס או יגאל אלון מודעים לה. כדרכו של רבין אין הוא מקבל החלטות מהירות ופסקניות, אך חותר לי־השגת מטרתו באיטיות ובעקביות.

כיום ברור ככר, כי רבין הגיע למסקנה החלטית שהוא חייב לי־טול את תיק־הביטחון בממשלה לידיו. בהחלטה זו הוא מתבסס על ניסיון העבר במדינה שהוכיח, לדעתו, כי בכל פעם שתיק־הביטחון לא היה בידי ראש־הממשלה נוצרו תקלות ומחדלים ביטחוניים חמורים ביותר. כך היה בעת שפנחס לבון כיהן כשר־הביטחון בממשלתו של משה שרת, וכך אירע גם כשמשה דיין כיהן כשר־הביטחון בממשלותיהם של לוי אשכול וגולדה מאיר. בפעם הראשונה אירע עסק־הביש המפורסם במצריים, בשנת 1956. בפעם השניה אירע המחדל ההיסטורי של 1973. ניתן למנוע הישנות מצבים כאלה, סבור רבין, רק אם לראש־הממשלה תהיה שליטה ישירה על מערכת־הביטחון וצה"ל. על רקע זה אירעו משברים גם בארצות אחרות. כך, למשל, איים וינסטון צ'רצ'יל, באחד ממשברי מילחמת־העולם השנייה, שיתפטר מכהונת ראש־הממשלה אם ישלו ממנו את כהונת שר־הביטחון, כפי שהציעו כמה ממבקריו.

הירבים מחוסכלים

ע ל פי הערכת־המצב של מקורביו של רבין הולכים ונוצרים התנאים המתאימים לביצוע ההפיכה־השקטה בצמרת.

רבין גיבש את מעמדו כראש־ממשלה וכמנהיגה הבלתי מעורער של מיפלגת העבודה. הרוב העצום בו זכה בהצבעה האחרונה במרכז מיפלגת העבודה על הסכם־הבניינים, הותיר אותו למעשה ללא כל אופוזיציה בתוך מיפלגתו. כראש־ממשלה מנהל יצחק רבין את ענייני המדינה בעזרת ממשלת־הצללים שלו, המורכבת מחברת יועצים ונאמנים אישיים, ללא כל תפקיד רשמי, כדוגמת יעקב חלפון, עסקן העבודה מבאר־שבע שהוא האיש המושך בחוטים מאחורי־הקלעים.

בכתבה שכתב עליו השבוע שלמה נקדימון בידיעות אחרונות, סיפר חלפון, שהוא מקיים מזמן יחסים הדוקים עם שרון. כך הציע חלפון, לדבריו, לגולדה מאיר ב־29 באוקטובר 1973, מייד אחרי מילחמת יום־הכיפורים, למסור לשרון את תפקיד אלוף פיקוד־הדרום, בתנאי ששרון לא יתקיף את מיפלגת־העבודה על רקע המחדל. גולדה טענה שעניין זה (מינוי אלוף־פיקוד!) הוא בסמכות המיפלגה, ועל כן חוצה עבר הדיון לצמרת מיפלגת־העבודה ("חגורש" דאז). שם לא נתקבלה ההצעה, אך יצחק רבין תמך בה.*

מוקד התחזקות מעמדו של רבין, הוולך ונחלש מעמדם של פרס ואלון, הן בממשלה והן במיפלגה. שניהם מתוסכלים בתפקידיהם הממשלתיים, מאוכזבים וממורמרים. שימעון פרס נכשל למעשה בתפקידו כשר־הביטחון. בשל העדר הניסיון הצבאי שלו הוא שבוי בידי רמטכ"ל שהוא נאלץ להעניק לו את כל הגיבוי. צמרת מערכת־הביטחון אותה ניסה פרס לרענן ולבנות מחדש, הולכת ומתפוררת מתחת לידיו.

מצד שני הצליח רבין לתמרן את שמעון פרס לעמדה בה אין לו כל ערוך פוליטי. הקרע בינו לבין משה דיין, הסיר מעל ראשו של רבין את איום החרב המרחפת של פרישת רפ"י ממיפלגת העבודה. שמעון פרס מודע למצב החדש שנוצר, ולפי ההערכה הוא ישמח להסיר מעליו את האחריות של שר־הביטחון תמורת הכבוד והפירסום הצפוי לו כשר־החוץ וכסגן ראש־הממשלה.

יגאל אלון ממורמר ומתוסכל עוד יותר משמעון פרס. אם בעבר עוד קיווה כי כסגן ראש־ממשלה, תואר למענו נלחם בציפורניו, הוא עשוי לרשת את רבין כראש־ממשלה, ברור לו עתה שאין לו כל סיכוי בכיוון זה. מאידך רוקן יצחק רבין את מישרד־החוץ מהחפקידים העיקריים שאלון רצה להתגדר בהם: היחסים עם ארצות־הברית והקשר עם מדינות אירופה. רבין נטל משימות אלה על שכמו. על פי הנראה לעין לא יתעקש אלון להחזיק בתיק־החוץ, אם תוצע לו מישרת יו"ר הנהלת הסוכנות.

אם לא ייערמו מכשולים בלתי צפויים בדרכו, ויצחק רבין אומנם יצליח לממש את תוכניתו, יהיה זה צעד נוסף לביצור שילטון־חיחיד שלו במדינה.

---

* אולם משה דיין פיטר כעבור ארבעה ימים ביקבד את שמואל גונן מתפקיד אלוף־הפיקוד, וגילויי חלפון מחזקים את ההשערה שדיין עשה זאת כדי להתרפס בפני שרון ולפנות בפניו את הדרך. ייתכן כי שרון שם עין על תפקיד זה, בו החזיק בין שתי המילחמות, כקרש־קפיצה לתפקיד הרמטכ"ל.

אזון וגילוי (בהצבעה במרכז המיפלגה למען רבין בראש־הממשלה)
אל הסוכנות ?

פרס (עם מוטה בטלוויזיה, בחתימה על הסדרי־הביניים)
אל מישרד־החוץ ?

אריק שרון (עם אשתו)
הרמטכ"ל הבא ?

במדינה

דת

מחיר הדמים

מנהיג היהדות האורתודוכסית בעולם — תומך בנסיגה מסיני

האם ייתכן כי אנשי גוש־אמונים, חוד־החנית של לאומני ישראל במאבק נגד נסיגה מהשטחים המוחזקים כופרים, בעצם מאבקם זה, באחד העיקרים של האמונה היהודית?

התשובה לשאלה בלתי־צפוייה מעין זו באה השבוע מפי אחד המאורות הגדולים של היהדות הדתית, הרב ד"ר יוסף דב סולובייצ'יק. סולובייצ'יק בן ה־71, ראש הישיבה יוניברסיטי בניו־יורק, נחשב כ־מנהיגה הרוחני של היהדות האורתודוכסית. מלבד היותו גאון בתורה הוא גם פילוסוף מבית־מידרשם של קאנט והגל, סארטריסט מובהק בתפיסותיו ותלמידו של הנרי ברג־סון.

בשעתו התפרסם הרב סולובייצ'יק, כא־שר אסר על מנהיגי המפד"ל בארץ להצ־טרף לממשלה בשל פרשת מיחו־יהודי, באקרובטיקה מילולית התעלמה המסד"ל מ־הוראתו, אבל עד היום הוא נחשב כסמכות התורתית העליונה בעיני כל יהודי אור־תודוכסי.

הרב סולובייצ'יק
חיי־אדם חשובים מכל

פיקוח־נפש דוחה תורה. את הש־ראתם במאבק נגד הסדר־הביניים והנסיגה שאבו אנשי גוש־אמונים, שרובם הם חניכי בני־עקיבא, תנועת־הנוער של המפד"ל, מהרב יהודה צבי הכהן קוק, שהוא מיס־טיקן קנאי. השבוע, בתום הסערה, השמיע הרב סולובייצ'יק את עמדתו בבעיית הס־דר־הביניים. היא היוותה סטירת־לחי מצל־צלת לכל אנשי היהדות האורתודוכסית, שיצאו להילחם בנסיגה.

„אינני יושב בארץ־ישראל ואין לי רשות להגיד את דעתי," הקדים הרב סולובי־צ'יק בראיון שהעניק לסופר מעריב, לוי יצחק הירושלמי, „אבל אני מתפלל שלא תהיה, חס־ושלום, מילחמה נוספת. הסכם נוסף בין ישראל ומצריים ימנע מילחמה ושפיכות־דמים במשך שלוש שנים. זה דבר חשוב מאד. פיקוח־נפש של צעיר יש־ראלי אחד דוחה את כל התורה כולה. צריכים להתחשב בהלכה הזאת גם כש־מתדיינים בפוליטיקה.

„רבים מוציאים ומפרסמים איגרות וקור־אים שלא לווותר על אף שעל, ואינם חוש־בים שעל־ידי אי־ויתור נשלם, חלילה, מחיר־דמים גבוה. כשאין ברירה — חייבים להילחם ולהקריב קורבנות. אבל כאשר יש ברירה — צריכים להתחשב בחיי־אדם. חיי יהודי אחד שווים כחיי העולם כולו. זו הלכה."

לא היתה זו הפעם הראשונה שעמדתו של הרב סולובייצ'יק נגדה את דעת קנאי־הדת בישראל. כחודש אחרי מילחמת ששת־הימים, נשאל הרב סולובייצ'יק בפומבי אם לדעתו מותר יהיה להחזיר שטחים שנכ־בשו. הוא השיב אז: „זאת אינה בעייה לתורה, אלא בעייה לפוליטיקאים." תשובה זו נבעה מתפיסתו את מדינת־ישראל כ־מדינה חילונית, שאינה מדינת הלכה.

האגודה הישראלית למניעת עישון

בשיתוף

ההסתדרות הרפואית בישראל
האקדמיה לרפואה בירושלים

משרד הבריאות
היחידה לחינוך לבריאות ולהסברה

מודיעה!

חוגי פרישה מעישון

יופעלו

בהתחלת אוקטובר ש.ז.

בירושלים*תל אביב*חיפה

פרטים וטופסי הרשמה

אפשר לקבל על-ידי פניה בכתב:
לאגודה הישראלית למניעת עישון
ת.ד. 4131 ירושלים.

חדשות המשטרה

ירחון המשטרה בארץ ובעולם

פגז של עיתון!

הפצה „גד". צ'לנוב 13, תל־אביב

עתה חזר על עמדתו זו: „כשמאכילים חולה ביום־הכיפורים, עושים כן על־פי בקיאים — דהיינו רופאים. בעניינים של טריטוריה, מדיניות ופיקוח־נפש — הבקיאים הם המטכ"ל של צה"ל וממשלת ישראל. אם הם יראו וימצאו שאפשר לוותר על שטחים מבלי לסכן את חיי היישוב ואת קיום המדינה — צריך לסמוך עליהם!"

ראש הממשלה

קונייטרה!

ירבין התחיקה הלשון, והוא אמר כמעט את האמת

לשונו של יצחק רבין החליקה. וכמו תמיד במיקרה כזה, הוא אמר את האמת — ונאלץ להתנצל על כך.

בראש־השנה נשאל על גורלה של אבו־רודיס. הוא השיב: „איננו רוצים בקונייטרה שנייה!"

כמו „יד ושם". במישרד־החוץ פרצה פאניקה. כי מזה שנתיים נאלצים נציגי ישראל בכל העולם להתמודד עם הפולחן החדש, שנוצר סביב העיר החרבה.

קונייטרה ההרוסה ניתנה לסורים כמתנה מידי ישראל, ונראתה להם כמתת מידי אללה. הם הפכו אותה למיקדש. כל אורח זר מובל אליה, כפי שאורחי ישראל מובאים ליד ושם. לראשי־מדינות ולעיתונאים מראים הסורים את ההריסות כדוגמה נוראה לבארבאריות המטורפת של הישראלים, ש־פוצצו את העיר עד לבית האחרון, לפני שהחזירוה לסורים.

בעולם הערבי הפכה הקריאה „קונייטרה!" סיסמת־קרב. על מסכי־הטלויזיה מוקרנות תמונות העיר בשעה שמושמעים שירים מלהיבים על יום נקם ושילם.

לשווא ניסתה התעמולה הישראלית לטעון כי העיר לא נהרסה בזדון, אלא נפגעה בשעה שהתחוללו בה וסביבה קרבות מלחמת יום־הכיפורים. למרבה הצער קל מאד להבחין בין בית שנהרס בהפגזה או בהפצצה ובין בית שהושכב באופן שיטתי על־ידי מיטען של חבלן.

המומחים הבינלאומיים קבעו כי חלקים גדולים מקונייטרה נהרסו באופן שיטתי כזה. מכיוון שקונייטרה צולמה פעמים רבות במהלך מלחמת יום־הכיפורים, ניתן גם לקבוע בדיוק מתי זה קרה: אחרי כיבוש העיר בשנית על־ידי צה"ל במלחמת יום־הכיפורים, ולפני החזרתה במיסגרת הסכם הפרדת־הכוחות.

חלילה לא. יצחק רבין למד את הלקח. ואת זאת ביטא במילים פשוטות.

אילו נהרסו עתה מיתקני־הנפט של אבו־רודיס, באופן ממלכתי או פרטיני, היה השכר התעמולתי שווה למצריים יותר מ־אשר הנזק הכלכלי. היתה זו עילה מצויינת למצרים לטעון שישראל הפרה את רוח הסדר־הביניים, וכי הדבר מצדיק הפרה מצד מצריים. ואילו לעולם הרחב תהיה זו דוגמה נוספת של הטירוף ההרסני של אוזח בישראלים כשהם צריכים לסגת.

לכן צדק רבין. אולם הוא נבהל בעצמו מדבריו. עוד במהלך חג ראש־השנה ציווה על לישכתו „לפרש" את דבריו. אין ישראל מודה, חלילה, באשמה שהחריבה את קונייטרה. היא רוצה רק למנוע ויכוח דומה על אבו־רודיס.

מיפלגות

צעד, יעד, רעד

מעד, סעד - ובעד

המנחיגים לא רצו, אבל אנשי־השורה הכריחו אותם להצביע כעד הסדר־הביניים

משה דיין, שהוא משורר לעת־מצוא מאז ימי נעוריו, שלח במהלך הוויכוח המשעמם בכנסת פתק לשולמית אלוני, ועליו שיר מאולתר: „קיס־נג'ר פועל צעד־צעד / ואתם, מהפכני, יעד' / מרימים ידכם, ללא רעד / ומצביעים פה־אחד בעד / אף שיודעים כי זה מעד / ופגיעה בשלום, ולא סעד."

כישרונו של דיין כמשורר אינו עולה על כישרונו כמצביא, אבל הפעם הוא היה רק אחד מחברי־כנסת רבים שהלבטים המלווים של סיעות יעד ומוקד בכנסת עוררו אצלם תגובה של ליגלוג.

בשביל שתי הסיעות, היה זה המיבחן החשוב הראשון של בגרות פוליטית. לא היה להם קל לעמוד בו.

יחד עם המר? כאשר התגבש ההסדר החלקי במסע־הדילוגים של הנרי קיסינג'ר, נקטו ראשיהן של שתי הסיעות עמדה תקיפה נגדו. מתוך התנגדותן העקרונית לממשלת רבין, הגיעו כימעט אוטומטית לשלילת מעשיה.

לובה אליאב נקט מלכתחילה עמדה שלילית קיצונית, הציע להצביע נגד. לאחר־מכן התרככה עמדתו במיקצת, והוא היה מוכן להימנע. אולם כעבור זמן־מה נודע כי הוא הגיע שוב לעמדה שלילית. אליאב, שנמצא בחו"ל, לא השתתף בוויכוח במיפלגתו החדשה, חזר רק ערב ההצבעה.

שולמית אלוני נקטה עמדה דומה. כאשר הופיעה בתוכנית מוקד בטלוויזיה, קבע המנחה שהיא נמצאת במחנה אחד עם זבולון המר, מול יצחק נבון ואיש מפ"ם שתמכו בהסדר. נבון לא התאפק, ניצל את הדיון כדי לחשוף באירוניה זדונית את אי־התמצאותה של אלוני בנושא כולו.

במצב שונה לגמרי נמצא אלוף (מיל.) מתי פלד, שהצטרף למיפלגת יעד. פלד התנגד להסדר בעיקר מסיבות צבאיות־מיקצועיות, והעדיף שיקולים אלה על פני שיקולים מדיניים טהורים.

לעומת זאת תמכו כמה מראשי יעד בהסדר, בדווקא ביגלל הסיבות הפוליטיות. ביניהם: דויד שחם, מי שהיה בעבר ערוך ביטאון מיפלגת העבודה, אות, ויגאל עילם.

לא, אוי... במוסדות העליונים של יעד התגבש מצב־הרוח בין שלילה והימנעות. לעומת זאת טען מיעוט חשוב כי תנועה הדוגלת בשלום ובנסיגה אינה יכולה להתייצב במחנה אחד עם אנשי הימין הלאומני־הדתי, וגם אינה יכולה לעמוד מנגד כאשר ימין זה מאיים להפיל את הממשלה.

הוויכוח קיבל ציביון אישי, כאשר האשימה שולמית אלוני את מצדדי ההצבעה למען ההסדר בכך שהם „לא ניתקו את הקשר שלהם עם מיפלגת העבודה." אלה, מצידם, טענו כי אלוני ואליאב פועלים מתוך מניעים ריגשיים: ביגלל השינאה למיפלגת העבודה, אות, ויגאל עילם. ליטאי תובע זאת.

המכירות החליטה לבסוף להימנע מהצבעה, עם רמז דק שאם יהיה קיום הממשלה תלוי בהצבעה זו, תשנה הסיעה ברגע האחרון את הצבעתה, ותציל בקולותיה את הממשלה.

התנגדות פעילה. בסיעת מוקד היה המצב חמור עוד יותר.

מאיר פעיל שהה בחו"ל, וכמו אליאב לא סבר כי ויכוח זה מחייב איתו לחזור לארץ. היה ידוע כי הוא תומך בהימנעות מהצבעה.

מועצת מוקד — המורכבת בחלקים שווים מאנשי מק"י, תכלת־אדום ובלתי־תלויים — התכנסה, ובלי קושי החליטה על הימנעות מהצבעה. רק כשליש מחברי המועצה טרחו בכלל לבוא לישיבה.

גם כאן טענו מחייבי ההצבעה למען

(המשך בעמוד 20)

קונייטרה למחרת כיבושה (1967)
מתת מידי אללה וצה"ל

דיפלומט ישראלי לשעבר מצהיר באמריקה:

הרצח הוא המשך המדיניות!

„רצח של ראש מדינה זרה הוא המשך הדיפלומטיה בדרכים אחרות!"

הצהרה מדהימה זו לא הושמעה על־ידי מנהיג אירגון־טירור, וגם לא על־ידי אחד מראשי שירותי־הביון הבינלאומיים. היא יצאה מפיו של דיפלומט ישראלי בכיר לשעבר, היושב כיום בארצות־הברית, בעיצומו של הוויכוח המתנהל כיום שם סביב המיבצעים החשאיים של סוכנות־הביון האמריקאית במדינות זרות.

מול גל הביקורת הציבורית הגואה, זכה הסי־איי־אי בתמיכה ממקור בלתי־צפוי, בנימין ורון, לשעבר שגריר ישראל ברפובליקה הדומיניקאנית שבאמריקה הדרומית, פאראגוואי, וחבר מישלחת ישראל באו"ם, התנדב לתמוך מוסרית במיבצעי־הרצח שביצעו סוכני הסי־איי־אי.

תחילה הוא עשה זאת במיכתב ששיגר למערכת הניו־יורק טיימס, ובו שיבח את רצח טרוחילו, נשיא הרפובליקה הדומיניקאנית, בה שימש ורון כשגריר ישראל. מאוחר יותר, בראיון מקיף שהעניק לשיקאגו סאן־טיימס, הרחיב ורון את הפילוסופיה הפוליטית שלו בשבח הרצח הפוליטי.

* * *

„אם מקבלים את תורת קלאוזביץ' כי המילחמה היא המשך המדיניות בדרכים אחרות, יש גם מקום לטיעון בזכות הרצח," אמר ורון. „המילחמה היא רצח — רצח כללי שאינו טוב יותר מאשר רצח אינדיווידואלי. את מילחמת־העולם השנייה ניתן היה למנוע באמצעות רצח חד־פעמי... רצח עריצים הוא מוצדק. כל שליט בלתי־נבחר, המתנהג בצורה רצחנית ויוצר את־דופן, ומסכן בכך את חייהם ושלומם של נתיניו, הוא מועמד לרצח בכל אומה שהפטריוטים שלה מוכנים להקריבה עצמית."

בהמשך הראיון, הרחיב ורון את התפיסה הפוליטית שלו. „בהיעדר חירות, אין מישאל־עם. את הזכות לרצוח צריך להשאיר לפאסטריוט או קבוצה של אזרחים במדינה האמורה...

„אני יכול להעלות בדעתי רק שני מנהיגים בזמנים המודרניים, שרציתם בזמנם היתה מוצעת מילחמות בלתי־נחוצות — נפוליאון והיטלר. אינני בטוח שרציחתו של היטלר לא נשקלה, אבל ודאי לא די מוקדם. כל זמן שהוא הרג רק יהודים ודמוקראטים גרמניים, העולם היה מוכן לדרי־קיום עימו. ההיסטוריה אינה מדע מדוייק. אלכסנדר, למשל, יכול היה לשפוך יותר דם מאשר אטילה בכיבוש חצי העולם. למרות זאת, מכונה אלכסנדר „הגדול", ואילו אטילה זכור בתור „ההוני"."

בתשובה לשאלה, הצדיק ורון את רצח טרוחילו. „לא היו סיבות דיפלומטיות שהיה בהן כדי לאלץ את הסי־איי־אי לבחור בחיסול טרוחילו. טרוחילו היווה בעייה לבני העם הדומיניקאני שאותם הוא דיכא. רצח ושלל מהם את חירותם. אבל טרוחילו לא היווה בעייה לארצות־הברית שכן הוא היה, כמו מרבית הרודנים הלאטינו־אמריקאיים, פרו־אמריקאי ואנטי־קומוניסט. בכל זאת לא הייתי מגנה את הסי־איי־אי אילו היה מעורב ברצח טרוחילו. בהשוואה להתערבות, כביכול, של סוכנות־הביון בני־סיונות להפיל מישטרים בלתי־ידידותיים בגואטמלה, קובה וצ'ילה, השתתפות בחיסול טרוחילו יכלה להיות מעשה אלטרואיסטי ו־מהלומה למען השלום."

לוורון יש גם מועמד לרצח הפוליטי הבא: „אני יכול לחשוב על נשיא אחד, מתועב במייוחד, הנמצא הרבה בחדשות, שבבירור יצא מדעתו." ורון לא נקב בשמו של האיש, ולא פירט אם הוא מתכוון לאידי אמין או למועמר קדאפי. לעומת זאת הוא

assassination is not [illegible]

Today, is there anyone who would dare defend regicide? I didn't think so until I read Ambassador Benjamin Varon's recent letter to the New York Times in which the assassination of Dominican Republic President Trujillo was praised. As a former Israeli envoy to the Dominican Republic, Paraguay, Jamaica and the U.N., Ambassador Varon, now living in Boston, believes that assassination is not necessarily undiplomatic.

קטע מתוך „שיקאגו סאן־טיימס"
בשבח הרצח הפוליטי

שלל בתכלית את מועמדותו של פידל קאסטרו לרצח פוליטי: „יהיה זה בלתי־מוסרי לרצוח את קאסטרו. בין שאר הסיבות, מותו לא ישנה דבר בקובה. מלבד זאת, אין זה פשע לחולל מהפכה במדינות שיש בהן אי־צדק סוציאלי כה רב."

* * *

ד"ר תבן שמבחינה פילוסופית וסוציולוגית מופשטת, אין פסול בתיאוריה שבחר בנימין ורון להשמיע ברבים. עם זאת, ספק אם דווקא ישראלי, המזוהה כדיפלומט בשירות־החוץ הישראלי, הוא האיש המתאים בדיוק להפיץ כיום דיעות מעין אלה. שכן, בעקיפין, הוא נותן הכשר למעשי־הטירור שמבצעים אירגוני־הפידאיין הפלסטיניים נגד ישראל.

אלא שבנימין ורון אולי אינו רואה עוד את עצמו כישראלי. הוא היה, בשעתו, שליח הסוכנות במדינות אמריקה הדרומית, ב־1964 הוא הצטרף למישרד־החוץ, ובמשך שמונה שנים כיהן כשגריר ישראל בפאראגוואי וברפובליקה הדומיניקאנית. הוא סיים את תפקידו במישרד־החוץ באוקטובר 1972, ואחרי־כן יצא והתיישב בבוסטון שבארצות־הברית, שם שהו כבר קודם־לכן בנו ובתו.

לישראל עצמה לא עשה השגריר לשעבר שירות גדול. העובדה שהאיש היחידי שהעז להעניק בפומבי סעד מוסרי למיבצעי הרצח הפוליטיים של סוכנות־הביון האמריקאית במדינות זרות היה דווקא ישראלי — לא היה בה כדי להגביר את האהדה לישראל.

במדינה

(המשך מעמוד 19)

ההסדר כי הרוב פועל מתוך מניעים נפשיים, ובעיקר מתוך רצון להיבדל ממפ"ם, שתמכה כמובן בהסדר.

כאשר חזר מאיר פעיל ארצה, כינס מייד מסיבת־עיתונאים, שבה חזר והכריז הגיגית כי הוא יימנע מהצבעה, ואף נימק בתוקף ובאריכות מדוע ההסדר הוא רע.

יעד: כן. אולם בינתיים קרה משהו בארץ. הסגנות גוש־אימונים עזרו להעמיד את הציבור על ההכרעה האמיתית העומדת על הפרק: בין שלילת כל נסיגה ובין הנכונות להחזיר שטחים כדי להתקדם לקראת שלום.

עמדת העולם הזה, ומאמר של אורי אבנרי בעל המשמר (שפורסם גם בהארץ) בזכות הצבעה בעד ההסדר, יחד עם הרבה קולות אחרים שטענו כי מחנה־השלום צריך להתאחד מול התמרדות הימין ולתמוך בהסדר, עשו את שלהם. בשתי המיפגות נשמעה דרישה תקיפה לדיון חוזר.

יעד כינסה את המועצה שלה. העימות היה ממושך, אך מלכתחילה היה ברור כי

ח"כ אליאב
נגד או להימנע

רוב מכריע של חברי־המועצה שולל את עמדתם של אלוני ואליאב, ותובע להצביע בעד הסדר־הביניים. מבין שתי הצעות אלטרנטיביות לטובת ההסדר, נתקבלה ההצעה היותר־קיצונית. הוחלט להצביע בעד.

לשעה קלה היה נדמה כי שולמית אלוני, ועמיתיה בסיעה, יתכחשו להחלטה זו וייפנעו בכל זאת מהצבעה. אולם לבסוף ניצח השכל הישר. גם אלוני הבינה כי הפרת מרות המועצה במיקרה כזה תביא התפרקות מיפלגת יעד. הסיעה כולה החליטה להצביע בעד ההסדר, בגיגוד לדעתם של כל ארבעת חבריה. מכאן החרוזים הלגלגניים של דיין.

מוקד: כן. מצב דומה נוצר גם במיפלגת מוקד.

כאשר התכנסה המועצה בשנית, השתנתה בה האווירה כליל. הוחלט להצביע בעד הממשלה — בגיגוד חותך לדברים שהצהיר מאיר פעיל זמן קצר לפני־כן במסיבת־העיתונאים.

בסופו של דבר נמנעה רק סיעת רק"ח (בחברת שני הח"כים הלאומניים של פלי־אגודת־ישראל, וח"כ הילל זיידל מל"ע, שגם הוא מחפש לו פופולריות בצד הלאומני.) בשביל רק"ח היתה זו החלטה מחוייבת, שנבעה מעמדת מוסקבה. כי ברית המועצות התנגדה להסדר שנשא כולו תווית אמריקאית, אך היא לא יכלה להרשות לעצמה להיראות כמי שמפוצצת אותו. אילו הצביעה רק"ח נגד ההסדר, היה מתקבל רושם כזה בעולם.

בשביל מיפלגות יעד ומוקד, לא היה זה פרק מזהיר. לציבור נצטיירה תדמית של שתי מיפלגות, שבשעת־משבר כה חמורה בענייני שלום ומילחמה אינן יודעות היכן הן עומדות, והמתנדנדות אנה־ואנה על גלי מצב־הרוח הציבורי. בשביל מיפלגות קטנות, היתה זו תדמית רעה מאד.

תוצאה שלילית אחרת: במשך כל שבועות המשבר, לא היו מיפלגות אלה מסוגלות לקחת חלק בהפגנה גדולה של כוחות השלום — והרחוב הושאר בידי הימין הלאומני.

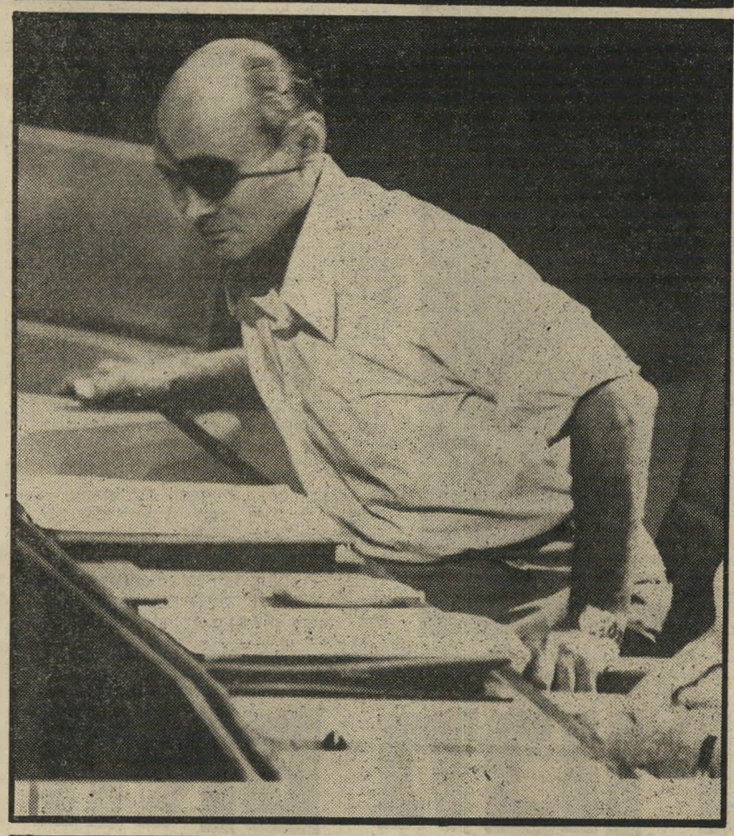

הטלויזיה היחידה בארץ עם 4 רמקולים.
***וכדבר מובן מאליו מעניקה חברת מץ 15 שנה חידוש ביטוח ובנוסף לכך 5 שנים אחריות מלאה לכל חלקי החילוף כולל מנורת מסך חינם. בהתאם לתקנון המבצע.**

אמץ את מלץ

700 אלף ל"י לחודש - פרס תנחומים לאיש שגמר את הקאריירה

דיין: סוף הדרך

בתוך כך ההמולה של הסדר־הבי־ניים, כימעט שנעלמה עובדה אחת, שהיתה מעין תוצאת־לוואי של המשבר:

סיום הקאריירה הפוליטית של משה דיין.

לכאורה נסתיימה קאריירה זו כבר באפ־ריל 1974, כאשר ההתקוממות הציבורית נגד המשך כהונתו של משה דיין הביאה לסילוקו מן הממשלה, וכתוצאה מכך גם לסילוק גולדה מאיר.

אולם בשנה ומחצה שחלפו מאז, עדיין השתעשע משה דיין בתיקוות. תחילה סבר כי שילטונו של יצחק רבין יתמוטט במה־רה, מאליו. הוא התייחס בזילזול אל רבין חסר־כאריזמה, והאמין כי לא יוכל להח־זיק מעמד. אל שימעון פרס התייחס דיין בזילזול רב עוד יותר, ולא האמין כי יוכל לבוא במקום רבין. הוא היה בטוח כי במוקדם או במאוחר תישמע הקריאה, כמו במאי 1967: דיין לשילטון!

אולם החודשים עברו, רבין החזיק מעמד והתחזק בהדרגה, ואפילו שימעון פרס זכה בפופולריות.

התאריך הבא, שדיין תלה בו תיקוות, היה פירסום הדו"ח הסופי של ועדת אג־רנט.

אין שמץ של ספק, כי דיין ידע מראש מה ייאמר בדו"ח הסופי, וכי היה לו מקור־מידע כטוח בתוך הוועדה או בקירבתה.

ואכן, הוועדה פירסמה את הדו"ח שלה, שטיהר את דיין סופית מכל נגיעה במח־דל. אולם תגובת הציבור היתה כמו אחרי דו"ח־הביניים הראשון של הוועדה: דעת־הקהל פשוט לא קיבלה את המסקנה. טי־הורו של דיין, דווקא משום שהיה כה מר־חיק־לכת ובלתי־הגיוני, לא שיכנע איש ו־גרם תוצאה הפוכה.

אם קיוה דיין כי העבר נשכח והוא יכול להתחיל מחדש, הרי באה התקרית באוניברסיטת בר־אילן ושמה קץ לתיקווה זו. הפגנת ההורים השכולים עוררה תגו־בות מעורבות — אך היא סתמה את הגולל על כל אפשרות של התחדשות פולחן־דיין.

„ההורים הזועמים של בניברק" סיימו את הפרק שהתחיל עם „ה־נשים העליזות של וינדזור".*

האיש שלנו בירושלים

אחרי מות תיקוותו לכבוש מחדש את דעת־הקהל בישראל, פנה דיין ל־כיוון אחר: ארצות־הברית.

כמו רבים בצמרת הישראלית, מאמין דיין, כי לממשלת ארצות־הברית יש הש־פעה רבה מאוד על בחירת ראש־ממשלה בישראל. על כן קיוה דיין לזכות בחסדי האמריקאים.

הגישה שהיתה פשוטה. ה־אמריקאים רצו בהסדר חלקי, ויי־תכן כי כבוא היום ירצו גם בהס־דר מלא. הכשורה החדשה של דיין היתה: „רבין חלש. רבין לא שווה. רבין לא יוכל לתת לכם את ההס־דר. דעת־הקהל בישראל לא תקבל את ההסדר ממנו. לשם כך דרוש איש חזק, בעל חוזת של ניץ. כדי־מר: אני."

היה זה רק דף נוסף בפרק ארוך של התחנפות דיין אל האמריקאים. אחרי הקמת רפ"י, לפני מילחמת ששת־הימים, כאשר היה דיין במידבר המדיני וחבר־כנסת או־פוזיציוני, הוא נרתם למסע־תעמולה עולמי לטובת המילחמה בוויייאט־נאם. על פי הס־דר עם הפנטאגון, ששילם חלק מהוצאותיו, ערך דיין ביקור ראוותני אצל הצבא האמ־ריקאי בוויייאט־נאם, הצטלם בכל הפוזות האפשריות. הסי־איי־אי ומנגנון־ההסברה של ארצות־הברית ניצלו ביקור זה בניסיון לשבור את התמיכה היהודית בתנועת ההת־נגדות למילחמת וייאט־נאם.

אחרי שהפך גיבור לאומי ואליל תורני, המשיך דיין בניסיונותיו לשכנע את האמ־ריקאים כי הוא־הוא האיש שלהם בירו־שלים. על רקע זה מובנות הכרזותיו הסות־רות, שהפכו את חלק מן הפולקלור הלאומי. כשהיה דיין אומר דבר והיפוכו, בשני נאומים שונים ביום אחד, היה האחד מכוון אל הציבור הישראלי, והשני אל אוזני ממשלת וושינגטון. בציבור השתדל להופיע כגבר קשות, גן קיצוני. כלפי האמריקאים ביקש להופיע כיונה המחופשת לנץ, „דה־גול ישראלי" שיתפוס את השילטון על רקע לאומני, אך ישתמש בשילטון כדי להשכין שלום.

אלא שהאמריקאים לא האמינו כל־כך לדיין. הם חשכוהו הפכפך וכלתי־רציני, לעומת רבין חשקוד והאחראי.

על כל פנים, לפי עדותו של חסנין הייכל, כבר בקיץ 1970, בעת המשא־ומתן על הפסקת מילחמת־ההתשה, הודיע הנציג הדיפלומטי האמריקאי בקאהיר, דונאלד ברגוס, לנשיא גמאל עבד־אל־נאצר, כי האמריקאים ידאגו להחלפת גולדה מאיר ביצחק רבין, אז שגריר ישראל בוושינגטון.

דיין לא ידע על כך. כדי למצוא חן בעיני האמריקאים, הציע לפני מילחמת יום־הכיפורים לסגת מן התעלה במיסגרת הסדר־ביניים. אולם ממשלת ישראל פוצצה את היוזמה, כאשר נסתבר לה כי המצרים דורשים לפחות נוכחות צבאית סימלית בגדה המיזרחית. כאשר הציע דיין להקים את העיר ימית בפיתחת־רפיח, והצעתו נת־קבלה, אחרי מאבק, בצמרת מיסלגת־הע־בודה, פתח אנוואר אל־סאדאת במילחמה (ראה הנדון). דיין נכשל וסולק. יצחק רבין בא במקום גולדה.

דיין לא איבד את תיקוותו לגמרי. כאשר פוצץ רבין את שליחות קיסינג'ר במארס 1975, קיוה דיין שתורו הגיע בכל־זאת. האמריקאים, מצידם, טרחו להעניק לדיין כבוד מירבי, והנרי קיסינג'ר עצמו קיבל אותו לשיחה ממושכת, באופן הפגנתי. היתה זו, בלי ספק, אחת הדרכים ללחוץ על רבין.

עם חתימת ההסדר־החלקי הח־דש, מתה תיקווה זו.

ההשפלה הסופית

דיין עצמו הרגיש בכך. לכן עשה מעשה של ייאוש: הוא הצביע נגד ההסדר, ובכך הכריז למעשה מילחמה על קיסינג'ר וממשלת ארצות־הברית.

הימים שקדמו להצבעה ניראו כפארודיה על מחזה ישן.

בימים הטובים היה דיין גורם מדי־פעם למשבר, מכריז לפני הצבעות חשובות, חליפות, שהוא מצביע בעד או נגד, יוצר מתיחות, מאיים במשבר ממשלתי ומיפ־לגתי — כל זה כדי ליצור סביבו אווירה של מתיחות וסקרנות, להפגין ש„בילעדיו אי־אפשר", ולהוכיח שיש לו כוח.

הפעם היתה זו הצגה עלובה מאוד. המתיחות היתה מעטה, ואפילו חסידי ארץ־ישראל השלמה לא האמינו ברצינות שדיין יכול להפיל את הממשלה. די היה בחישוב הקולות.

בעבר, היה לדיין די שכל כדי לא לחע־מיד את כוחו במיבחן המעשי. תמיד, ברגע האחרון, קיבל את הדין ומנע פרישה.

הפעם לא עמד לו היגיון זה. הוא תימרן את עצמו לעמדה אומללה. תחילה הצהיר הגיונית שאי־אפשר להימנע — הוא יצביע או בעד או נגד. לאחר־מכן התפרסמה ידיעה מרעישה שהוא מתכוון להימנע, וש־יהיה ביכלל באמריקה ביום ההצבעה. כאשר עורר הדבר גיחוך כללי, לא נותרה לו ברירה אלא להצביע נגד.

היה זה המיבחן — והוא נחל בו כישלון חרוץ.

נסתבר, כי איש אינו עומד מאחוריו: כימעט כל אנשי רפ"י נטשו אותו. הגרעין של רפ"י עבר אל שימעון פרס וגד יעקובי, שהם שותפים לשילטון. יצחק נבון הרחיק לכת והפך חסיד גלהב של ההסדר. אפילו מתילדה גז ודויד קורן, שהיו מאחרוני הנאמנים, הצביעו בעד. עם דיין הלך רק נושא־כליו הוותיק, מרדכי בן־פורת, שהוא הסאנשו פאנסה שלו; ועמוס הדר, ח"כ טרי שניסה להתחמק, אך בסופו של דבר הצביע עם דיין, מפני שלא היה נעים לו לבגוד בחברו מנהלל.

הסיכום: הכוח הפוליטי שנותר לדיין הוא אפס. מהיום אין עוד ערך לאיומיו.

לא היה בפרישה זו שום היגיון, מפני שלא היה לדיין לאן ללכת. לא היה לו חשק לעבור לליכוד — והליכוד אינו רוצה בו. כי כאשר ניסה איכשהו לנמק את עמדתו נגד ההסדר החלקי, למרות שהוא־עצמו הציע אותו לפני מפלת ה־6 באוקטובר, הוא הסתבך בהנמקה מוזרה. לדבריו, הוא רוצה בהסדר בר־זמני בגולן, תוך שיתוף ברית־המועצות. הסדר כזה פירושו, כמובן, פירוק ישובים ברמה. בכך שרף דיין גם את הגשרים אל אנשי ישראל השלמה.

אולי קיווה דיין לרגע דרמאתי אחרון — גירושו החגיגי ממיפלגת־העבודה. אולם צמרת המיפלגה נהגה כמו הסאדיסט בבדי־חה, המסרב להכות את המאזוכיסט. היא עברה על ההצבעה לסדר־היום.

היתה זו הפגנה של זילזול, ש־השפילה את דיין עד עפר.

התחביב השני: כסף

גראה כי דיין התייאש סופית מן ה־תחביב הפוליטי, והחליט להתמסר ל־תחביב השני שלו — הכסף.

השבוע נודעו פרטים מדהימים על עסקיו המיסחריים של דיין — פרטים שכימעט יאיימנו.

מסתבר, כי דיין מקבל 4500 דולר עבור כל הרצאה בארצות־הברית, וכי הוא מתכוון לנאום החודש 24 הרצאות. בסך־הכל: למעלה מ־100 אלף דולר, שהם הכנסה של כ־700 אלף ל"י בחודש אחד!

הכנסה זו נקייה ממס ישראלי, מכיוון שזוהי הכנסה מעבודה הנעשית בחו"ל. זוהי הכנסה נקייה, חוקית ולבנה, במטבע זר.

הסכום עצמו מעורר למחשבה. בארצות־הברית אין כימעט אדם המקבל סכומים כאלה עבור הרצאות.

קשה מאד להעלות על הדעת, שאגודות־סטודנטים וישלמן, ביזי־מתן, סכומים אגדתיים כאלה לפו־ליטיקאי זר, מה גם שזהו איש כו־של שירד מנכסיו הפוליטיים. מת־קבל על הדעת, כי מישהו דואג להעביר תשלומים ענקיים כאלה לדיין, כפרס־תנחומים.

מבחינה מוסרית, מעוררת הפרשה ספי־קות רבים. אם זהו תשלום רגיל עבור הרצאות רגילות — האם מותר לדיין לגבות מיליונים (במסעו הקודם ובמסעו הנוכחי) עבור הפצת דיעותיו הפוליטיות? האם המידע שהצטבר אצלו, בעיקבות תפ־קידו הממלכתי, מזכה אותו בהתעשרות קלה כזו?

אולם לגבי דיין אין מקום לשאלות כאלה. אחרי שהתעשר בעבר ממיסחר בע־תיקות שרכש בצורה בלתי־חוקית, ושהיו בחזקת רכוש גנוב — מי יתרגש כעת מגביית סכומי־עתק אלה?

---

* במאי 1967, בשיא המשבר שלפני מילחמת ששת־הימים, ערכו נשים הפגנה בפתח מרכז מיפלגת העבודה, בתביעה למ־נות את דיין לשר־הביטחון. ההפגנות כוונו בעיקר נגד מזכירת המיפלגה, גולדה מאיר, שהתנגדה למינוי. המפגינות נקראו אז, בלשון הנם, על־שם האופרטה „האלמנות העליזות של וינדזור".

הפושעים אנסו אותה ושרפו את מכון־העיסוי שלה -

רחוב שרת 35, בחור אמר לי בטלפון ש־מסז' עולה 100 לירות.

„בחורה בלונדינית עם שיער ארוך הכניסה אותי לחדר. הבחורה ביקשה 100 לירות. נתתי לה. היא ביקשה ממני להתפשט. התפשטתי ונשארתי על המיטה, עירום. בהתחלה עשתה לי מסז' בגב, לאחר־מכן על הבטן. את המסז' עשתה עם טלק. בעת המסז' אני התגריתי, ואז הבחורה לקחה שמן, שמה על ידיה והתחילה לעשות לי מסז' ביד, ואז התפרקתי."

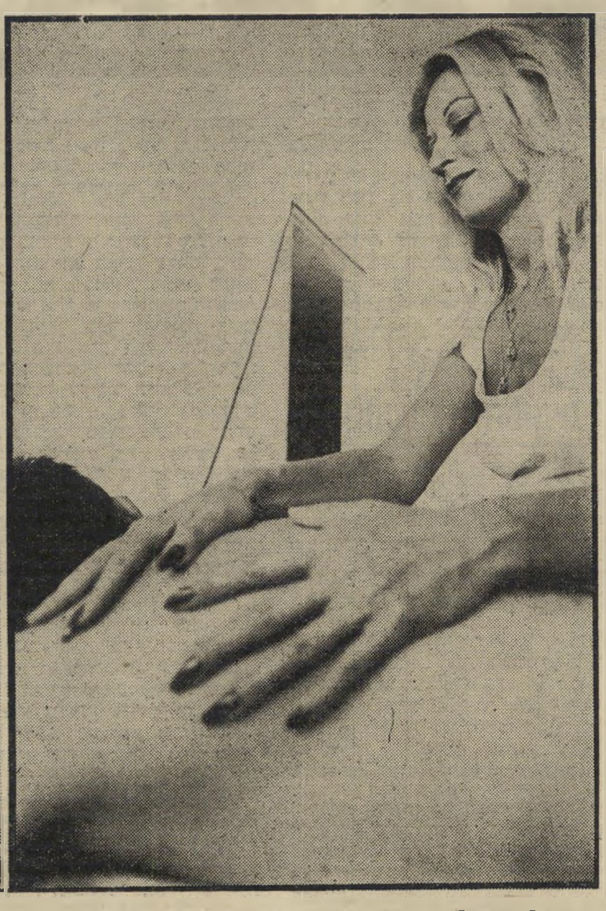
באותו יום, 10.11.74, נעצרה ליליאן לבן בדירתה. בחקירת המישטרה הצהירה נערת־העיסוי: „אני הבנתי היטב במה המישטרה מאשימה אותי. אבל אני מצטערת, זה לא מדוייק בכלל שאני עוסקת בזנות, ואני מוכנה לספר את השתלשלות העניינים מאז הגעתי ארצה לפני חמש שנים מפולין, יותר נכון משווייץ, שם שהיתי שנתיים. כשעליתי ארצה, הכרתי בחור שאיתו התחתנתי ונולדה לנו בת שכיום היא בת ארבע וחצי שנים, וכעבור שנתיים וחצי נפרדנו.

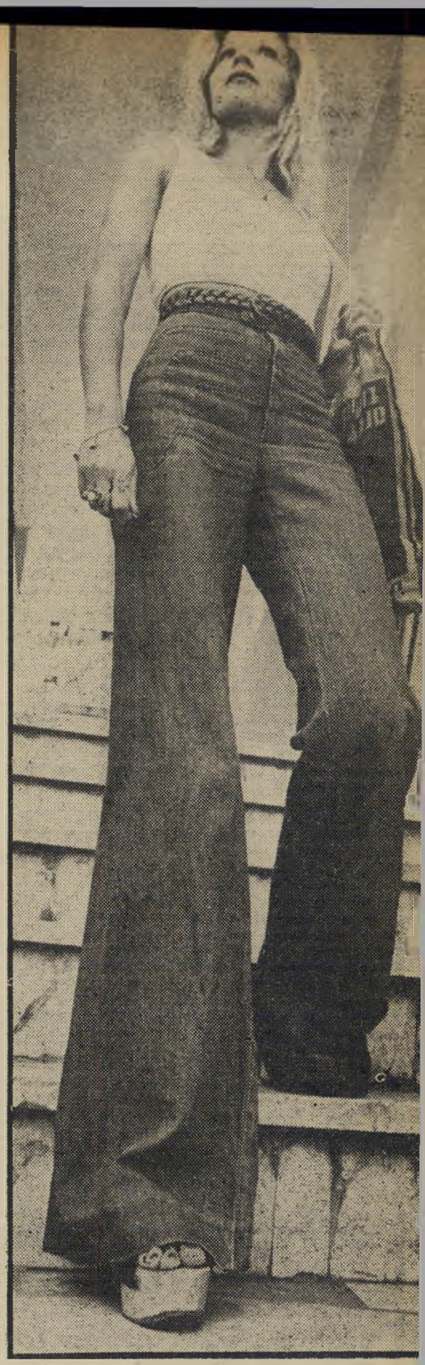
„מצאתי עבודה בכל־בו שלום כמוכרת ועבדתי קשה מאוד. לאחר־מכן עבדתי כיועצת־יופי, עד לפני ארבעה חודשים בערך. אז קראתי בעיתון שדרושות בחורות לעבודות מסז'. פניתי לרחוב ארלוזורוב, לשם הפנתה המודעה מהעיתון. התקבלתי כמסז'יסית והרווחתי 40 ל"י בעד מסז' לבן־אדם.

„עבדתי שם חודשיים בערך, ומשום מה לא עלה העניין יפה, ביני לבין בעל־הבית. אני רוצה לציין שגם בארלוזורוב הייתי עושה מסז' ואונגות לגברים אשר ביקשו ממני, וכמובן רצו בזאת. לפני שבועיים שכרתי את הדירה הזאת, שבה נעצרתי, ושם עסקתי בעבודות המסז' בכל

האם מכון-עיסוי הו

מאת **מרסל זוהר**

„**א**ני מטיילה עד הנאשמת מאסר־על־תנאי ו־5000 לירות קנס." על ספסל הנאשמים ישבה אשה צעירה, דקת־גיזרה, בעלת שיער בלונדי ארוך. מעיניה הכחולות פרצו דמעות. כך נשפטה בשבוע שעבר נערת־העיסוי ליליאן לבן על־ידי השופטת המחוזית בתל־אביב, חנה אבנור.

השופטת טענה בהכרעת הדין: „הנאשמת הואשמה בתיק האחד, כי בתקופה שבין דצמבר 1974 למרץ 1975 החזיקה מקום לשם עיסוק בזנות. בעובדות האישום נאמר כי היא מפרסמת מודעות המזמינות גברים לעבור מסז'. הקליינטים שהגיעו למקום קיבלו טיפול של מסז' — שבו נהגה לשפשף את אבר־מינם עד לשפיכת הזרע. המקום היה ברחוב יהודה־הלוי בתל־אביב. בתיק השני מייחסים לנאשמת אותם מעשים, אלא שהם מתייחסים לחודש נובמבר 1974, ולדירה אחרת ברחוב שרת."

מסז' הוא זנות?

משטרת מרחב הירקון צירפה לתיק, שהוגש לפרקליטות מחוז ת"א, עדויות של שלושה לקוחות שנעצרו ליד מכון־העיסוי של ליליאן לבן, בצאתם את המקום. הרי עדותו של אחד מהם.

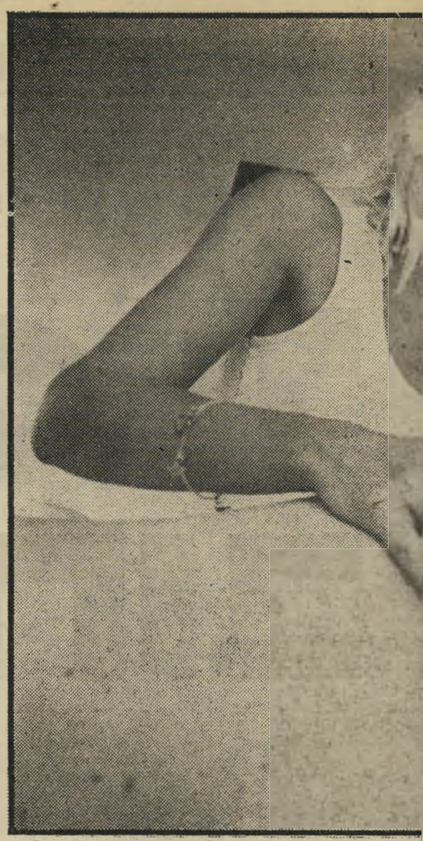
התאריך: 10.11.1974. עדותו של ק. ז. מגיבעתיים, בן 45, מנהל־חברה: „קראתי מודעה בעיתון על מסז'ים, והיה מיספר טלפון, התקשרתי; נאמר לי שהכתובת היא

הכל תלוי בטיב העיסוי

כ־40 מכונים ל־עיסוי, שרובם פועלים בגלוי אך אחדים מהם פועלים במחתרת, נלחמים על לקוחות, שאינם מהססים לשלם בין 100 ל־200 לירות עבור מסז' הנמשך בערך עשר דקות ומסתיים בהרפייה. היכן מסתיים העיסוי והיכן מ
התאווה־לשמה? רוב־רובם של הגברים הנכנסים למכון־העיסוי מ
רק התפרקות מינית, במסווה של הרפיית־שרירים ריפוייית כ
ליליאן (בשעת עיסוי במכון שלה) משמשת שפן־ניסיון מי

השופטת החליטה לשלוח אותה לכלא!

מעותו בלשון בני־אדם בעברית המדוברת, והיא: מופקרת לכל, כלומר מוכנה להיבעל עם כל מי שירצה לתת לה אתנן." הוא ביקש להסביר, שאם לא היתה בעילה ולא נכונות לבעילה, אין המעשה מעשה־זנות. ולכן, גם המקום לא הוחזק למטרת זנות."

כך קיבלה השופטת באהדה פסק־דין שהוגש כדוגמה על־ידי נציגת התביעה, אחרי שדחתה את טענותיו של פרקליטה של הנאשמת.

בשנת 1968 אישר בית־המישפט העליון, פסק־דין בתיק 112/66, בג"ץ 72/68. המערער טען או שהמעשה לא היה מעשה־זנות, שכן לא התקיים מגע מיני ממשי בין הגברים לאשה, מאחר שהם הכניסו את אבר־מינם בין רגליה ושפכו את הזרע. אולם, בית־המישפט־המחוזי ראה בכך מעשה־זנות, ובית־המישפט העליון אישר, כאמור, את הדבר, נאמר או, על־ידי בית־המישפט המחוזי, כי מעשה־זנות כמשמעותו בחוק הנ"ל, פירושו שימוש בגוף האשה, בתשלום, לשם סיפוק התאווה המינית — ולא חשוב, במיקרה זה, כיצד בא הגבר על סיפוקו.

„אבל אין כאן שימוש בגוף האשה," טען פרקליטה של ליליאן.

„מה יש כאן?" הגיבה. נמרצות השופטת אבנור. היא טענה כי מדובר באשה שעשתה מעשה־אוננות לגבר בידה. וכדי לחזק את ההחלטה לגבי ליליאן לבן, הדגישה השופטת שהחוק במיקרה של בג"ץ 72/68 רצה להגביל החזקת מקום, לשם עיסוק בזנות בכל צורה ודרך שהיא, ולאור העובדות סמך ידיו על הגדרת מעשה הזנות האמורה.

שורה שלמה של שאלות נותרה ללא תשובה, אחרי החלטתה של השופטת אבנור

א בית בושת?

חלקי הגוף שכללו גם אוננות באברי־המין של הגברים שביקשו זאת."

יחד עם ליליאן נעצר גם גבר בן 38, נשוי, שאותו הציגה כחבר שלה.

עורך־הדין אמנון שובל, סניגורה של ליליאן לבן, הצהיר במפתיע בפני השופטת חנה אבנור: „כדי לא לגרום עוגמת־נפש לגברים הנשואים (הכוונה ללקוחותיה של ליליאן שנעצרו על־ידי המישטרה), מודה מרשתי בעובדות המתוארות בכתב־האישום, כולל פירסום המודעה. אולם טענת מרשתי היא כי עובדות אלה אינן מהוות זנות.

„כדי להרשיע אשה לפי סעיף 5א', צריך להוכיח ולטעון, בכתב־האישום," אמר הפרקליט, „כי קיימה מגע עם גבר."

נציגת התביעה, עורכת־הדין שפייזר, הסכימה: „בחוק אין הגדרה למעשה זנות. אין בארץ פסיקה ספציפית שהרפייה־ביד מהווה מעשה־זנות."

השופטת אבנור מצאה עצמה במצב לא־ברור כבר בהתחלת המישפט. ראשון מסוגו בארץ, שבו הואשמה נערת עיסוי בעצם עיסוקה בעבודתה.

האם המסז' הוא זנות?

החוק אינו מגדיר

יתה השופטת: „חשבתי, תחילה, שאי־קיום הגדרה בחוק, פותח פתח רחב להתחמק מתחולתו, וכי ייתכן שדרך פתח זה יכולה אף הנאשמת להתחמק מעונש." כלומר, אם אשמה ליליאן לבן בהחזקת או ניהול בית־בושת, כי־אז מחייב הדבר שמישהו יעבור עבירת זנות בדירה זו. שהרי אם לא בוצעה עבירה כזו, אין המקום בית־בושת.

אמרה השופטת אבנור: „החוק לתיקוני דיני העונשים (עבירות זנות) מ־1962 אינו מגדיר לא מהי זנות ולא מהו מעשה זנות.

עורך־הדין שובל הביא, כדוגמה, את פסק־דינו של השופט העליון זילברג (236/65), שבו הוגדר המונח „זונה":

„צריך לייחס לאותו מונח את משלגבי הרשעתה של ליליאן לבן.

האם אסור למסז'יסטית לטפל בכל חלקי

(המשך בעמוד 28)

ליליאן הזוהרת

היא בת 29, גרושה, אם לילדה בת חמש. מישקלה 38 קילוגרם בלבד. „יכולתי לעבוד כיועצת־זקפי בחברה לתמרוקים, או כדוגמנית. אבל אין אפשר לחיות עם משכורת של 800 או 900 ?"

מה עושות ידיים אלה?

כפי שמתברר מעדויותיהם של הלקוחות שנחקרו במישטרה, ידייה של ליליאן לבן גרמו להם להתעוררות תאווה מינית כאשר היתה נוגעת בגופם. רבים טענו: „בעת המסז' התגרית." מתוך כ־15 לקוחות שהיו מתדפקים מדי־יום על דלת־המכון, כעשרה היו מבקשים לשכב איתה, או מציעים לה הצעות מגונות. רק כחמישה מהם היו מסתפקים בעיסוי טהור, במובן המקובל, ללא תוספות מיניות.

לא צריך להיות „אמן" כדי ליצור, טוען
דן בן־אמוץ השורך תערוכה כדי להוכיח:

היופי מת - גל גל בדחוב

עצמאות כלכלית

כרזת קישוט בנאלית של יום־העצמאות קיבלה משמעות אחרת, כאשר במקום תמונותיהם של נשיא המדינה, ראש הממשלה והרמטכ"ל, שילב דן בן־אמוץ את תמונותיהם של גיבורי השערוריות הכלכליות בישראל: מיכאל צור, טיבור רוזנבוים, בן־ציון ומוטי פרידמן.

ב מבט ראשון, חטוף, נראית התערוכה כתצוגה מידגמית של סחורות שוק־הפישפשים. מעין יריד של אלטע־זאכען.

170 היצירות המוצגות בה מורכבות משברי־רהיטים, פתיליות ישנות, ראשי פרימוסים, אימומי־נעליים, אותיות־דפוס משומשות, גלויות דהויות, שיברי בובות ומזרקים, ג'ולות ותגי־לבוש מסחריים. אפשר למצוא שם כל דבר שבכל בית הגון הוא מועמד אוטומטית להשלכה לפח־הזבל.

אילוליא היו החפצים ממוסגרים ותלויים על גבי קירות מבהיקים של גלריה מכובדת כשהם מוארים בזרקורים, ספק אם מישהו היה נותן בהם מבט שני. אבל שם, כמו במטה־קסמים, מיתגלות לפתע גרוטאות כיצירות אמנות מופלאות. חפצים משופשפים, כלים אין־חפץ־בהם נראים פתאום משובבי־עין ונפש עד שקשה להינתק מהם. פתיליה הופכת לחפץ מלהיב דימיון. חותמות גומי, מהסוג המצוי בכל מישרד, מעוררות למחשבה. תאי־זיכרון של מחשבים נחשפים כעצמים בעלי ערכים אסתטיים.

הידיעה שהאיש המציג כל זה כתערוכת יצירותיו הראשונה הוא סטיריקון וציניקן כדן בן־אמוץ, עלולה להוליד רתיעה של חשש. האם זו מלכודת? האין זו מתיחה נוספת שנועדה ללעוג לנופלים בפח?

אפילו היה זה כך, אין זה משנה את העובדה שהמוצגים בתערוכת היצירותק של דן בן־אמוץ מהממים ומפתיעים בזכות עצמם. אלא שדן, השובב הנצחי, ששקד 15 שעות ביום, במשך שלושה חודשים על הכנת היצירות לתערוכתו זו, הועיד לה מטרה שונה בתכלית.

„ביסודה של התצוגה הזאת יש אלמנט חינוכי במובן הטוב של המילה," אומר דן. „רציתי להמחיש לאנשים טיעון פשוט, לפיו כל אדם־חושב הוא גם אדם־יוצר ואין צורך להיות ‚אמן' כדי ליצור. זוהי תערוכה שמראה לאנשים שגם הם יכולים ליצור משהו ללא הכשרה מוקדמת וללא חומרים מיוחדים אלא מכל מיני דברים הנמצאים בבית וסביב הבית."

בן־אמוץ, שהכתיבה היא מקצועו, הגיע אל יוזמת התערוכה בדרך מקרה. איציק אלבלק, התפאורן של הטלוויזיה, הוזמן להציג תערוכה של יצירותיו בגלריה הקטנה בירושלים. הוא ביקר אצל דן והיתגרה בו: למה לא תעשה גם אתה תערוכה?

היה בשאלה זו כדי להפיח ניצוץ שכבר הוצת קודם לכן, מאז הפך דן לחסיד שיטתו הפילוסופית של הד"ר משה קרוי.

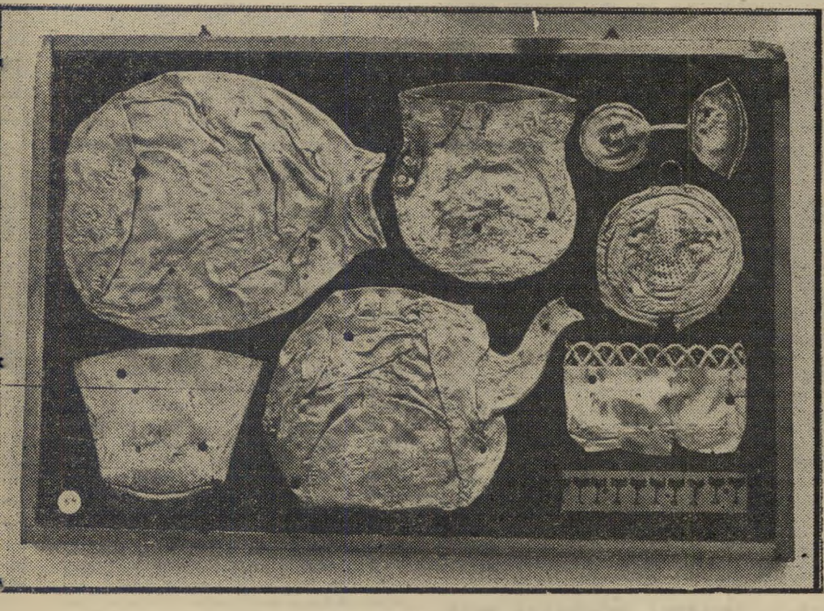
אחד העקרונות היסודיים של תורת הראנדיזם, שקרוי היה נביאה בישראל, מחייב זיהוי נכון של דברים ומושגים.

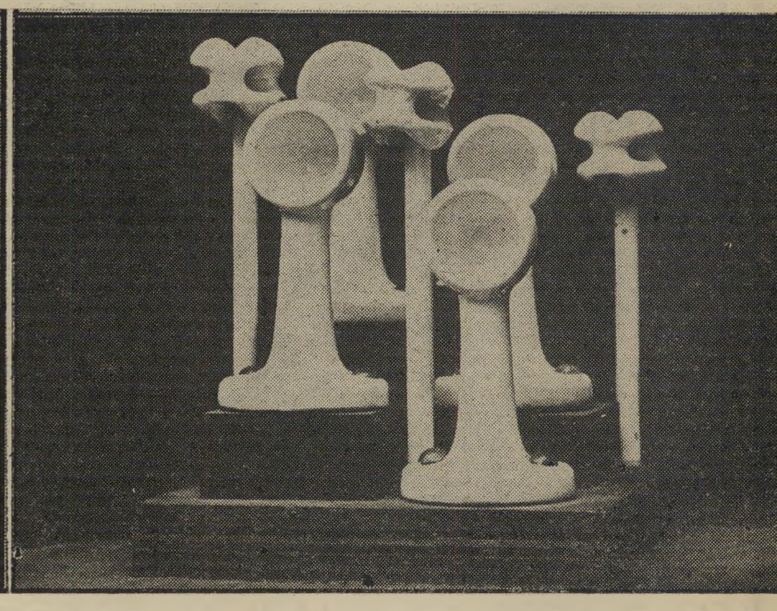
„ברגע שאני מזהה חפץ מסויים כפתיליה, אני לא מתעלם מזה שזאת פתיליה," אומר דן, „אבל בין מיכלול תכונותיו של אותו יש מצוי גם הדימוי שהוא יוצר. יש בו, למשל, התכונה שבמצב מסויים הוא דומה לטלוויזיה עממית. בכך שאני מציג פתיליה כטלוויזיה, על ידי זה שבחלון שלה אני מוסיף את הכתובת פסוקו של יום, אני לא מתעלם מהיש המקורי שלה. אבל אני מראה שיש בה תכונה נוספת — הדימוי שלה למשהו אחר."

דן בן־אמוץ לא המציא את השיטה של ניצול חומרים שבשימוש יומיומי כאמצעי של הבעה אמנותית. פיקאסו וז'ורז' בראק החלו עוד בתחילת המאה לגזור קטעי עתונים, קלפים ועטיפות סיגריות, כדי להשתמש בהם ביצירותיהם במקום צבע. אמנים כמו האנס ארפ, קורט שוויטרס ומקס ארנסט כבר הוכיחו עשרות שנים קודם לכן שבאמצעות חפצים — שאותם רואים בכל יום אך אף פעם לא מבחינים ומזהים אותם — כמו שיברי עץ ומתכת, כרטיסי נסיעה או כפתורים, ניתן ליצור כמה מהקומפוזיציות ההרמוניות ביותר של המאה.

מה שבן־אמוץ ניסה להמחיש בתערוכתו הוא שלא רק ציירים ופסלים יכולים לעשות זאת. כל אחד יכול.

„בשבילי זה היה כמו גילוי של יבשת

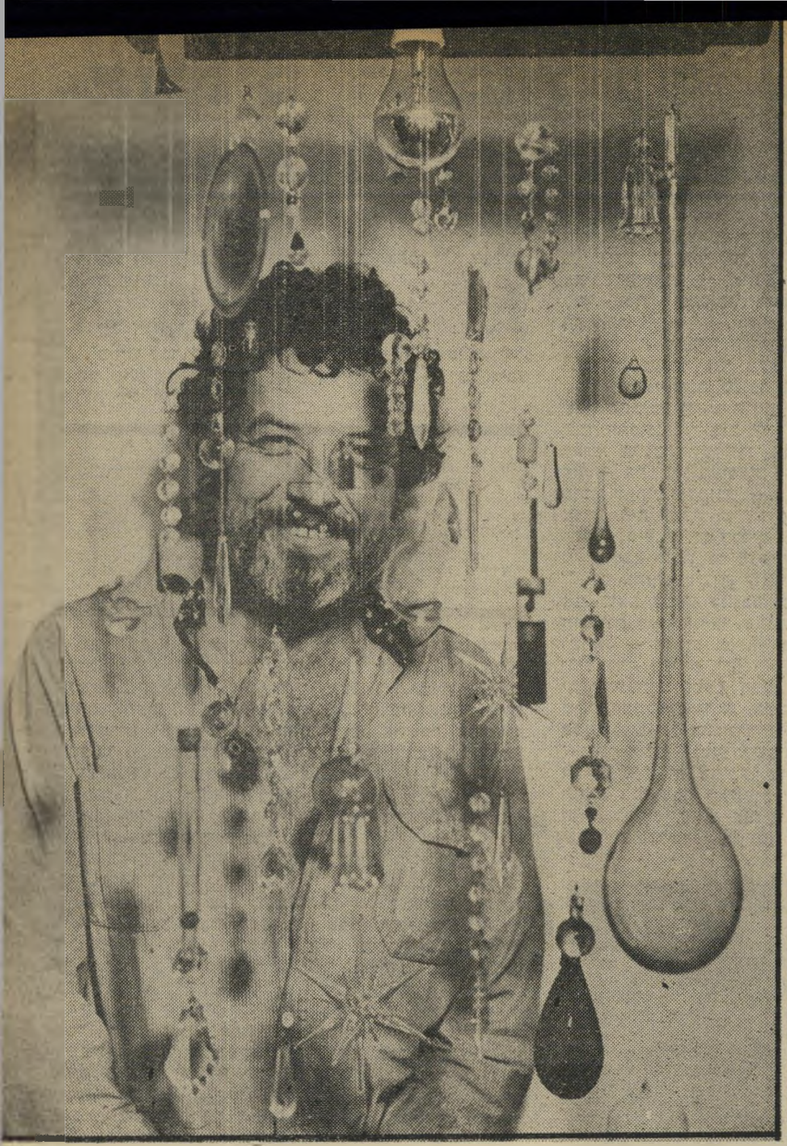

ציפייה לעתיד

שילוב גיאומטרי של גופי בידוד עשויים חרסינה ומחזיקי מוטות מחרסינה, יוצר דימוי של קבוצת גברים ונשים. „הדימוי שיוצר בנו חפץ הוא חלק מהתכונות המזהות אותו," סבור דן בן־אמוץ.

בדרך לפיקניק

„אל תשאל מה קרה לנו באמצע הפיקניק", הוא שמה של יצירה העשויה מכלי מיטבח פשוטים העשויים אלומיניום, שנכבשו במכבש והורכבו יחד בתוך מיסגרת על רקע בד שחור.

אחות המניקן־פיס

בשם זה כינה דן את הבובה שבצינצנת המר־כזית, שעוררה בו אסוציאצייה לפסל הנער־המשתין בבריסל. ראשי בובות שבורים בצינצנות האחרות הן יצירות בפני עצמן, שלכל אחת מהן משמעות משלה. ליצירה נוספת של ראשי בובות, קרא: „לצאת מהמקרר ילדים!"

אי־לוסטרה

דן בן־אמוץ מאחורי ניברשת מעשה־ידיו העשויה מחרוזי וקישוטי זכוכית, אותם ליקט במקומות שונים. שברי מבחנות וחלקי זכוכית של מכשירים רפואיים מצטרפים יחד לניברשת בעלת ערך אסתטי ייחודי. מפקקים של בקבוקי זכוכית צבעוניים הרכיב דן פסל מרשים, המוצג גם הוא בתערוכה.

דלת ספרדית

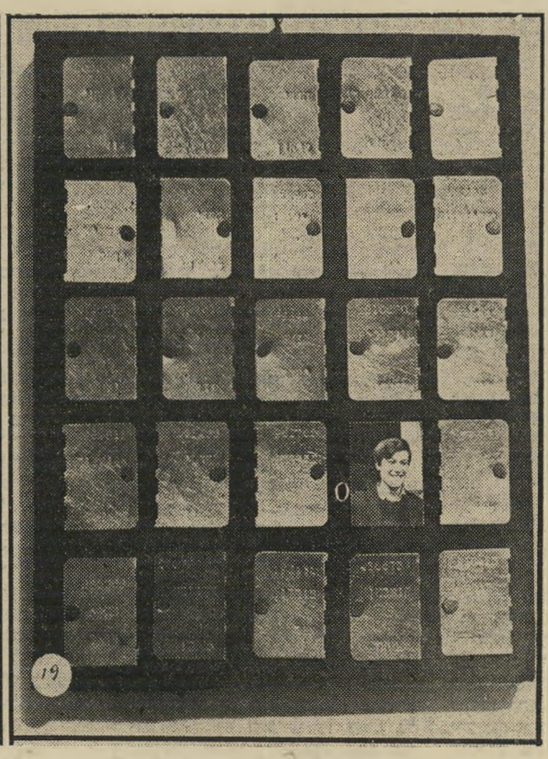
המוצג היקר ביותר בתערוכת יצירותיו הפלאסטיות של דן בן־אמוץ: דלת ספרדית בגילוף עבודת־יד, שמחירה ההתחלתי היה 1600 ל"י.

המזרק זה הוסף לפתע לדימוי של חללית. זה היה בשבילי כמו פיצוץ אטומי. התחלתי לעבוד 15 שעות ביום. לפעמים לא היתה לי סבלנות לישון. הייתי מתעורר כדי להמשיך בעבודה."

בשנת 1920 הדהים פאבלו פיקאסו את המבקרים בתערוכה שלו, כאשר הציג ב־פניהם מבער גז פשוט אותו כינה בשם

(המשך בעמוד 28)

היחיד שנשאר

שבתוכם משולבת תמונה אחת (של הדוקטור עוזי ויינברג). מכל המחלקה — קולאז' המור־כב משברי דיסקיות של חיילים, שברי מיסגרות עץ ו־שברי פיתוחים וגילו־פים. אותם אסף דן בן־אמוץ במשך שנים, מצטרפים לקולאז' יפה.

„אחתים רבבות על עצומה נגד ההסתדרות ואגיש אותה לאירגון העבודה הבינלאומי בז'נבה!"

(המשך מעמוד 13)

הים, שבו אנחנו מנוסים יותר מכל גוף אחר, ולא הצליחו לשבור אותנו.

■ ■ ■

לפי דעתי, עוד היום, לא שברו אותנו — אנחנו חזרנו לבד. אבל איפה הפועלים? איפה פועלי ישראל, שראו שהמישטרה מביאה נגדנו נשק וסירות — וגם ארבע סירות של סולל־בונה?

„שמע, אתה קטן בשבילה. זהי חיה חזקה מאד!"

עד היום אולי מכריזה המישטרה שהיא רק באה למסור צווים, אבל זה היה מיקרה קלאסי שמישטרה, בפעם הראשונה בארץ, לקחה שוברי־שביתה והלכה לעבוד איתם. איפה היו כל הפועלים אז? איפה אנחנו היום, כשיושבים ומבקרים את ההסתדרות, את כל המוסדות ואת כל מה שמעוללים לנו? מה תועלת תצמח מביקורת? מדוע אנחנו לא מבקרים את עצמנו?

מאותו יום שלמדו בארץ שמישטרה יכולה לשבור שביתה ואף פועל לא מרים ראש, זאת היתה השיטה בכל שביתה, והיא הוכחה כבר.

(להלן תיאר קצוץ בפרוטרוט את מהלך השביתה והתערבות המישטרה).

משה לוי: אני כואב מאד את כאבו של קצוץ, ולא בכדי. מהסיבה הפשוטה, שמעורבותי בכל העניין של קצא"א היתה מעורבות אישית, אירגונית. אני הייתי גם מאלה שנתנו הבטחות, ואני בפירוש בוש ונכלם, בעניין הזה של קצא"א.

היה מי שהגדיר לי את ההסתדרות כמו דינוזאור. אמרו לי: „שמע, אתה קטן בשבילה." ולא סתם קטן בשבילה, אלא שזו חיה חזקה מאד, ענקית. אפילו אם אתה מצליח להוריד לה את הראש, הזנב עוד נשאר מסוכן מאד. אנחנו עוד רחוקים מאד מלהוריד לה את הראש, לכן עוד לא הגענו לזה שהזנב מסוכן. בקיצור, היא נשארה חיה מסוכנת.

ההסתדרות זה דבר ממוסד מאד, יושב כבר למעלה מ־50 שנה, מאורגן מאד, ופועל בשיטה שייחסו אותה בזמנו לבריטים, שיטה של הפרד־ומשול. הם בפירוש לא רוצים לתת יד לשום אירגונים שרוצים להתאחד ביניהם, ואפילו אם המיקצוע שלהם זהה לגמרי.

העניין הזה של ערר־דורות. יש חוסר־הבנה משווע, איזה קצר בין ועדי־העובדים של היום, שרובם מהחבר'ה הצעירים, פחות או יותר מהגיל שלי, הגיל של קצוץ. אלה חבר'ה צעירים. אלה שמייצגים אותנו שם, בוועד־הפועל, אם נחבר את הגיל של כולם ביחד — אנחנו נגיע בערך לתקופת הברונזה.

כדי להמחיש: יש שם אנשים שבאמת היו בבניין המדינה. הם כבר לא היו צעירים אפילו כשברל כצנלסון ייסד את ההסתדרות. ישנו שם אדם שבנה את סג'רה, ועבד במחצבות בבנימינה. האמת היא שהוא נראה כאדם שעבר הרבה, זו האמת, ומבחינה זו אני מעריך אותו. העניין הוא שהאנשים האלה לא יודעים מתי ללכת, ופשוט לא יודעים מה לעשות איתם. כנראה שכל אחד מתבייש להגיד לו: לך מכאן. אולי יש לו גב חזק במיפלגה, אולי מי־יודע־מה.

באל־על, למשל, שלושת חברי הוועד של עובדי־התחזוקה, אני חושב שגיל המבוגר בהם לא עולה על 32־31. יהרשע ושצ'ינה, מחזיק תיק אל־על בהסתדרות, במחילה מכבודו, אני חושב שאמיעט בגילו אם אומר שהוא בן 76. הוא אדם בן 76. ויש חוסר־קומוניקציה — אני ניסיתי כמה־וכמה פעמים ליצור איתו מין דו־שיח, שיסביר לי. האדם הזה הוא פאנאטי, הוא שטוף־מוח, הוא לא יודע להסביר מה מטרות ההסתדרות. הוא רק מוכן

„העניין הוא שהעסקנים האלה אינם יודעים מתי ללכת!"

להילחם. אני חושב שהוא מוכן להיכנס למדורה, בשביל לצעוק שההסתדרות זה דבר גדול וזה חייב להתקיים, במתכונת הזאת, וזהו זה! אבל למה זה ככה או אחרת — הוא אפילו לא מוכן להיכנס להסברים.

הוא היום כבר הוצלה בדרגה. בפעם האחרונה ששמעתי, הוא היום ממלא־מקום מזכ"ל ההסתדרות. אני חושב שבגיל 80 הוא יתמנה כמזכ"ל ההסתדרות.

■ ■ ■

אז טוב, הם החליטו שהדבר הכי פשוט — ולדעתי גם הכי טיפשי — זה להפסיק לי את המשכורת. אז הודיעו לי שמהאחד בספטמבר מפסיקים לי את המש־

כורת, אני לא מקבל יותר משכורת. זה שנבחרתי על־ידי 95 אחוז מציבור הבוחרים שזכאי היה בכלל לבחור באיגוד־הימאים — אותם זה לא מעניין. לגביהם, אני כבר פסול, מהסיבה הפשוטה שמתחתי ביקורת על ההסתדרות.

אני לא מתכונן לשתוק על זה. אני פונה לבית־דין לעבודה, כעובד נגד מעביד. הוא אומר שהוא המעביד שלי — אני פונה כעובד נגד מעביד, לדרוש את השכר שלי. התביעה תוגש תוך הימים הקרובים, על חלנת־שכר. ואני התכוננתי לפנות לאי־אל־או, אירגון־העבודה הבינלאומי בז'נבה, ועל־ידי פטיציות שאני מתכונן להחתים עליהן את כל העובדים במדינה הזאת — מי שיהיה מוכן לחתום, כמובן — שההסתדרות זה לא האירגון שהוא היה רוצה שייצג אותו, שהוא לא מייצג אותו. שזה מעביד. אותם דברים אני רוצה לומר באותה פטיציה. מי שימצא לנכון עם מצפונו, עם לבבו, יחתום על זה.

עם אותה פטיציה, שאני מאמין שרבבות יחתמו עליה, אני רוצה לנסוע לז'נבה, להניח את זה על השולחן של מזכירות האי־אל־או שאגב, אם אינני טועה, גידעון בן־ישראל — ותראו גם את האינפנטיליות שבכל זה, אינני יודע אין לקרוא לזה — הוא היה הממונה הראשי על יחסי־העבודה מטעם הממשלה. ופתאום הוא בהירארכיה של ההסתדרות. הוא, הממונה מטעם הממשלה לשעבר, הוא הנציג של ההסתדרות היום באי־אל־או!

אני רוצה לנסוע לשם, ולהם נודע על זה. אני גם אמרתי את זה בצורה שיידעו להם. האמת היא שהם רואים בזה דבר לא־נעים. אני לא משלה את עצמי — יכול להיות שלא אצליח שם. בכל־אופן, אני חושב שבצורה כלשהי אגרום להם אי־נעימות, אי־נעימות שעלולה אפילו לעלות להם ביוקר. הרבה אירגונים בעולם שההסתדרות חברה בהם, לא יודעים מה פרצופה האמיתי. הם פשוט לא יודעים.

■ ■ ■

לגבי ההתערבות של מישטרה בסיכסוכי־עבודה. אני אומר שוב, אני מצטער על מה שקרה בקצא"א. אני אצטער עוד יותר אם לא ילמדו מזה. אי־אפשר לומר שלא היו תקדימים, אבל לדעתי, אסור לתת לזה לעבור בקלות. אסור היה, ואסור גם להבא. אני מקווה שאולי־אולי, משיחות כאלה כמו זו שיש לנו היום — ייצא איזשהו גרעין של אנשים, שאחת־ולתמיד ישאל: לעזאזל, מה זאת ההסתדרות?

אולי נבדוק. אולי זה לא טוב לעם־ישראל. אולי זו הסיבה לכל הבעיות ביחסי־העבודה. אולי ההסתדרות היא הסיבה. אולי חוסר־הסיפוק של העובד מההסתדרות גורם לו להיות תוסס. אולי ביגלל זה שהוא יודע שבאמת אין מי שייצג אותו, זה גורם לו להילחם על זה.

אילו היה לי אמון מלא בהסתדרות, אילו הייתי מאמין שזה הגוף לייצג אותי, לא הייתי מעביר עליה ביקורת. אולי אפילו לא הייתי עושה שביתה. הייתי מחכה שהוא ידאג לי. כמו שאני לא מצפה היום מימאים באוניות לקום ולעשות שביתות. אני חושב שהם מאמינים שאני מייצג אותם טוב. אחרת, כל ועד באונייה יתחיל לשבות! למה קורה פה מצב כזה שכל ועד, קטן כגדול, מוצא לנכון לשבות על הדרישות שלו? ומדוע ההסתדרות הסירה את חסותה ממנו?

מה זה נקרא „להסיר חסות?" מה זה נקרא „להחזיר" אותה? למה אותו עובד צריך לעמוד למישפט, כפושע, בזמן שבסך־הכל הוא רצה לדאוג לעצמו, מכיוון שההסתדרות לא דואגת לו? בשביל זה הוא פושע? בשביל זה הוא צריך תיק פלילי, מה שלא היה לו עד היום כל החיים? מה יש, אנחנו עוכרי־ישראל? לעזאזל, הלא אני לא חבר באש"ף, ולא פעם ניסו להסביר לי באיזושהי צורה שאני עושה את העבודה שלהם. וזה כואב לי. זה כואב לי בתור צבר, זה כואב לי בתור מי שעבר את השירות הצבאי שלו, זה כואב לי בתור בחור שעובד.

לא אגיד שאני נותן את דמי, אני עובד פה כמו כל אחד אחר. אני משקיע פה, במדינה הזאת. זה כואב לי בתור בן של אסיר־ציון, שישב 12 שנה כאסיר־ציון, אבל לא קראו לו רות אלכסנדרוביץ, אז לא רצו אליו לרקוד לו בלוד. הוא בא בשקט ובצניעה, ונשארו לו מכל העניין רק תעודה, וקבר שאנחנו שילמנו אותו. היום, למען אסירי־ציון ברוסיה יודעים לרקוד בלוד. מייד חוקקו חוק שיפצה אותם וכל זה. עם אבי היה ויכוח מכוער, כמה שזה

„על ההסתדרות לחזור למוסד ולא להיות רובוט המופעל בכפתורים!"

כל שנה שהוא ישב בכלא. בסוף סיכמו על 500 לירות כל שנה. אז הוא קיבל 6000 לירות. ואבי היה אסיר־ציון!

פעריה דרעי: מה עלינו לעשות? לדעתי, לא לבכות על חלב שנשפך. לא מאחר, לפי דעתי, להתכנסות מאסיבית של אותם נציגי־העובדים, ובמהרה, לא להסס פעמיים.

משה לוי לא נבחר על־ידי הוועד־הפועל של ההסתדרות, כפי שנבחרו עסקני ההסתדרות. משה לוי נבחר על־ידי כלל ציבור הפועלים שהוא מייצג אותם! רק הם יצטרכו להחליט אם משה לוי יקבל את המשכורת,

משה לוי (בין דרעי ואבנרי): „אני גולש לביטויים חריפים..."

אם ימשיך לייצג אותם — או לא! אבל אנחנו יכולים לבוא ולקבוע אם ירוחם משל יקבל משכורת, ויישאר במקום איפה שהוא נמצא — או לא! לא הוא יבוא ויקבע לנו אם אנחנו נקבל משכורת. אם לא נאמר אמן על מה שהוא אומר!

אנחנו פונים להסתדרות, עליה לחזור למוסד. לא לקבל הוראות ולהסעיל את עצמה על־ידי כפתורים כמו רובוטים. אנחנו לא נמצאים בסרטים של בובות, ובמדינה של תמונות. אנחנו נמצאים במדינה של חיי־אדם, של חיי־אנוש! של „ואהבת לרעך כמוך!" בשם המילים האלו אנו פונים אל ההסתדרות, שתחזור מייחסה כלפי ציבור הפועלים! אנו פונים אל ההסתדרות שתפעל למען הגנת העובד, לסילוק המישטרה מהנושא, ולא לעסוק ברמאות של תוספת־היוקר.

פועלי־הנמל, עם כל הלוקשים שמוכרים לציבור — האמינו לי באמונה שלמה, שכר־היסוד של פועלי־הנמל, אם הוא לא מבוסס על נורמות ופרמיות, בלי שום הטבות, הכל על ההסכם הקיבוצי המיוחד — ירוד משכר־היסוד של פועל־בניין! על זה אנחנו נאבקים שנים! והם כל פעם חוזרים: אתם מבוססים על נורמה ופרמיה. נותנים לנו לשבור את הגב. אחרי 18 שנים אנו הולכים עם חגורת־בטן!

כאן מתרחשת סבוטאז'ה. הוקם מיתקן בדיוק לציידו של הנמל, וקוראים לו אוברסיז. היתה בזה ידה של צ"ס, ידה של רשות־הנמלים וידו של קבלן. אינני יודע אם גם להסתדרות אין יד בזה. אני אחקור ואבדוק את הנושא.

מאות עובדים באים מדי־יום בשש וחצי, ובשמונה־שמונה וחצי אין להם מה לעשות. אנחנו אומרים בתום־לבנו: מדוע הקימו מיפעל לידנו, מדוע שוב פעם נותנים לקבלן להתעשר על חשבון ציבור הפועלים? אנחנו באנו ודרשנו בית־דין לעבודה. זכינו שם במישפט. רשות־הנמלים מערערת על פסק־הדין של בית־הדין לעבודה, על זה שאנחנו דרשנו בסך־הכל עבודה לציבור שלנו!

לסיכום: יש לומר, רבותי: עורו, עורו! הגיעה השעה שציבור הפועלים יקח את היוזמה לידיים, ויוציא מאותם עסקנים של הוועד־הפועל את השוט המכה בנו!

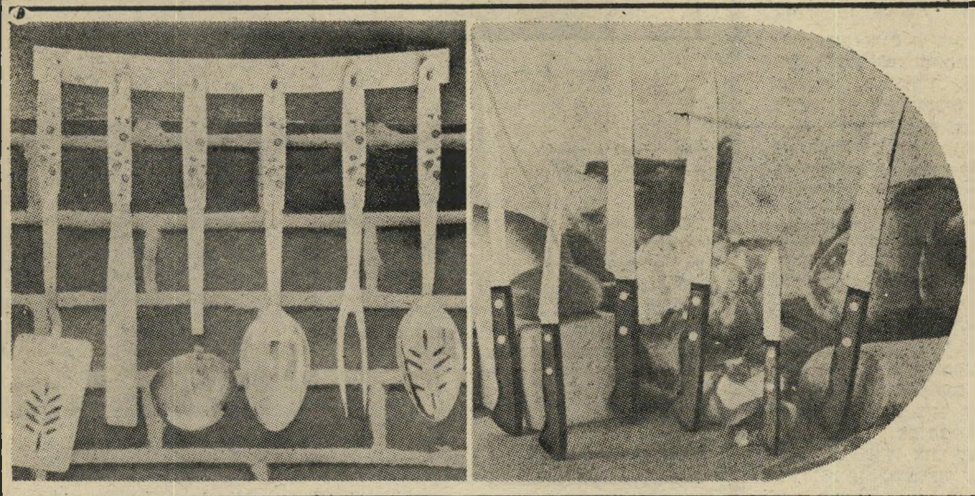

פיירקס
טמר רשום
אנגלי

ENGLISH
PYREX
Oven and Table Glassware

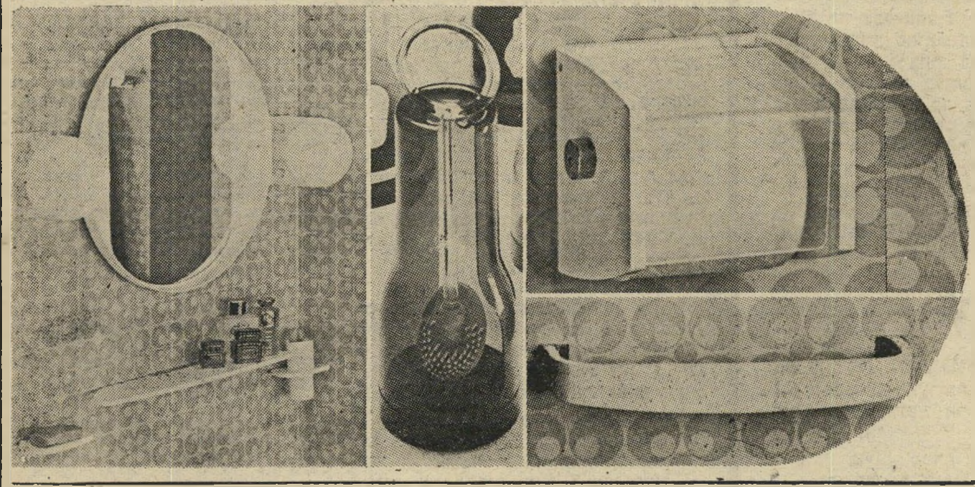
כלי זכוכית
לתנור
ולשולחן

EKCO®

תוצרת ארה"ב

כלים ואביזרים
למטבח המודרני

guzzini

תוצרת איטליה

אביזרים
לחידוש האמבטיה

למטוניינים
יישלח
נציג מכירות

היבואן: **אלברט בוטון** בע"מ

תל־אביב, רח' פרץ 5, טל. 612705

להשיג בחנויות המובחרות

כרסום תנא בע"מ

(המשך מעמוד 23)

גופו של הלקוח? האם אסור לה לגרום להתפרקותו, כאשר אין כל מגע אחר ביניהם פרט לידיה של המעסה?

אם המסז' הוא מעשה־זנות — כי־אז יש לומר זאת בגלוי.

ואם איננו מעשה זנות חייב החוק ליצין זאת, ואין להשליך לכלא אזרח, כל זמן שקיים עדיין ספק לגבי הצדק.

אונס, שוד, שריפה

אך כפרשת ליליאן לבן קרה דבר נוסף, חמור ומכוער הרבה יותר. בחודש אפריל השנה ניכנסו שני בריונים למכון־העיסוי מרים שברחוב יהודה הלוי 139 בתל־אביב. אחד מהם התנפל על ליליאן לבן, בעלת המכון, גרר אותה למיטה. חברו חיפש במיטבח סכין, והצמיד אותה ללחיה של הנערה.

אחד מהם אמר: „אנחנו מתכוונים ברצינות. את תשלמי לנו כל שבוע 2500 ל"י, אחרת נגמור את המכון שלך, את הבית שלך וגם אותך!"

כך סיפרה ליליאן. כנראה כדי לתת יתר תוקף לדיבריהם, אנס אותה אחד מהם באכזריות, ולאחר שסיים, שלח את חברו: „תדפוק אותה גם אתה!"

הם הפכו את הבית, שדדו תכשיטים שהיו בדירה ו־1000 ל"י דמי העיסויים

נאשמת ליליאן לבן
„מה הקצין רוצה ממני?"

שגבתה ליליאן באותו יום. האנסים שתו קפה שמצאו בדירה, והבטיחו לחזור ביום השישי שלאחר־מכן, כדי לקבל את הכופר.

אחרי שהתאוששה, בבכי מר ובפחד נורא, התקשרה ליליאן עם עורך־הדין שלה, אמנון שובל, וסיפרה לו על האונס והשוד. יחד איתו הגיעו למקום אנשי המישטרה. אך תחת שיתחילו מייד לחפש את עיקבותיהם של הפושעים, צעק הקצין סורקיס על ליליאן: „את משקרת! מי אלה שהיו כאן? ספרי לי בדיוק מה קרה!"

סיפרה ליליאן: „לא הבנתי מה הקצין הזה רוצה ממני. הוא התנהג אלי כאילו אני הפושעת. אבל כשנפגשתי עם עוד קצינ־מישטרה, הבנתי שסורקיס הוא כבר הכי טוב מכולם."

ליליאן הצליחה לזהות את אורחיה האלימים באלבום־הפושעים של המישטרה. הם היו ידועים למישטרה כאנשים מסוכנים, חברי כנופיית בת־ים.

אך חוקרי המישטרה לא לכדו את שני האנסים מייד, עברו 16 יום עד שהראשון בהם נפל לידי אנשי־החוק. רק אחד מקציני מישטרת מחוז תל־אביב הבין שסכנה גדולה אורבת לליליאן. היה זה מפקח שמואל כרמלי, שנלחם בבית־המישפט כדי להאריך את מעצרו של מאיר אלחייאני, החשוד בכך שאנס את נערת־העיסוי.

כרמלי עירער בבית־המישפט־המחוזי, ואלחייאני הוחזר לכלא. את שותפו של אלחייאני, חיים כהן, מצאה המישטרה רק אחרי חודש ימים. לפני שנעצר, הספיק כהן להתקשר בטלפון עם ליליאן, והזהיר אותה לשנות את עדותה במישטרה.

שבועיים אחרי האונס והשוד, ביקרו אצל ליליאן שני בריונים. היא הצליחה לברוח מהמקום לא לפני שרשמה את מיספר הרכוגנית שלהם. כעבור ימים אחדים, שוב ביקרו השניים בדירתה. הם ביקשו שהיא תשכח את עדותה במישטרה.

אחד המבקרים החדשים גילה כי ידוע להם שלליליאן יש דירה בבת־ים. „אם לא תעשי מה שאומרים לך," איימו, „נשרוף לך את הדירה."

שוב הלכה למישטרה. שוב מסרה פרטים על הכנופיה שאיימה עליה, ושוב הופיעו השניים מבלי שהמישטרה תתפוס אותם. באו אימים נוספים, ולבסוף נשרפה דירתה בבת־ים. אחר־כך הועלתה באש הדירה שבה עבדה, ברחוב יהודה הלוי 139. היא נותרה ללא בגדים, ללא פרוטה, ללא מקום־לינה, עם ילדתה הקטנה.

כאשר גילתה ליליאן לעיתונאי, שאחד מראשי מישטרת מחוז תל־אביב הציע לה לעזוב את הארץ כדי לא לסכן את עצמה

שיפטת אבנור
מדוע עונש מאסר?

על־ידי חברי כנופיית בת־ים, מפני שאין מי שישמור עליה, הוחלט להעניש אותה עבור אומץ־ליבה.

ממגירות פרקליטות מחוז תל־אביב הוצאו במהירות שני תיקי החקירות נגד ליליאן. תיקים של פשעים חמורים כגון אונס בצוותא, אינם מגיעים לפעמים לבית־המישפט משך חודשים ארוכים, ביגלל עומס־עבודה. אך לשני התיקים שעמדו נגד ליליאן לבן נמצא מועד מישפט במפתיע, תוך ארבעה חודשים.

המסז' הוכרז כזנות!

התביעה מיהרה להגיש לבית־המישפט את שני כיתבי־האישום נגד קורבן מיקרה האונס והשוד, ליליאן לבן. גם כאן היה הדיון אכספרס, למרות שהבעייה מסובכת ומייחדת־במינה.

השופטת המחוזית חנה אבנור, אשר לפניה עומד להתנהל גם מישפטם של אברהם ביטון ושותפו, הנאשמים בפרשת האיומים על ליליאן ושריפת הדירות שלה, כבר שלחה את קורבן הפרשה לכלא — עוד קודם שנקבע גורלם של הנאשמים האלה, ושל הנאשמים באונס ובשוד.

נותרה רק שאלה אחת: מדוע הטילה השופטת אבנור מאסר־בפועל של שנה שלמה על נערת־העיסוי ליליאן לבן, למרות שלצעירה זו אין עבר פלילי כלל? מדוע הוטל עליה עונש חמור כל־כך כבר בפעם הראשונה, שעה שיצאניות של ממש, ממשיכות לעסוק בזנות באופן גלוי?

סניגורה של הנאשמת ציין בפירוש כי אין לליליאן עבירות קודמות, וכי במיקרה מעין זה, כאשר העבירה היא ראשונה, אין להטיל עונש מאסר־בפועל.

את התשובה נתנה השופטת בעצמה, בהחלטתה:

„השאלה שעומדת אומנם בפני היא, אם כאשר אין לנאשמת עבירות קודמות, ואם כאשר הוחלט כפי שהוחלט לראשונה, יש כבר להחמיר עימה.

„לי נראה כי עמדתו של המחוקק, ואף עמדתם של בתי־המישפט בנדון הפעלת חוק זה היא כה ברורה, שאין מנוס מאשר להפעיל מאסר בפועל."

עוד קודם שביקש זאת הסניגור, דחתה השופטת את ביצוע גזר־הדין בפועל, לשם הגשת עירעור לבית־המישפט העליון.

אך גורלו של המסז' האירוטי ברור — הוא הוכרז כזנות!

(המשך מעמוד 25)

„ונוס של הגז". בין שאר המוצגים בתערוכתו בגלריה ג'ולי בת"א. מציג גם דן בן־אמוץ זוג מבערים צבועים להם הדביק את השם: „נכדתה של ונוס של הגז ובעלה הצעיר."

לא לשכוח לקחת עיניים

„מה שפיקאסו עשה," אומר דן, „היה היזהוי הראשון של דימוי גוף האשה הנמצא במבער. זה שהוא עשה את זה לפני אינו צריך למנוע ממני לעשות ואריאציות על הנושא. אותי גם לא מדאיגה ההגדרה אם מה שאני עושה זאת אמנות או לא אמנות. אני עושה דברים שאני אוהב. וברגע שאני מציג את מה שאני עושה ואומר, זה מוצא־חן בעיני' זה משקף אותי באיזו צורה שהיא.

„היצירות שאני מציג הן יצירות בעלות סיגנון שונה בתחום הפלאסטי. מה שמאחד אותן הוא החומר ממנו יצרתי אותן. ניסיתי להשתמש בחומרים הכי באנאליים, בדברים זרוקים, שניתן למצוא אותם מתגלגלים ברחוב. אבל ניסיתי לעצב אותם בקומפוזיציות בלתי־באנאליות.

„מה שקורה לנו הוא שהחושים שלנו מתקהים לגבי דברים החשופים לעינינו. אנחנו לא מסוגלים להבחין בהם עד שמוציאים אותם מהקשרם המציאותי ומציגים אותם בצורה אחרת. עשו את זה קודם, אבל אין לזה גבול. כל אדם שאיננו שוכח לקחת איתו את העיניים כשהוא יוצא מהבית — כמו שאמר וולטיר — יכול לגלות סביבו כמויות עצומות של דברים בעלי ערך אסתטי.

„אנשים אינם חייבים לקרוע את עצמם כדי להשיג לעצמם תמונה יקרה המוצגת במוזיאון או בגלריה. אפשר לקחת גליה פשוטה עם רפרודוקציה של ליאונרדו דה־וינצ'י, לשים אותה במיסגרת שהתמונה ראויה לה ולתלות אותה בבית. ערכה של הגלויה בבית יכול להיות כערכו של האוריגינל. בסופו של דבר כולנו גדלנו על רפרודוקציות.

„מה שאדם צריך לעשות הוא לזהות קודם כל את הבעיה ולמצוא לה פיתרון. זוהי אמת־המידה לבחינת ערכה של יצירה — השואת הפיתרון שנמצא לבעייה שזוהתה. אי אפשר להעריך צייר קיטש ברחוב המצייר ציור של ברבורים על רקע שקיעה, אלא אחרי שמזהים מה הוא רצה לצייר. אם מזהים שמה שהוא רצה לצייר זה בעצם ציור של שקיעה מתוקה אפשר להעריך אם הצליח בכך. למה שהוא עשה יש ערך אובייקטיבי בפני עצמו, שאינו ניתן להשוואה עם ציור של ואן־גוך, למשל.

„זה מה שכל אחד צריך לעשות. למצוא פיתרון לבעיה שהוא זיהה. אם למשל אתה הולך ברחוב ומבחין בחתיכת אלומיניום היכולה להיראות כלוחם אשורי, אז כדי שזה באמת יירא כך צריך לתת למתכת טיפול מסויים, להעמיד אותה בצורה מסויימת במיסגרת מסויימת. הבעיה היא איך להדגיש את הלוחם האשורי הנמצא בחתיכת גרוטאה מאלומיניום. אם הצלחת לפתור את הבעיה זה כבר הישג. ברגע זה כבר יצרת משהו משל עצמך."

טוב הוא יפה

תגובה הספונטאנית ביותר של המבקרים בתערוכתו של דן בן־אמוץ היא: „מה הקונץ? הרי את זה גם אני יכול לעשות."

„זוהי בדיוק מטרת התערוכה," אומר דן, „זה ההישג הגדול ביותר שיכולתי לצפות לו. אדרבא, למה שלא תעשו?! לשם כך כללתי בתערוכה גם שני ארגזים של מציאות, חפצים וגרוטאות, שאפשר לקנות אותם בשתיים־שלוש לירות, לקחת אותם הביתה ולנסות לעשות מהם משהו."

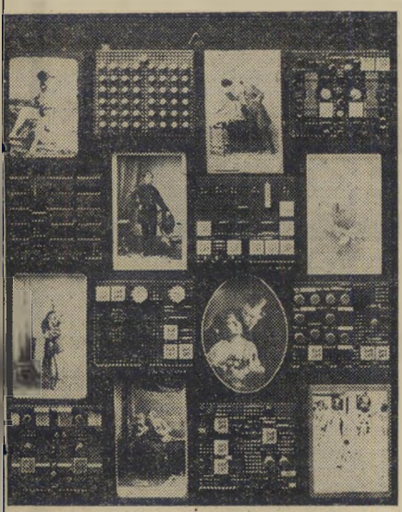
אחת היצירות המרשימות ביותר בתערוכה היא לוח עץ בו קבועים בשורות סימטריות חצאי דיסקיות־זיהוי של חיילי צה"ל, עליהם מוטבעים שמות חיילים ומספריהם האישיים. דן מצא ערימה של דיסקיות כאלה בשוק־הפישפשים. מסתבר כי סוחר גרוטאות רכש אותם עם עודפי ציוד שמכר משרד־הביטחון. בתוך שורות הדיסקיות קבע דן תמונת פספורט קטנה שאיפשרה לו לכנות את התמונה בשם: „היחיד שנשאר מכל המחלקה".

האפקט של קומפוזיציה פשוטה מעין זו מדהים בעוצמתו. מסביר דן: „ברגע שאתה שובר דיסקית־זיהוי לשניים זה הופך לסמל שזועק בקולי־קולות. האימפאקט של היצירה הזאת יותר חזק מכל מאמר בעתון. כתבתי לא מעט נגד המילחמה. אבל ההשפעה הוויזואלית של תמונה כזאת היא הרבה יותר מהירה וחזקה מאשר המאמר החריף ביותר."

יצירות אחרות המוצגות בתערוכה הם מעגלים חשמליים יצוקים של מחשבים או טרנזיסטורים. דן פשוט הציב אותם על כן עץ, כדי להפריד אותם מסביבתם הטבעית. ואז מיתגלה לפתע כי בכל אחת מהלוחיות האלה יש חלוקה אסתטית של האלמנטים. אף צייר שהיה מנסה לצייר יצירה מסוג כזה לא היה מצליח להתחרות במהנדס שעיצב את המעגלים החשמליים מתוך שיקולים שימושיים ותועלתיים.

„זוהי התיאוריה הפשוטה ביותר של האסתטיקה," מסביר דן, „כל דבר טוב הוא אוטומאטית יפה. כל דבר שמשרת את קיומנו ומשפר את חיינו חייב להיות יפה אפילו אם לא תוכנן להיות יפה. שום דבר פונקציונאלי בעולם אינו מכוער. פטיש אינו יכול להיות מכוער. זוהי הסיבה שבכמה מהקומפוזנטים האלקטרוניים אפשר למצוא ערכים אסתטיים בלתי רגילים. פשוט משום שחלוקת השטח שם היא נכונה, לכן היא גם יפה."

היצירות המקוריות נמכרות בצורה מקורית. דן קבע להן מחירים התחלתיים

זיכרונות

האסטרונאוטים — הוא שמה של יצירה המורכבת מגלויות מצולמות מראשית המאה ותאי־זיכרון של מחשבים אלקטרוניים. ביצירות אחרות מציג בן־אמוץ קומפוזנטים חשמליים ללא כל שינוי, אותם הוא מכנה בשם: אלקטרואורט.

אבסורדיים: 50 או 100 ל"י. אבל זהו רק מחיר מיכרז למכירה פומבית. מי שרוצה לרכוש יצירה מסויימת נרשם ומציע עבורה מחיר. הקונה הבא הרוצה לרכוש את אותה יצירה חייב להציע מחיר גבוה יותר. בתום התערוכה תיערך מכירה פומבית בין כל המשתתפים במיכרז זה שיציע את המחיר הגבוה ביותר הוא שיזכה בה. טוען דן: „זוהי הצורה הצודקת ביותר למכור יצירה — לפי חוקי הביקוש וההיצע. זה גם חלק מהרעיון של התערוכה — לערב את הקהל, שלא יהיה רק בבחינת צופה פאסיבי."

התגובה הצפויה של צופים שיאמרו: „בשביל מה אני צריך להוציא כסף על זה? אני יכול ללכת ולעשות את זה בעצמי!" — אינה מפחידה את דן.

„להיפך," הוא אומר, „זוהי התגובה הנכונה של אדם חושב. הנה, אני מציג בתערוכה וילון עשוי מקרעי מכנסי גינס. כבר היו בחורות שביקרו, ראו ואמרו שיעשו וילון כזה. בסדר גמור. אין לי זכויות יוצרים על כלום. אבל הן רק צריכות לדעת שווילון הג'ינס שיעשו אינו יצירה שלהן. מישהו כבר זיהה את האפשרות הזאת לפניהן."

עיתונות

ארוחת־ערב במרכז העבודה

„עכשיו תאכלו את החרא שלנו!"

ציקה עורכת „דבר" בסיום ההצבעה על הסדר־הביניים

„האם אתה מכיר את דון פדרו?" נשאל חואן בבדיחה, המכסיקאית הידועה. „את דון פדרו הבנדיטו, איזו שאלה?!" השיב חואן, „אכלנו ארוחת־ערב ביחד." „לא ייתכן!" אמרו חבריו של חואן, „איך זה שאכלת ארוחת־ערב עם דון פדרו הגדול?"

„רכבתי על החמור," סיפר חואן. „לפתע עצר אותי דון פדרו בדרך, איים עלי באקדח ואמר: ‚תאכל את הגללים של החמור או שאתקע בך כדור!' איזו ברירה היתה לי?! התחלתי לאכול את הגללים. דון פדרו התפקע מצחוק. תוך כדי צחוק נשמט אקדחו מידו. לקחתי את האקדח ואיימתי עליו: ‚עכשיו תאכל אתה את גללי החמור או שאתקע בך כדור!' וככה אכלנו ארוחת־ערב יחד."

עורכת דבר, חנה זמר, וראש־הכתבים במערכת מעריב, אורי דן, יכולים גם הם להתפאר, בנוסח הבדיחה המכסיקאית, כי סעדו ארוחת־ערב יחדיו, ולא בסתם מיסעדה — אלא ביישיבה ההיסטורית של מרכז מיפלגת העבודה שנערכה בשבוע שעבר, שבה אישר המרכז ברוב של 370 קולות נגד 4 את הסדר־הביניים בין ישראל ומצריים.

זמר זמר לך. אחרי חמש וחצי שעות של ויכוח הגיע רגע ההצבעה. מאות חיידים שהורמו לאישור ההסדר נופפו כמעט בצהלה בכרטיסי־ההצבעה הוורדרדים. רק מעטים מבין חברי המרכז שמו לב ברגע זה לדראמה שהתחוללה בשורות הראשונות של בית ארלוזורוב בתל־אביב.

בין המנפנפים בכרטיסיהם היתה גם עורכת דבר, חנה זמר. היא קמה ממקומה בחדווה, סקרה בהנאה גלוייה את יער הידיים שהתרומם. לפתע נתקלה במבטו של אורי דן, שישב באולם כעיתונאי.

עורכת זמר
מי יאכל מה?

דן, הידוע בהשקפותיו הביציות, נעץ בזמר מבט אירוני ונד בראשו למראה התלהבותה של עורכת דבר.

נראה שמבטו של איש מעריב הרגיז את העורכת. בניגוד לסיגנונה המאופק והסולידי בתוכנית לעקרת־הבית בשידורי ישראל, התפרצה לפתע זמר בזמר אחר.

„שבע שנים אכלנו את החרא שלכם!" הטיחה זמר בפני דן, „עכשיו תאכלו אתם את החרא שלנו!"

אורי דן השיב לה בו־במקום, באותה אוקטבה: „אל תדאגי, גברת זמר! לא רחוק היום בו יבואו אלייך קוראייך עם המאמרים האופטימיים שלך ויאכילו אותך בהם!"

חנה זמר לא נשארה חייבת: „לפחות לא אוכל את המאמרים שלך! מהם אפשר לקבל שילשול!"

הרוטשילדית החדשה

האלוף מוקה לימון ניהל את עסקי המיליונרים - ובחו ניהלה את הרומנים

חתן רוטשילד
ייחוס משפחתי

כלה יקרה
חינוך אריסטוקרטי

„למה צריך לחתן — צריך לקחת!" אמרה לפני שנתיים נילי לימון, בתו היפהפייה של האלוף (מיל.) מרדכי („מוקה") לימון. היה זה כאשר נשאלה, במהלך הראיון העיתונאי היחידי שהסכימה להעניק ב־24 שנות חייה, האם החברה הישראלית נותנת הזדמנות שווה לכולם.

„בדרך כלל," אמרה אז, „נותנים בארץ הזדמנות שווה לכולם. אבל תלוי עד כמה האדם חזק כדי לקחת ולהגיע."

נילי לימון עצמה התגלתה כאישיות חזקה דייה כדי לקחת — ולהגיע. היו לה שתי הזדמנויות יותר מאשר לכל צעירה ישראלית ממוצעת אחרת. והיא ניסתה את שתיהן.

מאז נדרשה ממשלת ישראל על־ידי ממשלת צרפת להחזיר לארץ את האלוף מוקה לימון, שהיה אחראי, כנציג מישרד־הביטחון בפריס, לפרשת ספינות שר־בורג — פרש מי שהיה בזמנו מפקד חיל־הים וסמנכ"ל מישרד־הביטחון, מהשירות הציבורי. הוא הפך איש־עסקים, שייצג בארץ את עיסקיהם של שניים מעשירי יהדות העולם, הברון היהודי־צרפתי אדמונד דה־רוטשילד, והמיליונר היהודי־בריטי זילאי ישראל קלאבי.

לנילי לימון היו הזדמנויות להכיר גם את בני משפחת רוטשילד וגם את בני משפחת קלאבי. לרוטשילדים היו תוארי־אצולה, אבל לקלאבי היה כסף רב יותר מאשר לכל אחד מהרוטשילדים. כי קלאבי בן ה־47 נחשב כיהודי השני בעושרו בעולם.

לפני שלוש שנים נדמה היה כי נילי לימון עומדת להפוך נילי קלאבי. למרות שהוא היה מבוגר ממנה ב־24 שנים, נרקם ביניהם מה שהוגדר על־ידי ידידי המשפחה כ„רומן־אהבה סוער". ישראל קלאבי ונילי לימון יצאו מהארץ יחדיו לברזיל, במטרה מוצהרת להינשא שם כדת משה וישראל. אולם הרומן שהחל בקול־תרועה, הסתיים בקול דממה דקה.

נילי חזרה אחרי חודשים מעטים לארץ, כנילי לימון ולא כנילי קלאבי. הנישואין שהתפוצצו על הסף היו בבחינת טרגדיה במישפחתו של גיבור ספינות שרבורג. בניו המישפחה סירבו לדבר על הפרשה, דאגו שבעיתונות לא יתפרסמו ידיעות שיזרו מלח על פיצעי־האהבה של נילי. יודעי־דבר טענו אז, כי הזיווג בין נילי למולטי־מיליונר היהודי לא עלה יפה. קצת במאוחר גילו השניים, כי פער השנים ביניהם אינו ניתן לגישור.

הקטנה שנועדה לגדולות

יה זה סיפור שציער את כל מכריה וידידיה של נילי לימון. כי לכולם היה ברור שנילי נועדה לגדולים, אם לא לגדולות. מאז ילדותה וחונכה ברוח זו. השבוע הסתבר כי המאמצים שהשקיעו רחל ומוקה לימון בטיפוח בתם כבת־אצולה, לא היו לשווא. בעוד שבועות מיספר תוכתר הבת בתואר „הברונית נילי לבית־רוטשילד", כאשר תינשא לברון נתנאל דה־רוטשילד, בנקאי בן 29, בנו של הברון אלי דה־רוטשילד, מראשי הקהילה היהודית בפריס.

מוקה לימון הוא אומנם חניך השומר־הצעיר, יוצא הפלוגה הימית של הפועל ואחד המדריכים הראשונים של הפל"ם — השלוחה הימית של הפלמ"ח. אולם עברו הסוציאליסטי לא הפריע לו ולרעייתו להיעזר בשירותיו של השידוך הטוב ביותר שמסוגל אב יהודי דואג להעניק לבתו.

בתקופת שירותו הממושך בצרפת, נשלחו נילי ואחיה צבי ללמוד בבית־ספר אריסטוקרטי צרפתי. הם היו הילדים היחידים במושבה הישראלית בפריס שלא למדו בבית־ספר יהודי. האם השאפתנית דאגה כבר אז, כשנילי היתה גימנזיסטית, לקחת את נילי עימה לכל פגישה חברתית בבתי הרוטשילדים או בני־אצולה אחרים. נילי גדלה בדיוק בהתאם לציפיות האם. גם כשהתגייסה לצה"ל, שם שירתה ביחידת דובר־צה"ל היא התבלטה כאשת העולם הגדול, בעלת טעם מעודן והופעה אצילית — סרי הדרכתה הקפדנית של אמא לימון.

זמן קצר אחרי שהשתחררה מצה"ל, נענתה נילי לחיזוריו הנלהבים של הבוס החדש של אביה. קלאבי, מי שישב בראש הוועידה הראשונה של המיליונרים היהודיים שזומנה בישראל היה, למרות גילו, טיפוס רומנטי, ספורטאי נלהב ונגן־גיטרה. הוא היה גרוש פעמיים (מנשים קאתוליות), ואב לארבעה ילדים. זה לא הפריע לנילי להתאהב בו.

הם יצאו יחד לירח־דבש מוקדם בפריס, כאשר לפתע נפטרה סבתה של נילי. נילי וישראל קלאבי חזרו מייד לארץ, במטוס הראשון מפריס, כשידו של המולטי־מיליונר הברזילאי אינה משה מידה. הוא ישב לידה כל תקופת השיבעה. בתום האבל הם יצאו לברזיל, כדי שהבן יוכל להציג את כלתו החדשה בפני אמו ולהכין את חגיגת החתונה הגדולה.

פירצה במסורת הרוטשילדים

רומן שהתפוצץ דיכא את נילי למשך תקופה ממושכת. היא חזרה לארץ, ונרשמה ללימודים באוניברסיטה העברית בירושלים, שם למדה סיפרות אנגלית וצרפתית. אלא שהארץ היתה קטנה על צעירה כמוה, שהתחלגה כבר לחיי העולם הגדול ולחברתם של מיליונרים. אחרי שתי שנות לימוד היא יצאה לאירופה, שם עבדה בשירותי שתי חברות הוצאה־לאור גדולות: ויידנפלד־את־ניקולסון בלונדון ואלבן־מישל בפריס.

בשתי הבירות היא היתה בת־בית בקרב ענפי מישפחת הרוטשילדים. היא הוזמנה להתארח בבתיהם ולהשתתף במסיבותיהם. שם, באחת המסיבות שנערכו לפני מיספר חודשים, פגשה בברון נתנאל דה־רוטשילד.

נתנאל, בוגר פקולטה למישפטים בפריס ובעל תואר שני במינהל־עסקים באוניברסיטת הארווארד בארצות־הברית, לא היה אומנם עשיר כמו קלאבי. הוא גם לא היה נער־שעשועים מתבגר כמותו. אבל היה לו יתרון אחד על פניו: הוא מבוגר מנילי בחמש שנים בסך־הכל.

אביו של נתנאל, הברון אלי דה־רוטשילד, היה קצין בצבא הצרפתי במילחמת־העולם השנייה, נפל בשבי הגרמנים ובילה עד תום המילחמה בשבי. למרות שידעו את זהותו, לא העזו הנאצים להוציאו להורג. אמו, ליליאן, היא יושבת־ראש חטיבת הנשים במגבית היהודית בצרפת, ועסקנית פעילה למען ישראל. נתנאל עצמו מוגדר על־ידי מכריו כאיש־עסקים רציני, השקוע כולו בבנק של הרוטשילדים בפריס, שהוא אחד ממנהליו.

אבי השושלת הרוטשילדית, מאיר אנשל רוטשילד מפרנקפורט, שייסד את השושלת המפורסמת ביותר של העולם היהודי לפני כמאתיים שנה, הוריש לצאצאיו, מלבד רכוש, גם מסורת: צאצאי בית רוטשילד חייבים להתחתן רק בינם לבין עצמם. כותבי הביוגראפיות של בית־רוטשילד הסבירו צוואה מוזרה זו שהותיר לחמשת בניו, בכך שחשש כי ינסו לשדך להם נשים בזכות הונם.

אבל מסורת זו השתמרה רק בדורות הראשונים של השושלת. הצברית הראשונה העומדת להצטרף לבית הרוטשילדים יכולה רק להודות על כך.

במדינה

ישראלים בחו"ל

מיצווה ומחצית

שכרה בצידה

רוצה לקבל מיטבח
חצי חינם בניויורק?
פנה אל הרבי!

החגים היהודיים הטביעו את חותמם גם על העיר היהודית הגדולה ביותר בעולם — ניו־יורק.

מדווח משם כתב „העולם הזה":
בניו־יורק מוכרים את הדת על המידרכה. זוהי חווייה מרעננת לישראלי, הרגיל ל־מכירת הדת במולדת באמצעות בנק מור־שה, לישכת הסעד, גבאי בית־הכנסת עם קופת הצדקה, או מכוניות־השרד של הרב־נים הראשיים — הספרדי והאשכנזי — כל אחד לחוד, כמובן.

עשרה גושי־הבניינים שבין הרחוב הער־בעים לרחוב החמישים, בשדירה החמישית

הרבי מלובאביץ'
דרוש מיטבח?

של ניו־יורק — ששתי כנסיות מהודרות שולטות בה, מרכז רוקפלר האדיר ושלושת בנקים ישראיים (בל"ל, הפועלים ודיס־קונט) — הם שוק־הדת הגדול ביותר בעו־לם.

בין מאות המטיפים לנצרות, כהאם, כיתות מיסטיות של נזירים מגולחים ומס־בירים לבושים בקפידה, עם לוחות וגיר בידיהם — מגלה הישראלי בחו"ל, להפ־תעתו, גם מיסיונרים יהודיים.

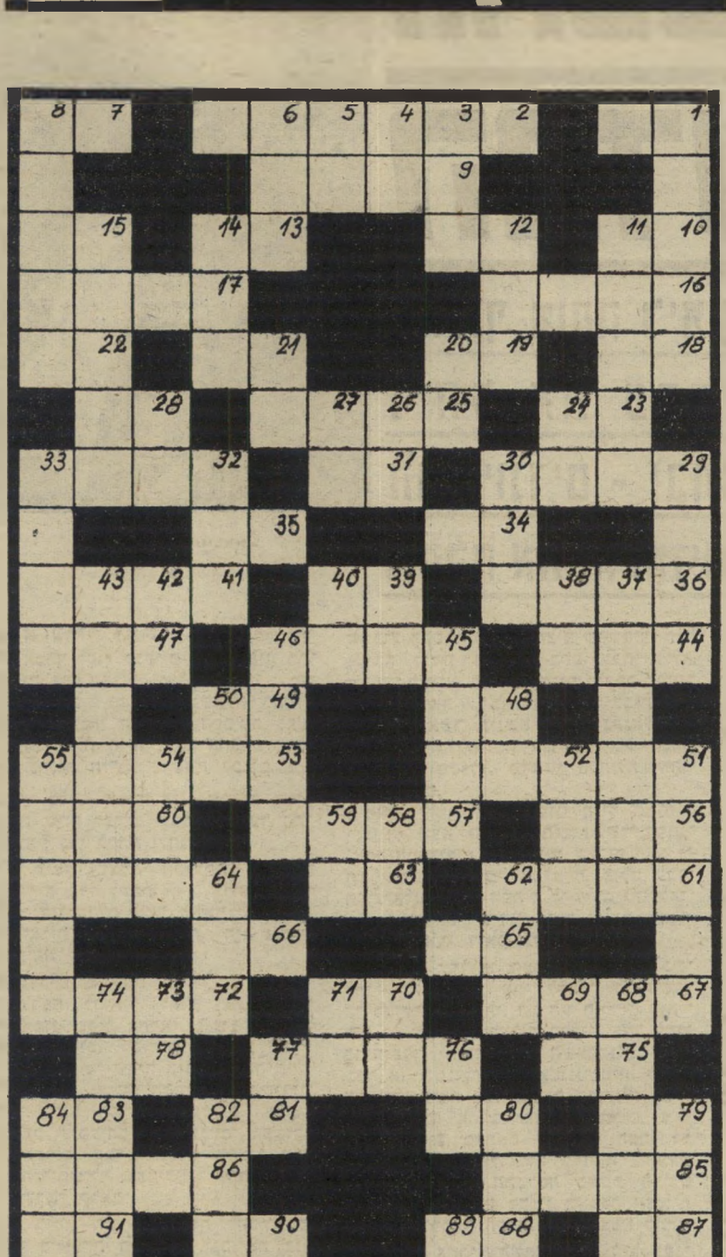
חסידי חב"ד פזורים על־פני השדירה החמישית, כשנוכחותם מורגשת לא פחות מזו של מתחריהם הנוצריים ועובדי הכו־כבים והמזלות. „ניידת המיצוות" של ה־רבי מלובאביץ פועלת שישה ימים בשבוע, בוקר וערב. רק הכושים אינם נסגעים מפעילותם של החסידים השקדניים. הפונים לכל גבר עובר־ושב בשאלה: „הנחת כבר תפילין?" ונטפלים אליו מאור ירוק לאור אדום, ממעבר־חצייה אחד למישנהו.

מיציות בשדרה ה־5. מיצוות אינן יכולות להועיל לשחורי־עור או מלוכסני־עיניים — לומד הישראלי בחו"ל, בשדירה החמישית בניו־יורק. אך אם הוא ישראלי־יורד, יכולות המיצוות של חב"ד להיות מועילות עבורו יותר: הרב מלובאביץ' הקים קרן מיוחדת לתשלום מחצית ההוצ־אות של מיטבחים כשרים.

עצה שימושית ליורדים: רכוש מיטבח חשמלי מהודר. הקפד על קבלות מתאימות לשתי מערכות־כלים נפרדות, ושתי מער־כות רחיצה ותדחה. הזמן את הרב המקומי לביתך, קבל אישור בכתב, ושלח את כל המיסמכים ל„מיבצע מיצווה", איסטרן־פארקוויי 770, ברוקלין, ניו־יורק.

מחצית שכר־המיצווה תגיע אל היורד הכשר בדואר חוזר ומקומי בעולם הבא (ארצות־הברית) מובטח לו בתתימת הרב מלובאביץ' שליט"א.

תשבץ העולם הזה 1984

מאוזן:
1. עצם בפה; 2. חרק יפהפה המעופף מעל למים; 7. מן ההורים; 9. שם כולל לזחלי־חרקים; 10. מאור קטן; 12. מילת־זירוז; 13. מילת־שלילה; 15. הדרך הקצ־רה ביותר בין שתי נקודות; 16. אבן טו־בה; 17. מתכת כחלחלה־לבנה קשה מאד; 18. תחת, למטה; 19. מושת על כל אזרח; 21. אריג מיקראי מובחר; 22. מפיתחי הגוף; 23. מציבת־זיכרון; 25. נוכל. 28. יבשה מוקפת מים; 29. לא מר; 31. בת־קול; 32. בדחן; 34. ענף; 35. מילת־ברירה; 36. כינויו של היילה סילאסי; 39. ממהר; 41. כמוס; 44. אד; 45. פרי יבש המכיל זרעים; 47. פנה מן הדרך הישרה; 48. שוטר גדודי (ר"ת); 49. מס־פיק! 51. אגודת שיבולים; 53. פצירה דקה; 56. מן המגילות; 57. הריני; 60. מילת־בקשה; 61. מוחל על זכותו; 63. מגופה; 64. מנהיגי הודי לשעבר; 65. רקב; 66. לא עבה; 67. ערפילי; 70. מכסה את הבית; 72. שם כללי לחיית־הבית; 75. רום, גובה; 76. כנף־הציפור; 78. דגל; 79. צונן; 80. בן־אדם; 81. מכ־שף; 83. רוצה לומר (ר"ת); 85. שיח־בר ממישפחת הקיטניות; 86. אבי אשתו; 87. פרוסה; 88. סחוב! 90. ישיש; 91. לא כבד; 92. שגגה; 95. סימן הכפל; 96. ממיני הקרפיונים; 97. רך בצאן.

מאונך:
1. שן־סלע; 3. מדינה באמריקה הדרומית; 4. מכינויי האלוהות. 5. ניש־א; 6. מעמסה; 8. כלום; 11. מחלקי העין; 12. רעם עמום; 14. רפיה; 15. סכין של קצבים; 20. תואר־כבוד אנגלי; 21. מתנה; 24. מתווי־הנגי־נה; 26. מלכסיקון הצאן; 27. הבל; 28. מילת־שלילה; 29. מתת; 30. בחילה; 32. מדינה באפריקה; 33. סיב דקיק; 37. קיבוץ בנגב; 38. נהר באפריקה; 39. מתרחש; 40. כלי־קיבול גדול; 42. סוג אדמה מידברי; 43. רוסא־בהמות; 45. תי־קון טעויות בכתב־יד; 46. סלעי; 48. כינוי; 50. בתוכו; 51. מרפא; 52. מחל על זכותך! 54. עטרת־שיער מלאכותית; 5. תרבותית ומשכילה; 58. חומת־מים; 59. נודד; 62. חוף־ים מותקן לעגינה; 64. חריר; 68. בורות; 69. מנועל פטנטי; 70. אחורי הגוף; 71. מתגורר; 73. מילת־חיוב; 74. מנהיג התנועה המהפכנית ה־צ'כית; 76. להבה; 77. תבלין לקפה; 79. מחסן־עצים פתוח; 80. בהרת־קיץ; 82. לחות; 84. עניבה; 89. מקל־כביסה; 90. ללא סיבה נראית־לעין; 93. מבניו של יהו־דה; 94. קרס.

קשקשת 1984

הפעל את דימיונך ונסה למצוא לציור שלמטה כותרת מתאימה, אשר תסביר מה אתה רואה בו. הצעות לכותרות יש לשלוח לפי הכתובת: „קשקשת," ת.ד. 136, תל־אביב. ההג־דרות הקולעות ביותר תפורסמנה, ובעליהן יזכו בכרטיס כניסה זוגי לקולנוע **דרייב־אין** בתל־אביב, קול־נוע־המכוניות היחיד בישראל.

קשקשת 1981

● האצנית אסתר שחמורוב־רוט לוטשת רגליה לכתר האליפות.
שאול יחישום,
רח' אורלנסקי 7, פתח־תיקווה

● לך אל האשה, בחור, ראה רגי־לה.
נלה ג'אן, רח' בלפור 87, בת־ים

● „פתחי לי שערי צדק," אמר הנסיך צ'ארלס לפנינה גולן.
י. קמחי, ת. ד. 6569, תל־אביב

● „הכניסיני תחת כנפך."
יחזקאל גריפר,
דרך חברון 21, ירושלים

● סינדרלה בארץ־הנודיסטים.
ישראל לסינגר,
רח' אילת 19, רמת־יוסף, בת־ים

השבוע בדריב־אין
שתי הצגות 7.15־9.30
בידור ומתח עוצר נשימה
„עקיצה"
ב־60 שניות"

בסיטונות

- שמלות הריון
- מכנסי הריון
- טוניקות הריון
- חליפות הריון

כהן מודל

תל־אביב, רח' נחלת בנימין 4, קומה ב', דרך החצר
פתוח עד 7 בערב
(סגור בשעות 4—2)
להזמנות ע"י סוכן: טל. 50344, ת"א

מיכתבים לגיפי

אם עוד לא הכנתן לכן מישהו לשנה החדשה, זו ההזדמנות האחרונה שלכן. אני עדיין מאמינה במה שאמ׳שלי היתה מספרת לי: שמי שמלקק דבש בהתחלת השנה יחוש מתיקות במשך כל השנה. אז בחרתי את המתוקים ביותר מאלה שהצ׳טברו אצלי. גברים הפעם. וזאת מתוך אחווה וסולידאריות עם המין שלי. תודו שזה יותר יעיל ושימושי ממסתם ברכת שנה־טובה.

* * *

כפילה לעמנואל

מזמן כבר לא הרגשתי רטט אירוטי כמו למיקרא מיכתבו של (2/84).

„בואי ונוותר על הצביעות והעמדת־הפנים. אם את קוראת מדור זה ואם אני כותב אליו, זה לא מפני שאנחנו מחפשים אחר מיפגש נשמות־תועות־תאומות, או כתובת שנוכל להשתפך בפניה מהירי־ליבנו. אנחנו מחפשים בסך הכל קשר מיני, כמו כולם, ורק ביגלל המעצורים, הנימוסים הטובים וכללי החברה אנחנו עוטפים אמת־חיים זו בכל מיני קישקושים של משמעות ותוכן וחיפוש חבר לחיים. אם את לא מאמינה — לכי לראות את עמנואל.

„יהיה לך קשה אולי להודות בכך שאת מרגישה הזדהות חושנית עם דמות הגיבורה. אבל אם באיזה מקום ראית את עצמך בדמותה — אותך אני מחפש, את עמנואל הישראלית. לא דורש שתראי כמוה וגם לא יכול להבטיח לך כרטיס טיסה כדי להתחלק בחוויותיה. אבל אם השתכנעת שהאירוטיות היא אמנות ודרכים לך נופים אקזוטיים כדי להדליק את יצרייך, אני מוכן להיות תחנה במסע הארוך שלך אל פיסגת ההנאה.״

הוא כתב עוד כמה דברים בגוף ראשון שרק מטעמי צניעות ופוריטאניות־יתר קצצתי בהם. אני לא יודעת אם התכוון אלי או אלייך. מעדיפה שאלייך.

* * *

במקום גידול פרות

ל־(3/84) קרה משהו בדרך אלי. לא יודעת מה, אבל כנראה משהו חשוב. שיפטי בעצמך: „אני רק בן 21, אבל נדמה לי שאחרי מה שקרה, אני מאבד מיום ליום את הכוח לאהוב, ווואת מחשבה איומה. כי אני טיפוס כזה שאהבה לגבי היא דרך־חיים. בלי לאהוב אני מרגיש כאילו אני מת כל יום מחדש. מסתבר שאני זקוק לאיזו מנופאית עם קצת ידע במכונאות־האדם, שתעזור לחלץ אותי מהתהום אליה צללתי.

„אם כבר מדברים על מכונאות, אז אי־אפשר בלי כמה נתונים טכניים: אני קיבוצניק מאיזור המרכז, אבל זה (הקיבוצניקיות) אינו לנצח, והתוכניות שלי לעתיד הן יותר מאשר גידול פרות. לא מעוניין לפרוט את האופי והאישיות שלי לכסף קטן, אבל כדי שזו הקוראת תוכל בכלל־זאת לסווג אותי, אגלה רק שאני אינטליגנטי מאוד, קצת ציני ואנטי־חברתי, עם חוש־הומור בשפע ונוסף לכל המעלות, אני גם גבוה (183 ס״מ) ודי יפה. מזו שתענה אני מצפה שתהיה נחמדה, חכמה ומעניינת. שתאהב גם לתת ושתשרה חמימות. שגעונות קטנים והסתכלות מקוריית על החיים יתקבלו בברכה. חשובים לי גם יושר וטיבעיות, ולא אפסול מראש אחת שהיא קצת יותר מבוגרת ממני.״

* * *

מהחברה הזרוקים

אחרי שהוא מחלק לי מחמאות („מדור מצויין. רעיון נפלא, מזכיר מאוד את דנה מטמפו״), אני לא יכולה שלא לתת זכות קדימה ל(4/84).

„אני נער בן 19. חייל. האהבות שלי הן: אילת, נועייבה, ירושלים, קט סטיבנס, והעיקר: קולנוע. מגדל שפם ברונסוני ומחזיק בתוכי הרבה־הרבה חוש הומור. אין לי מכונית ולובש רק ג׳ינסים. בקיצור, מהחבר׳ה הזרוקים.

„אם יש לך חוש הומור, את חופשיה ואת גם זרוקה — אז מצאת ידיד טוב. לא חשוב איך שתיראי.״

* * *

הכי יפות, הכי טובות!

כדי לדעת אם את מתאימה ל(5/84) את צריכה לקחת סרגל ומישקל. אם אינך גבוהה מ־170 ס״מ ואינך נמוכה מ־165 ס״מ, והמישקל שלך אינו עולה על 60 קילוגרם, את רשאית לכתוב אל האיש בן ה־24, שמכריז על עצמו כי הוא „אוהב טיולים בארץ, במיוחד לאילת ולטבריה.״ הוא יספר לך אז על הטיול המאלף שערך לאחרונה, במשך חודשיים וחצי, באירופה. בו הגיע למסקנה כי „הבחורות הישראליות הן הכי יפות והכי טובות בעולם.״ אם הוא לא נוכח בזה קודם־לכן, הרי זה רק מפני שקודם הוא היה עסוק בסקי־מים ובלרנוזות סרטים. אבל עכשיו, הוא מוכן להקדיש גם זמן לאהבה. והוא מבכר נערות מאיזור רמת־גן.

* * *

האלמנה העליזה

פסק־זמן בשביל נקבה אחת, לרפואה.

„אני אשה בת 40, אלמנה, המחפשת חבר לחיים,״ כותבת (6/84). „אני אשה די נאה האוהבת לבלות ולעשות חיים. דרישותי מהצד השני הן קודם־כל שיהיה אדם אוהב־חיים ואוהב־בילויים, אשכנזי עד גיל 48, ומסודר. אני מקווה שדרישותי לא תיראינה מוזרות ומופרזות. פשוט עדיף להבהיר הכל על הנייר כדי שלא תהיינה אי־הבנות.

„את בטח יודעת שלאלמנות בגילי קשה מאד להכיר אנשים מתאימים, וזאת הסיבה שפניתי אלייך.״

לא צריך להתנצל, חביבתי, פראנץ להר כבר נתן את כל ההסברים. ועוד עם מוסיקה.

* * *

מיכתב פרס

רומנטיקה משנות השלושים

1/84

חוא לא כמו כולם. לפחות לפי מיכתבו. ובשבילי זוהי סיבה מספקת להעניק לו(1/84) את פרס־השבוע. לא־כל־כך למענו, כמו כדי לעודד אחרים לכתוב, לא רק בעט אלא גם עם הנשמה.

„בימים טרופים אלה, כאשר הסטאטיסטיקה מתעקשת לטעון שלכל בחור ממתינות כתשע וחצי בחורות, אני ממשיך משום מה לפגוש רק את החצי. לאור עובדה מעציבה זו החלטתי לשים נפשי בעטי, ולהציג את סגולותי.

„אני כבן כ״ו אביבים (נכנס לשלב של ,בקרוב אצלך׳), 183 ס״מ של בדידות, ו־80 ק״ג של אוכל טוב. לומד ועובד בתחום מדעי החברה. אוהב סיפורות מכל הסוגים, שירה (כותב ואף מפרסם), מוסיקה קלאסית וסתם שירים יפים, אמנות, טבע וביכלל — את כל הדברים היפים שבחיים.

„מחפש נואשות אחר אהבת־חיי האבודה, שנעלמה בין כל הכוונות הטובות. מודה בפה מלא בבררנות־יתר המפוסחת על כל הכתוב בתעודת־הזהות, ומתמקדת רק ברגישות ובתווי־פנים עדינים ויפים. מצידי מבטיח כוונות רציניות להפליא (וגם זה משהו בימים מתיריים אלה), ונטיות רומנטיות בנוסח שנות השלושים. הנני מצרף את קלסתרי המופוקפק להנאת הקוראות.

„עוד אשוב אל ספך בעיניים כבות, / עוד אצניח אלייך ידיים, / עוד אומר לך את כל המילים הטובות / שישנן, / שישנן עדיין.״

אילו הוא רק חית כותב „אני״ במקום „חנני״, הייתי מאמינה לו יותר.

* * *

מיכתב־פרס השבוע — ובכל שבוע — מזכה את שולחו בש״ח, חבילת מוצרי יופי ותמרוקים — מתנת חברת הדס — בשווי של 200 ל״י. הפרסים ישלחו לזוכים בדואר.

תיכוניסט עם הומור

משהו גם בשביל הנוער. „תיכוניסט בן 17 המעוניין להכיר שמיניסטית או שביעיסטית (של השנה הבאה) נחמדה,״ הוא (7/84). „אם את בעלת חוש־הומור ושאר תכונות חיוביות אחרות, את מתבקשת לכתוב אלי בצירוף תמונה.״

אני מקווה שהתמונה לא צריכה להעיד על חוש־ההומור שלך, או לספק את חוש־ההומור שלו.

* * *

חוח מחפש שושנה

אם קשה לך להאמין שהפוליטיקה חדרה גם לאהבה, חכי את שתקראי את מיכתבו של (8/84). „אומרים עלי שמרוב סלידה מבגין והמר בע״מ, התחלתי להלך בהפגנתיות במידרכה השמאלית בילבד, וללטף בחוזרות ביד שמאל. אני מצהיר שזה שקר וכזב, ביחוד במה שנוגע לליטוף.״

הדבר הזה הוא סטודנט בעל עירוניות כפולה (חיפאי הלומד בירושלים) „שהצליח, איכשהו, לגרור מריצה עם 22 שנים, וקצת מעט מ־170 ס״מ, שמחסלים מראש את סיכויי עם נגסי (מה עוד שבעלה נמצא תמיד בסביבה).״ אותך הוא דורש נאה, חמודה ונבונה „ואם את ליכודניקית, מוטב שתבואי עם שומר־ראש.״ בקיצור, כמו שהוא אומר: „חוח מחפש שושנה לטוב ולרע, לימי־חול ולשנות־סגריר.״

* * *

על פרשת דרכים

שלא תחשבי ש(9/84) מחפש אותך משום שהגיע למצוקה נוראה בתחום הסכס. ההיפך הוא הנכון, כפי שהוא מעיד על עצמו. הוא פשוט הגיע לפרשת־דרכים שבה עומדות לפניו שלוש אפשרויות: „א. להמשיך בהוללות משותפת שתסתיים בלא־כלום באחד הימים. ב. להתקשר בקשר כנה ורציני ביותר. ג. לומר יפה שלום ולנישאר ידידים.״

עד כה צעד בטוחות בדרך ג׳. עכשיו הוא רוצה לנסות נתיב ב׳, „נתיב שבו אוכל להגיע אל האושר האמיתי העמוק, ולא אותו אושר מפוקפק של הוללות שצייניתי.״ בן 22, 180 ס״מ, ולדעתי מצפה לו עתיד כשוטר־תנועה.

מיפגש־עיוור

זוהי הצעה שלא תוכלו לסרב לה. בתנאי, כמובן, שיש בכם אומץ, העזה, ועוד כמה תכונות שלא נרחיב עליהן את הדיבור. היא מיועדת לאלה מביניכם המוכנים ליותר מאשר לחשתתר מאחורי מיספר סידורי במדור זה; לאלה הסומכים על כוח שיפוטי ושאינם חוששים מפני פגישה פנים־אל־פנים ללא הקדמה של גישושים במיכתבים.

זוהי הצעה למיפגש עיוור.

הוא ייערך פעם אחת בחודש, בין גבר ואשה שיציגו את מועמדותם ויביעו את נכונותם למיפגש כזה. אף אחד מהם לא ידע את מי הוא הולך לפגוש. אני היא שאחליט את מי לזווג עם מי, על סמך תשובות שיופיעו במיכתב המועמדות.

המיפגש העיוור יכלול ערב שלם של בילוי משותף: סעודה במיסעדת־פאר, ביקור בהצגת תיאטרון או קולנוע, בילוי במועדון־לילה. אם אחרי ערב זה יימצאו השניים שיש להם עוד מה להגיד זה לזו, הם יקבלו גם סוף שבוע במלון על שפת ים־התלה. כל זה, כמובן, חינם, ללא כל הוצאה מצידם. מלבד זאת, כדי לעזור להם למצוא־חן האחד בעיני השני, הם יקבלו לפני המיפגש ובשעת המיפגש, חבילות־שי מיוחדות, מתנת חברת הדס.

המיפגש הוא עיוור, אבל לא חשאי. כיוון שאני היא היוזמת וה־משדכת במיקרה זה, אני אהיה עדה חיה לפגישה ראשונה בין גבר ואשה שלא ראו זה את זה קודם לכן מעולם, ואינם יודעים דבר האחד על רעותו לפני הפגישה. אם הם ירצו להמשיך את היכרותם גם אחר־כך, זה עניינם הפרטי. הם יוכלו לעשות זאת לבדם.

נשמע לכם הגיוני?

אז מי שמוכן להציע את עצמו למיפגש עיוור כזה, מוזמן בזאת לשלוח אלי את כתב מועמדותו לפי הכתובת: מיכתבים לציפי, ת.ד. 136 תל־אביב, עבור „מיפגש עיוור״. בכתב המועמדות יש לציין נתונים אישיים כמו: מין, גיל, מקצוע, ארץ־לידה, השכלה ותחביבים. כדי להקל עלי את הבחירה, רצוי גם להוסיף תמונה. כל מועמד או מועמדת, גם אלה שלא ייבחרו למיפגש העיוור תראשון — ייענו.

נראה אם יש לכם דם. אני מחכה.

אחת הבעיות הכאובות ביותר בכל חברה אנושית מודרנית היא בעייתם של האנשים הבודדים. בחברה הישראלית של היום מצויים אלפי אנשים שלא מצאו להם בני־זוג לחיוק עימם את חייהם, או התגרשו, אך החברה הישראלית הנאחזת במוסד־הנישואין העתיק, אינה עושה דבר עד־מנת לעזור להם. לחיפך — היא מדגישה בפניהם שוב־ושוב, בכל הצורות האפשריות, שעובדת היותם בתי־נשואים חופפת אותם יצר־רים ויצאי־דופן. הם אינם מוזמנים לבתיהם של אנשים נשואים, נאלצים לכסות את חברתם במקומות שלא תמיד עונים על צרכיהם ודרישותיהם, ונופלים קורבן לאנשי־עסקים ממולחים.

יחסה של החברה הישראלית אל החוג הרחב של הבודדים הוא אות־קלון על מיצחה. בכתבה זו, השנייה בסידרה, נסקרות בעיותיהם הכלליות והפרטיות של הבודדים והבודדות, ואת היחס כלפיהם על כל היבטיו.

„הגרושה היא טרף קל"

מאת **בלה גת**

„מה שחסר לי, גברים לא יכולים להעניק לי — חמימות, הבנה, ידידות," טוענת אילנה גושן, גרושה נאה, מורה לאמנות בת 30.

אילנה מהווה חתך מייצג מיקרי מתוך עשרות נשים צעירות, נאות, משכילות ופנויות, שהשמיעו דיעות זהות.

אבל מי אמר שאפסה תיקווה מהארץ? — „כאשר גברים ממיודעי שמעו שאני גרושה, במייוחד הנשואים שבהם, מייד הציעו לי את שירותיהם המיטתיים," מספרת שרה סייקס, גרושה בת 34, מזכירה בתדיראן.

„לאחר גירושי, חיפשתי אצל הנשים ש־אותן פגשתי ידידות, הבנה ושפה־משות־פת," מספר ג. י., כלכלן יפה־תואר בן 40, גרוש זה שנה ואב לשלושה, „אבל עד־מהרה מצאתי את עצמי, כימעט בעל־כורחי, במיטתן. כאשר הזמנתי אשה ש־מצאה חן בעיני לכוס־קפה בביתי, או כ־אשר העזתי להזמין עצמי לביתה, נתקלתי בחומת תשדונות מלווה בתוקפנות. התגובה היתה זהה: ‚אני לא מה שאתה חושב.'

„וכי איך אני יכול לפתח ידידות והבנה עם אשה, באמצעות ישיבה בבתי־קפה או הליכה לקולנוע ומועדוני־לילה? וב־מיקרים שכבר היתה היענות להזמנה כזו, הרי עוד קודם שהספקתי לסיים את שתיית הקפה, הגברת כבר שכבה עירומה במיטה וחיכתה לי ואני, כמובן, הייתי חייב להו־כיח את מה שמצפים ממני.

„הרפתקה כזו מתחילה ומסתיימת במי־טה. אני יוצא שבע מבחינה מינית, אבל רעב שיבעתיים לאשה־ידידה, שותפה ו־מבינה. הגעתי למסקנה שהנשים מבטלות את ריגשותיהן בפני המתירנות. הן חוש־בות שהיענות־בזק לגבר, היא אות לנאו־רותן. ולא היא." נאום הגבר.

■ ■ ■

א ילנה גושן אינה מכירה כלל את ג.י., שגם הוא חתך מייצג מיקרי מ־תוך כמה עשרות גברים פנויים שהביעו דיעות דומות, אך למרות זאת, תגובו־תיהם לנושא נשמעת כדיאלוג: „כאשר גבר יוצא לבלות עם אשה, הוא משתדל להוציא עליה מה שפחות," טוענת אילנה, „ואחר־כך מלווה אותה ברוב טובו הביתה ומזמין את עצמו אליה ל‚כוס־קפה,' או שהוא מזמין אותה אליו. כאשר זה קורה אצלי, תמיד מתחיל ויכוח — אני מסרבת בכל תוקף, אבל הוא מבטיח לי ‚יחס מיוחד,' בטענה שהוא אינו ‚כמו כל האח־רים.'

„לפני שנים, יחס הגברים לנשים היה הרבה יותר חיובי. ככל שחולפות השנים, גובר יחס הזילזול שלהם לאשה. כבר מזמן הגעתי למסקנה שהנשים אשמות ב־בדידותן — הן נותנות לגבר הקלות מי־ניות. נשים בודדות מחפשות לא רק מין, אלא חמימות והבנה, ואת זה הן לא משי־גות. הן חושבות שאולי ישיגו זאת דרך המיטה, אבל זו אשלייה, שלהתפכח ממנה כואב מאד."

אם מתוך „דיאלוג" זה משתמעים דב־רים על בדידותם של האנשים הפנויים בכלל, הרי פי־כמה חמורה הבעייה לגבי הגרושים.

אם סבור מישהו שהגבר הגרוש חוגג את חירותו המחודשת בבילויים סוערים בחיקן של נערות יפהפיות שאותן הוא מחליף חדשים לבקרים, ושקו־הטלפון שלו עמוס בקריאותיהן של מעריצות, אינו אלא טועה.

מספר ג.י.: „בחודשים הראשונים אחרי גירושי, הייתי מסונוור לפתע מהחופש. לא הייתי חייב לשום אשה דין־וחשבון על מעשי, שוב לא הייתי קם עם נקיפות־מצפון על השקרים שסיפרתי לאשתי — השתדלתי לנצל כל רגע. במשך כל תקו־פת נישואי, שארכו 15 שנה, לא הצלחתי לקשור כל־כך הרבה קשרים אינטימיים עם נשים כפי שקשרתי אחר־כך במשך חודש. הופתעתי מהקלות שבה הנשים נע־נות לגברים, והופתעתי עוד יותר מהיעדר התביעות מצידן. לאחר־מעשה. שבעתי מ־קשרים אלה עד כדי בחילה.

„התחלתי לחפש קשר יציב יותר, לאחר שהמציאות החלה לטפוח על פני. נשארתי בלי דירה, הייתי חייב לשלם דמי־מזונות, הייתי מודאג בקשר לסידרי־הביקור של שלושת ילדי אצלי. ידידי מימי נישואי חדלו להיפגש עימי, כי תמיד הם היו הידידים המשותפים שלי ושל גרושתי."

הפסיכולוגית ורדה רזיאל־ויזלטיר מאש־רת: „גברים גרושים סובלים מבדידות יותר מאשר נשים. להן יש משפחה, ילדים. מאידך — הגברים חופשיים יותר בהרפת־קות־אהבים, אך תמיד תהיה לגביהם בעיית הלחיות־לבד־בין־ארבעה־קירות.

ולגבי בעיית הבדידות של כלל הגרו־שים/ות היא טוענת: „הרבה אנשים גרו־שים הפכו בודדים, ייתכן מפני שאיבדו הרבה ידידים. משום שבחיותם נשואים, היו להם חברים משותפים, ולאחר הגירו־אין לא נוח לידיד של אחד הצדדים לבוא לכלל מעורבות עם הבעיה האישית של הגירושין."

כאשר יוסיף לבוא בחברתם של ידידיו מימי־הנישואין, ירגיש בודד שבעתיים, כפי שאכן מעיד שמואל עזריאל, גרוש זה שמונה שנים, בן 45: „אחרי שהתגרשתי,

אני שבע מבחינה מינית, אבל רעב שיבעתיים לידידה מבינה

עוד המשכתי לבוא אל החברים הוותיקים שלנו, אבל הם נתנו לי הרגשה של גלגל חמישי. אני מרגיש מופלה בחברה, בגלל היותי לבד."

■ ■ ■

ב עוד הגבר הגרוש יכול להתנחם בהפגת מתחיו ובדידותו על־ידי בילוי בלתי־מחייב ללילה או לשבוע, הרי הגרו־שה, שהיא לרוב מטופלת בילדים, אינה יכולה להרשות לעצמה מותרות כגון אלה. אם משום היותה אם, ואם מעצם היותה אשה שעליה חל טאבו „להתפקר," כפי שאישרה אילנה גושן: „הגרושה נחותה לעומת הגרוש, כי היא לא יכולה ליזום כלום. וכאשר היא יוזמת בכל־זאת סבור הגבר שהוא יכול לנהוג בה כרצונו. מער־כת־היחסים בין גברים ונשים בנוייה על

שרה סייקס: „שירותים מיטתיים" דיקלה תדמור: „מסתכלים כעל מיסכנה"

באחד ממועדוני ההיכרויות: נשים ממחינות ליד קיר המועדון להזמנה לרקוד

משחק־כוחות — יש דברים המותרים רק לגברים, וכשהאשה נוטלת את החירות ופולשת לתחומם האסור, הם רואים בה אשה זולה, ומתנהגים בהתאם."

גם הסביבה אינה מאירה פנים לאשה הגרושה. אומרת על כך דיקלה תדמור, גרושה בת 35 ואם לשניים: „לאשה גרושה יש מעט מאד סיכויים להשתלב בחברה השכונתית של אימהות ונשים נשואות. אחרי הגירושין לא מצאתי עוד את מקומי בחברה זו. כשהייתי נשואה והלכתי לבדי לקולנוע, קיבלה זאת החברה בהבנה, משום שידעו שבעלי אינו אוהב ללכת לקולנוע. היום, כשאני הולכת לבד, יש לי הרגשה שרואים בי אשה בודדה ומסכנה שאין לה עם מי לצאת."

והיא מוסיפה: „פה, בארץ, אשה לא יכולה להתקיים בכלל אם אין לה בעל. לכל משפט מוסיפים: ‚תגידי לבעלך, תביאי את בעלך.' לחברה מובן־מאליו שלכל אשה חייב להיות בעל. זו איננה בעייה לגבי גבר. אשה גרושה, שהיתה מורגלת תמיד לחברת זוגות נשואים, מוצאת עצמה חסרת־קשרים — הקשרים החברתיים שלה מימי־הרווקות מנותקים, או שכולם כבר נשואים, ואז היא נאלצת לחפש במועדוני־היכרויות. וגם שם היא עלולה להיתקל באפלייה, כי המקום כבר מלא רווקות, המועדפות על הגרושות. אבל אין לה ברירה — היא חייבת למצוא לה בן־זוג חדש, כדי שלא יסתכלו עליה כעל מיסכנה."

„הגבר הישראלי מזלזל מאד באשה גרושה," טוענת שרה סייקס. „הגברים הפנויים שאני נתקלתי בהם, חושבים שיציאה עם בחורה יותר מפעם־פעמיים, טומנת בחובה התחייבות לנישואין. לכן מה יותר בטוח מלצאת עם גרושה? עם אחת כזו אפשר לשכב בלי התחייבות. מה יש לה כבר להפסיד? אבל לעומת זאת, אינני מבינה מדוע קשר פיסי מוקדם פוסל מלרצות להתוודע אליה לעומק, ולהתיידד עימה. בעיני החברה, הגרושה נחשבת פגומה ומשומשת, והיא חייבת להתפשר. איזה זכות יש לך לדרוש? את כבר גרושה!' ואני טוענת: דווקא משום היותי גרושה, אני יודעת מה לדרוש מחיי־הנישואין ומבן־זוג חדש. ואינני מוכנה להתפשר!"

■ ■ ■

אם החברה אינה מוכנה לקבל אנשים אלה אל קירבה, החליטו הללו להתאגד, והקימו את אירגון הורים ללא בני־זוג או, באנגלית, P.W.P. האירגון כבר קיים בקנדה, ארה"ב, אנגליה ודרום־אפריקה זה כמה שנים, ואת רעיון הקמתו בתל־אביב, לאחר שהוקם כבר בירושלים, הגו שתי עולות מאנגליה — סוניה סייג ובוילה קריפס, אשר שמו להם למטרה ליצור מקום־מיפגש חברתי עבור הורים גרושים ואלמנים, אשר יהווה מיסגרת משוחררת מלחצי החברה לזוגיות.

הם מארגנים, בין השאר, פעילויות חברתיות שבהן נוטלים חלק גם הילדים — יוצאים לפיקניקים, לטיולים, לשפת־הים, ממש כפי שהיתה שיגרת־חייהם לפני התפרקות המיסגרת המישפחתית המסודרת.

פעם בשבועיים הם מתאספים במועדונם, הנמצא בבית־כנסת רפורמי ברחוב קריליבר. הערב כולל הרצאות בנושאים הנוגעים להם ישירות, ונושאים חברתיים ואמנותיים כלליים. הם שומרים על קשרים חברתיים הדוקים גם מחוץ לפעילות במועדון ובעלי־המיקצוע שביניהם מספקים את שירותיהם המיקצועיים לחבריהם.

שרה סייקס, שהיא אחת משיבעה חברי הוועד של האירגון, והדוברת שלו, מונה את מטרותיו: „האירגון שלנו משרת גם את הילדים — הם מרבים עכשיו לצאת לטיולים ולפגוש חברים שנמצאים באותו מצב ואין להם הרגישה של יוצאי־דופן. המטרה שלנו, בעיקרה, היא לשנות את הגישה החברתית למישפחות עם הורה אחד, שלא יציגו אותם כמיסכנים — לא את ההורים ולא את ילדיהם. ולטווח ארוך, אנו מקווים להשפיע על הגישה המימסדית — להתייחס אלינו כאל מישפחה הזכאית לכל אותם זכויות כמו למישפחה עם שני הורים."

„אנחנו בפירוש לא סוכנות־שידוכים," מוסיפה ביולה קריפס, גרושה נאה בת 34, אם לשניים וחברת־ועד: „אלה הבאים למצוא אצלנו בן או בת זוג, טועים. כי המטרה שלנו היא רק להגדיל את חוג המכרים ולמצוא חברה."

אך יש גם כאלה שעדיין לא מצאו להם מיסגרת, ובחיפושיהם הנואשים אחר חברה הם מגיעים אל המועדונים השונים, שצצו לאחרונה כפיטריות, מתוך החכרה הגוברת בצרכיו המיוחדים של חוג הבודדים הרחב, בן כל הגילים.

„עשרים אחוז מלקוחותי באים לטיפול בגלל בעיית הבדידות," מצהיר הפסיכולוג ד"ר דויד רודי.

בחברה הבנוייה על זוגות, קשה מאד לאדם החסר בן־זוג למצוא את מקומו הנאות. ככל שהוא מתבגר, הולך ומידלדל חוג מכריו. הללו נישאים ושוקעים אחר־כך בבעיות שלו, לרווק, אין כל חלק בהם. הוא אומנם מוזמן מפעם לפעם לבית ידידיו הנשואים, אך הוא פוגש שם רק בזוגות. עד־מהרה הוא נותר מחוץ למעגל. לצאת, הוא לא יכול, כי מקומות־הבילוי המקובלים, כמו מועדוני־לילה, בארים ואולמות־ריקודים מחייבים זוגות. ללכת לבד או עם חבר, הס מלהזכיר!

„מה אני צריך, שהחבר יידע שאין לי עם מי לצאת? חוץ מזה, אני לא רוצה להופיע כמו איזה מיסכן," התוודה כלכלן בן 32, בעל הופעה סבירה בהחלט, שלא רצה להזדהות בשמו. (קיראי לי רמי איקס). הוא ניסה כבר להכיר בחורות בכל האמצעים: „התחלתי איתן בבית־קפה, באוטובוס, אם־כי אני סולד מדרך זו. ידידי הנשואים ניסו לדחוף לי כל מיני בחורות כאילו באקראי, כאשר באתי לביתם. ניסיתי אפילו את מודעות השידוכים, והעליתי חרס. הבחורה שאני מחפש — משכילה, נאה ורצינית — כנראה יושבת בבית, ואני בטוח שגם היא מחכה."

לדיקלה תדמור, גרושה בת 32, דוקטורנטית לשפות קלאסיות ופמיניסטית פעילה, יש הרבה נגד החברה בארץ: „קשה מאד להזיז את המוסכמות בארץ,

> **דווקא משום שאני גרושה, אני יודעת מה לדרוש מגבר**

במיוחד לגבי האדם הבודד. הייתי הרבה בחו"ל, ותופעות של לחצים־חברתיים של להיות ‚מסופח' למישהו, אינו נפוץ כמו כאן. אני, למשל, אוהבת מאד ללכת לבאר, אבל במובן זה אני עדיין לחוצה במוסכמות — אני חוששת שיחשבו אותי למיסכנה שלא הצליחה למצוא מישהו."

טוען ד"ר רודי: „אדם מתחיל לדעת מוקדם מאד בחייו שהוא בודד, אך מתחיל להודות בכך מאוחר."

„בארץ, ‚בודד' הוא כישלון ושם־נרדף ללא־יוצלח," טוען רמי איקס, „והבעייה חמורה יותר אצל נשים בודדות, משום שאת בדידותן מנצלים כל מיני בודדים כמוני ומחפשי הרפתקה קלה וחולפת. מאידך נשארים הגברים בודדים ורווקים, מפני

(המשך בעמוד 42)

1. תמונות מחיי נישואין (שוודיה)

2. אהבה אחר־הצהריים (צרפת)

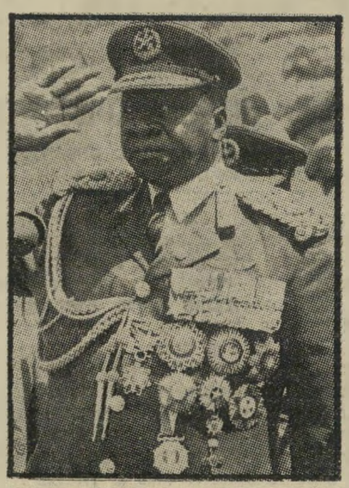
הסרט הטוב תשל"ה * הסו

משהו קרה לעם היושב בציון. או, ליתר דיוק, למפיצי־הסרטים של העם היושב בציון. אחרי שבמשך שנים הציפו את השוק בסמרטוטים אופנתיים מקושטים בכל ציבעי העונה — כדי להסתיר את העובדה שאין להם, בעצם, מה להראות — נדמה כאילו נפרץ השנה פתח קטן בתוך חומת האטימות של ענף־הקולנוע בישראל.

יוצרי־סרטים כמו דוז'אן מאקאבייב ו־אריק רומר, יאן טרל ולינה ורטמילר, חדלו להיות שמות שקוראים עליהם בעיתונות זרה בילבד, והפכו מציאות, לעיתים אפילו מצליחה. אינגמר ברגמן היה ללהיט, מל ברוקס הצחיק המונים בבדיחותיו הקולנועיות, והגיטו היהודי של מונטריאול נתגלה כרקע מתאים לרב־מכר מפתיע. מה שמוכיח, כי הצופה הישראלי הממוצע פחות מטומטם מכפי שסברו המפיצים.

שדיים ועכוזים * משוחררים

לא צריך למהר ולהסיק, מתוך כך, שישראל היא כבר גן־עדן של חובבי־

שחקן השנה:
אידי אמין דאדא
„אידי אמין דאדא"

שחקנית השנה:
מילנה דראוויץ
„מיסתרי האורגניזם"

קולנוע. כי, כאמור, מדובר רק בפירצה קטנה. הייבוא העיקרי השנה התרכז דווקא בכיוון אחר: האמת במערומיה. ליתר דיוק, לא־כל־כך הרבה אמת, אבל הרבה מאד עירום.

וידויו של מנקה־חלונות הוכיח, שסרט יכול להיות אווילי ונוראי, אך לעורר תיאבון לפחות בתמונות־הפירסום. כל עוד הוא חוסך בבגדים. וככל שמתמעטים הבגדים, משתבחת המכירה. מפיצי־הסרטים דהרו עד לאוסטרליה, כדי לגלות שם את יומנו של מפתה ומעשיות הלוליינות המיניים שלו כזונה ממין זכר, ומאובני־הצנזורה התירו, עם כמה קיצוצים, את הרפתקותיה של סילביה קריסטל, כעמנואל, בבורדלים ובתי־הפגישות של בנגקוק.

לדיירים הקבועים של בתי־קולנוע כמו תמר, מרכז ימתמיד, בדרום תל־אביב, אין בכך כל חידוש. לגביהם, שדיים משוחררים ועכוזים מתנפנפים ברוח, מהווים כבר מזמן חלק מן המציאות היומיומית. „המתורבתים" של צפון העיר, אלה ה־מתהלכים עם אפס בשמיים, ולא נאה להם לבקר בבתי־קולנוע כאלה, עטים היום על המציאה כמוצאי שלל רב, בולעים את הכרטיסים לעמנואל כלחמניות למחרת

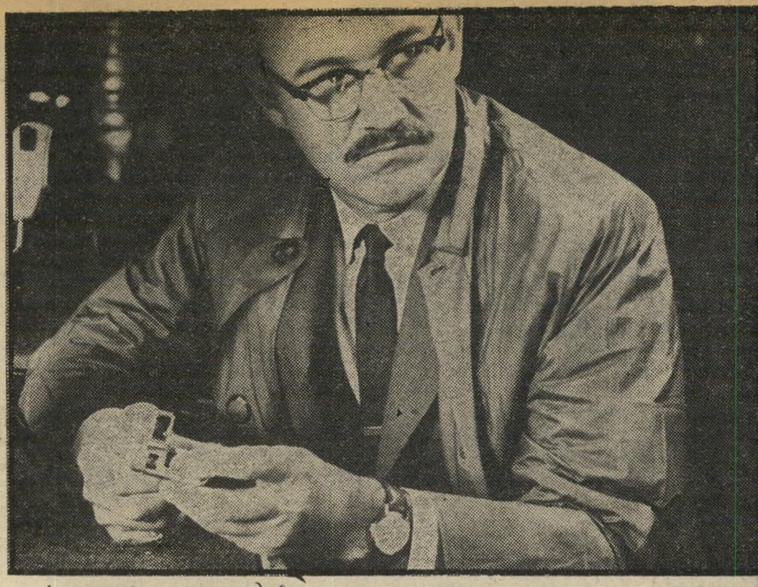
הסרט הרע תשל"ה * הס

1. מגרש השדים (ארצות־הברית)

2. ישו כוכב עליון (ארצות־הברית)

3. השיחה (ארצות־הברית)

4. וינסנט, פול, פראנסואה וכל האחרים (צרפת)

ט הטוב תשל"ה * הסרט ה

חג־הפסח, מלקקים את השפתיים למראה הבדיחות הכחולות של סכס משוגע, ונדמה להם שגילו נתח חדש של תרבות, שלא ידעו עליו לפני־כן.

ולמי שהארוטיקה אינה מספיקה לו, כדי להביאו לאורגזם, הוצע גירוי אחר, בשפע — האלימות.

אלימות ומהלומות

ירדפי־מכוניות ומהלומות הפכו מ־טירוף מחריד במדור שבע פלוס עד ל־בדיחה, בשוטרים שכאלה. אולם שגי ה־סרטים הללו, גם־יחד, ניראו חיוורים ו־עדינים בהשוואה לשני מתחסדי־הרצח ה־בולטים של השנה, בראש מורם ומשאלת־מוות.

ואם בראשון שבין השניים הגיבור היה לפחות איש־חוק, שנבחר באופן דמוקרטי למלא את תפקידו גם אם אינו עושה זאת לפי התקנון, הרי הסרט השני, ובו אחד מכוכבי־הקופה של הזמן האחרון, צ'ארלס ברונסון, היה בפירוש מינשר פאשיסטי, שהטיף לכל אזרח ליטול נשק בידו ולצאת להרוג כל מי שנחשד בעיניו כעבריין.

ולמי שמשתעמם כבר מסתם אלימות ומין, ולא רואה בהם עוד חידוש, נמצאו השנה גם וריאציות מעניינות יותר על הנושא. פייר פאולו פאזוליני, למשל, הח־זיר את האדם למרכיביו הפרימיטיביים ביותר באלף לילה ולילה, והפך מישכבי־זכר, מישחקי־מין מוזרים — כמו יריית חץ פאלי לאבר־המין הנשי, וקטיעת ידיים, רגליים וראש כעונש על בגידה — חוויה אחת כוללת של אדם, אשר אדרת־התר־בות נשרה מעליו.

חסידי הגרוטסקה, לעומת זאת, יכלו לראות בפיתוליו של מימי את אלנה פיורה הענקית, שמנה, מבוגרת, אדירת־מימדים, פושטת את בגדיה ומשליכה את בשריה העירומים על ג'אנקארלו ג'אניני האומלל, שנמעך תחת הנטל הכבד.

ואילו למאזוכיסטים־לשמם נשמרה גם השנה, כרגיל, חוויית הסרט הישראלי. אם במשך השנה נדמה היה למישהו, בעטיים של הציונים שהוענקו לסרטים אלה, כי הענף השפוף והמגמגם הזה התאושש, יקח נא בחשבון שכאשר מדברים על סרט ישראלי, הכל יחסי.

(המשך בעמוד 36)

שחקן־מישנה השנה:
הולגר לוונאדלר
„לאקומב לוסיין"

שחקנית־מישנה השנה:
מדלין קאהן
„אוכפים לוהטים", „פראנקנשטיין הצעיר"

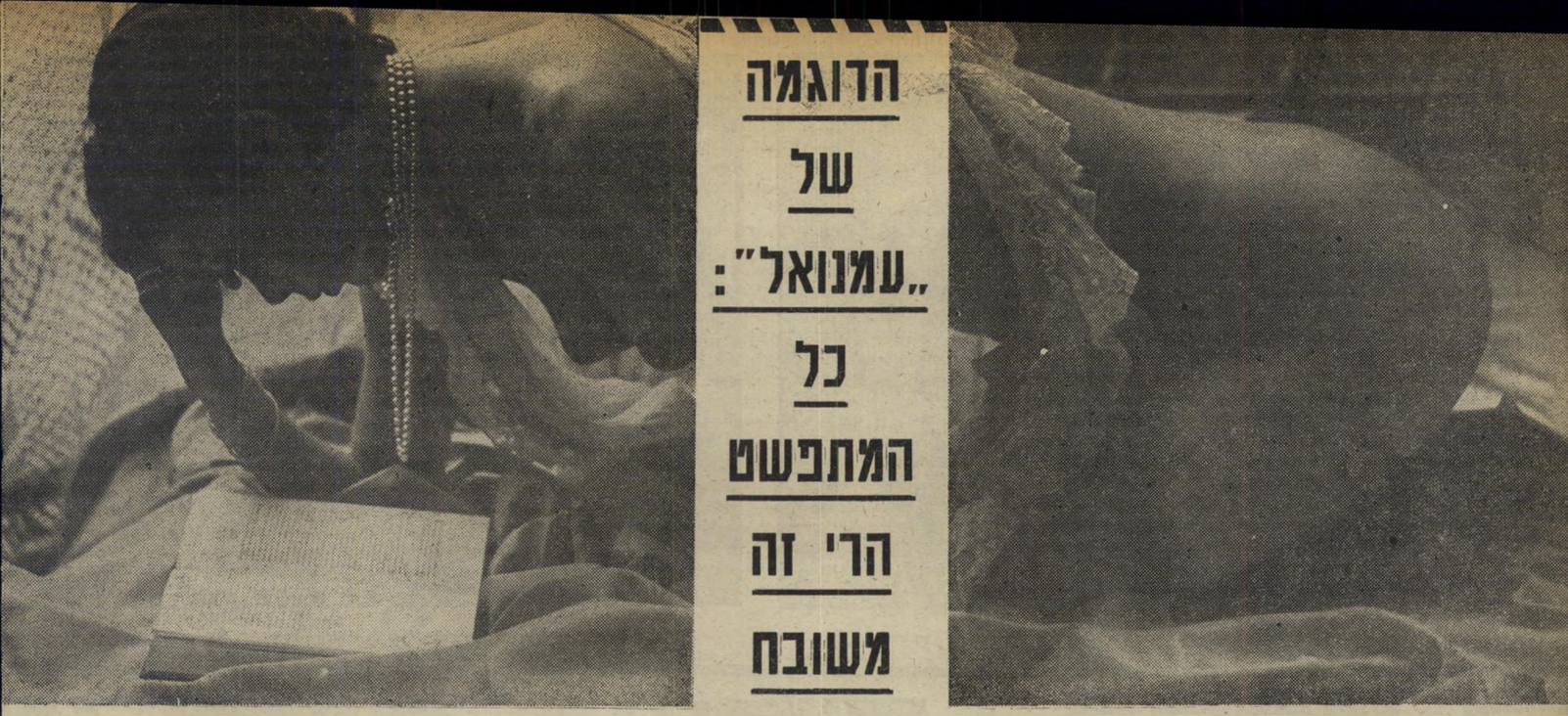
ם הדש תשל"ה * הסרט ה

3. האמריקאי (צרפת)

4. דייזי מילר (ארצות־הברית)

הדוגמה של „עמנואל": כל המתפשט הרי זה משובח

(המשך מעמוד 35)

כלומר, כשאומרים על אחד מהם שהוא טוב, פירוש הדבר שהוא עולה על סרט ישראלי אחר, פחות טוב. אין זה אומר, עדיין, שמדובר בסרט ראוי־לשמו. לכן, גם השנה, כמו בשנה החולפת, אין כל סיבה לכלול את הסרט הישראלי ברשימה זו.

ולעניינים רציניים, תשל"ה היתה שנה מוצלחת לאוהבי־הקולנוע בארץ, ואם מש־ווים אותה לזו שקדמה לה, כמעט שאפשר לומר שאף אחד מסרטי השנה שעברה לא היה זוכה השנה לכבוד דומה, עד כדי כך מכובדת החבורה הנוכחית. היו בה מיב־צעי־בימוי וירטואוזיים כזה של פולנסקי בצ'יינה טאון, מיבצעי משחק וירטואוזי, דוגמת לורנס אוליביה ומייקל קיין ב־מישחקי בילוש, ריכוז כוכבים זוהרים בתפקידי־מישנה ברצח באוריינט־אכספרס, והישגים טכניים משוכללים ביותר, נוסח המגדל הלוהט.

וכל אלה לא היו אלא פרפראות, בחש־ווה לסרטים החשובים באמת. רוח החופש של לואיס בוניואל, מיפגן מרהיב של גאון המצפצף על חוקים ומוס־כמות, על שיגרת המיבנה העלילתי, ועל גיבורים קונבנציונליים; קופץ מאסוציא־ציה אחת לשנייה וחושף, בחיוך שטני, את כל דיבורי־ההבל שבהם מאמין האדם בא־דיקות, בין אם אלה סיסמאות על דת, חוק וסדר או רגשות נעלים.

הזדהות עם בעיות

יניקאי מסוג אחר הוא בילי ויילדר, שהיפנה את חיציו לעמיתיו למיקצוע מן העבר הרחוק (הוא היה פעם עיתונאי בברלין), והציג אותם בכל חריפות ההור־מור הארסי שלו בכותרת ראשית שהיה מעל ומעבר לכל ספק, הסאטירה של השנה.

סרט חשוב אחר, למרות שכמעט לא הובן בארץ, היה החשודה (שם עברי דבילי, לסרט שנקרא במקור ובכוונה הקצב) של קלוד שאברול, שהציג את האדם כאיש־מערות ביסודו, אשר לא הצליח בעשרות אלפי השנים שחלפו מאז נטש את המערה, אלא להקנות לעצמו תסביכים, תיסכולים ומעצורים, שהם החייץ הנצחי בינו לבין סביבתו, רעיו, ואפילו עצמו.

סרט בסיגנון שונה, המהמרים של רוברט אלטמן, ניסה להתלוות אל הדמויות לפרק־זמן מוגבל בחייהן, ולשקף את בעיותיהן, במקום ליטול חיים אלה ולרכז אותם בג־ולה דרמטית. זהו הסרט המעניין ביותר שנעשה עד היום על שיגעון ההימור, ועל סוג מסוים של יוצאי־דופן בחברה האמ־ריקאית. הטיבעות שבו הפכה את הצופה ממתבונן מן הצד, למשקיף אינטימי על חיי הדמויות.

וכל אלה אינם עדיין סירטי־השנה, כי הסרט שהיכה השנה בתדהמה את הצופה הישראלי יותר מכל סרט אחר ואשר הו־כיח לו, מעל לכל ספק, שהאמנות אינה חייבת להיות מילה גידופת לסכל או שיע־מום, היה תמונות מחיי נישואין של אינגמר ברגמן — אטיוד התופר בגבכי נשמתם של גבר ואשה שוודיים, מפרק את יחסיהם למרכיבים הקטנים ביותר, ומציג אותם בפני הקהל בשפה פשוטה ומובנת כל־כך, עד שאפילו שונאי־קולנוע אינם יכולים שלא לזהות משהו מעצמם, מרגשותיהם ומבעיותיהם, בנעשה על המסך.

אותה בעייה הותקפה מכיוון שונה לח־לוטין על־ידי הבמאי הצרפתי אריק רומר באהבה אחר־הצהריים. בסרט שניראה, לכאורה, כמשולש־אהבה בנאלי, הציג רומר בעידון מושלם, את פל מערכת המו־סר של הבורגנות הקאתולית הצרפתית, כפי שהיא משתקפת בחיי זוג צעיר, כאשר לבעל מוצעת הרפתקת־אהבים ללא תת־חייבויות. מושגים של חטא ועונש, כדאיות, פיתוי, הימור והגינות, מקבלים אצל רומר מימדים גשמיים, במיסגרת חזותית מתוכ־ננת עד לפרט האחרון, שבה יש חשיבות לכל תנועת־יד ולכל חפץ ואביזר.

הבורגנות הצרפתית היא גם נושאו של קלוד סוטה. בוינסנט, פרנסואה, פול והאח־רים, אלא שהוא מדבר על משבר אחר של בורגנות זו, משבר־גיל־הביניים, שבו האמונות הגדולות נסרטי למעשים קטנים, ואשליות־נעורים מתנפצות מול מציאות כלכלית חסרת־פשרות. זהו הדיוקן המר־תק ביותר של שיכבה חברתית רחבת ב־צרפת, הטרודה יתר על המידה בנושאים הקטנים של החיים, מכדי לעסוק באידיאו־לוגיה ובהטפות־מוסר. בימויו של סוטה חופשי, למראית־עין, כאילו השחקנים מאלתרים, ויחד עם זה קפדני בכל הפר־טים, כאשר מתבוננים בו מקרוב. מיש־חקם המעולה של גדולי הכוכבים של גיל־הביניים בצרפת, הפכו כל רגע בסרט זה אמין ביותר.

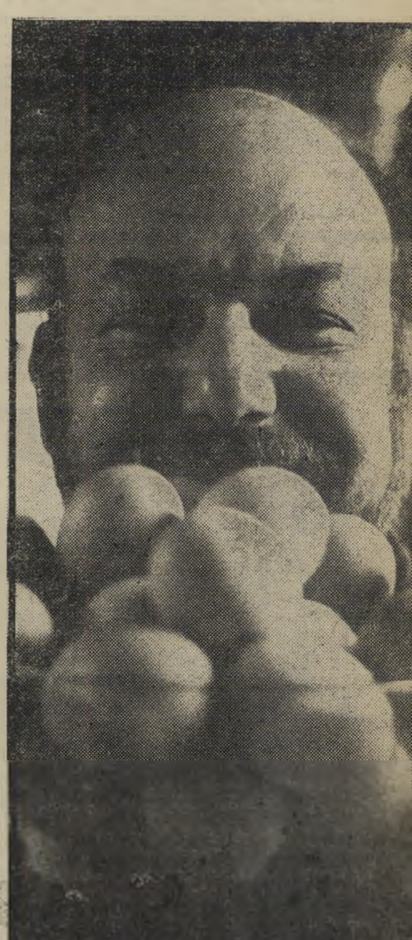
הסרט הרביעי מושלם פחות משלושת הקודמים, אבל עוסק בנושא שהוא, אולי, הבוער ביותר בתקופתנו: אובדן חופש הפרט, אפילו ברגעים האינטימיים ביותר. סירטו של פרנסיס פורד קופולה, השיחה. סיפורו של אמן־הציתות, שבסופו של דבר הופך מצותת, אינו משתלב תמיד בעלי־לת־המתח בסרט זה, אולם כל סצינה בו מרתקת בפני עצמה, בזכות בימויו של פרנסיס פורד קופולה. הטרגדיה האישית של הגיבור מזעזעת, בזכות מישחקו של שחקן־הבד הטוב ביותר, אולי, שיש היום לאמריקה, ג'ין הקמן.

לארבעה הסרטים הללו, יש להוסיף השנה ציון־לשבח נוסף — לבמאי־השנה. עם כל ההערכה לאלה שעשו את הסר־טים הנזכרים לעיל, במאי השנה יכול להיות רק אחד: דוד'אן מאקאביב. סירטו מיספרי האורגניזם פרץ את כל מחסומי החוקים הקדושים של הקולנוע, הוא שי־

האחרים: במאים קופולה (למעלה) וברוקס (למטה, משחק בסירטו)
נערי־השעשועים משתעשעים

במאי השנה: מאקאביב
פילוסופיה ופורנוגרפיה

לב תעודה בעלילה, פילוסופיה בפורנוגר־פיה, סאטירה באימה, אידיאולוגיה בחוצ־פה, בסרט יוצא־מדופן והמגרה ביותר ל־מחשבה, במשך כל השנה הזאת.

יוגוסלבי זה, הטוען שהוא מארכסיסט מושלם, „50 אחוז גראוצ'ו מארקס ו־50 אחוז קארל מארקס," ומסתובב בעולם משום שמולדתו מעדיפה לראות אותו מרחוק, נחשב היום, ובצדק, אחד הכו־חות המקוריים ביותר שיש לאמנות ה־שביעית.

נצחון המין החלש

אד שחקן־השנה. בימים כתיקונם, היתה הבחירה מתבקשת מאליה: ג'ין הקמן, עם תחרות קשה מצד איב מונטאן (רינסנט, פרנסואה...), ג'ורג' סיגל ואליוט גולד (המהמרים), ריצ'ארד דרייפוס (דודי קראביץ) וואולי גם ג'ק ניקולסון (הפרט האחרון וציינה טאון). אלא שכל אלה הועמדו השנה בצל על־ידי שחקן־שלא־בכוונה. כי בין אם מתייחסים לאידי אמין דאדא כאל דמות אידיאלית של מנהיג עולם שלישי, או כאל גורילה שבקושי למדה ללכת על שתיים, דבר אחד ברור, אחרי סירטו התיעודי של ברבט־שרדר אדוותיו: האיש הוא שחקן מבטן־ומלידה.

שחקנית־השנה. בשנה שהיתה שנת־האשה, ואשר בה נחגג שוב ושוב נצחון המין החלש על הבד — בתמונות מחיי נישואין, בכלה למכירה, או באליס לא גרה כאן יותר, הדמות הנשית הקיצונית ביותר, החצופה ביותר והגועזת ביותר, דמות האשה המשוחררת עד הסוף, היתה זו של מילנה דראוויץ' היוגוסלבית, ב־מיסתרי האורגיזם.

מילנה, שהיא שחקנית־הקולנוע המפור־סמת ביותר בארצה, מסוגלת לשחק באו־תה טיבעיות עצמה בבגדים ובילעדיהם, לשלב הומור בפאתוס ולגעת ללב אפילו כשראשה הכרות מונח על מגש־כסף. וב־סוגריים, שחקנית אחרת שהעירום לא הפריע לה השנה לשחק כלל, היתה ואלרי פרין, שזכתה בפרס־המישחק בפסטיבל קאן, כרעייתו של לני ברוס, בסרט על חייו המוצג לאחרונה גם בארץ.

שחקני־מישנה: זוהי ההזדמנות לציין לשבח סרט נוסף, לאקומב לוסיאן של לואי מאל. סטירת־לחי מצלצלת לצידקנות הצרפתית במילחמת־העולם השנייה. אחת התכונות המאלפות בסרט היתה המשחק, בין אם מדובר בפייר בלז, בן־האכרים חסר־הגיסיון, שנהרג לפני שבוע בתאונת־דרכים, ואשר שיכנע דווקא בחיספוס שלו — ובין אם באורור קלמאן, הדוגמנית שגילמה בסרט נערה יהודיה. אבל מעל כולם התעלתה דמותו של שחקן שוודי שהופיע לפני 20 שנה אצל ברגמן, ומאז הוא מתרכז בתיאטרון. שמו הולגר לונג־אדלר, והוא אחראי לדמות החייט היהו־די המנסה לשמור על כבודו ואישיותו, בתוככי השואה המשתוללת סביבו. זוהי אחת הדמויות היהודיות המרשימות ביו־תר שהוצגו אי־פעם על הבד.

אשר לשחקנית־המישנה של השנה, היא באה חיישר מן הסרטים של התגלית הקו־מית של השנה, מל ברוקס. קומיקאי יהודי זה, חברם־לשעבר לכתיבת בדיחות טל־ויזיוניות של וודי אלן וניל סיימון, שטף השנה את הבד בהומור האנארכיסטי הפרוע שלו, והגשים בכך את ההבטחות שניתלו בו אחרי שתפך את הישלר לגי־בור מחזמר בהמפיקים. ברוקס עובד עם צוות מטורפים המביגים בדיוק לרוחו, ו־אחת מחברות צוות זה, מאדלין קאהן, מי שהיתה הפסבדו־מארלן־דיטריך באוכפים לוהטים, ופרצה בשירת קולוראטורה כא־שר נאנסה ע"י המיפלצת בפראנקנשטיין הצעיר, היא שחקנית־המישנה של השנה.

אשר למפחי־הנפש של שנת תשל"ה, מה שקשה הוא להחליט מי גרוע ממי. המסע, למשל, הוא סרט מחליא במתק־קות האווילית שבו ובצילומי־הוואזלין, אבל בכל־זאת, אי־אפשר להתעלל בזיכ־רו של מי שהיה פעם במאי גדול, ויטו־ריו דה־סיקה. גאטסבי הגדול היה כל־כך עלוב, בהשוואה למקור של סקוט פיצג־ראלד, עד שהיה ראוי להיבחר, אילולא היתה גם הבחירה בו בגדר ציון־לשבח.

לעומת זאת, אי־אפשר לדלג על מג־רש־השדים, שהתחזה כמינשר מיסטי מלא משמעות, ואסתיר מאחרי תרגילי־פירוטכ־ניקה לולייניים את העובדה שהוא פונה אל חושיו הפרימיטיביים ביותר של ה־אדם, וגם זאת בצורה לא מחוכמת.

בועה נפוחה אחרת, בשם ישו כוכב עליון, היתה לא רק סרט אנטי־שמי שזכה לסיוע מישרד־המיסחר־והתעשייה, ולא רק וולגריזציה של חיי ישו, אלא גם סרט מוסיקלי עשוי ללא דימיון, ללא תנופה וללא מקוריות. בועה נפוחה שלישית, האמריקאי, סרט מהפכני־כביכול של קוס־טא־גווראס על פעולות הסי־איי־אי ב־דרום־אמריקה, סרט פשטני שבו כל אנ־שי־שלומו של הבמאי מלאכים, כל מת־נגדיו מיפלצות, והמסקנה הסופית היא אנטי־מהפכנית קיצונית.

ולבסוף, הבועה הריקה ביותר, היא זו שניפח הבמאי פיטר בוגדאנוביץ' עבור רעייתו, סיביל שפארד, השחקנית הרא־שית בדיזיזי מילר. זה היה הסרט הפט־פטני והנבוב ביותר של השנה, והדרך היחידה להחזיק בו מעמד עד הסוף היתה לאטום את האוזניים, ולהתפעל מן הנוף.

ולבסוף, שני ציונים קטנים לשבח, ל־שני סרטים שחלפו מבלי שחש בהם איש. האחד, חזיז ורעם, סרט־פעולה לבאורה, עם קלינט איסטווד וג'ף ברידג'ס, עשוי להפליא, מצולם היטב, ומעל לכל — מתאר בצורה יוצאת־דופן כיצד משחית הדור הישן, אפילו כשהכוונות הטובות ביותר מפעמות בו, את הדור הצעיר.

הסרט השני, מערבון אפור ממבט רא־שון בשם חבר מרעים, של רוברט בנטון (אחד התסריטאים של בוני וקלייד), סרט מוזר ובלתי רגיל על מסע־ילדים אל ה־מערב בתקופת מילחמת הצפון נגד הד־רום, תיאור רגיש של תום־נעורים הנש־חק בעימות עם המציאות המרה של ה־חיים היום־יומיים הקשים.

כאמור, יש קשר בין שני הסרטים, וה־עובדה ששניהם חלפו מבלי שיקבלו את הפירסום או הכיסוי שלהם שהיו ראויים. מוכיחה שאותה חומת־אטימות שדובר עליה בתחילה, לא נפרצה עד הסוף.

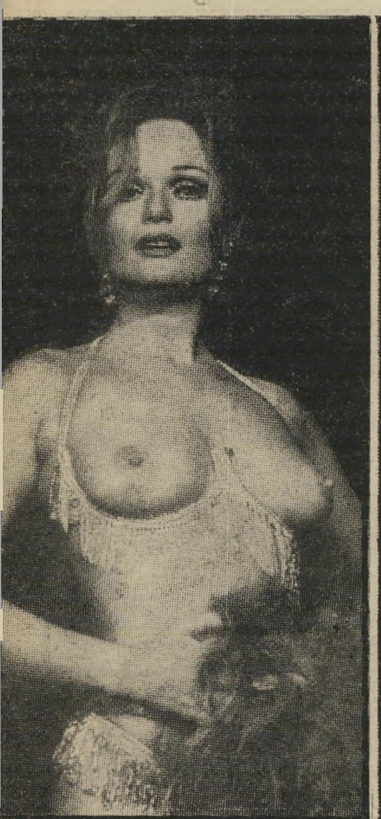

„האיש בעל אקדח הזהב"
מכשיר־הקלטה בבטן

„יומנו של מפתה"
התגוששות ליד המיטה

„זארדוז"
הקרנות פורנוגרפיות לעידוד הזיכרון

„מציצים בחדרי מיטה"
שחור ולבנה

„סכם משוגע"
גבר וגבר

„זני"
אשה היא אשה

רחל מרחלת על כל העולם

האהבה של השנה

גם השנה, תודה לאל, היו כמה אהבות שבלטו על פני השטח, אם כי לפחות אחת מהן נפסקה בעודנה באיבה. ואני מדברת, כמובן, על אהבתם של השחקן הג'ינג'י **יאיר רובין** ("קוייה"), המתנדב מנצרת־עילית שיצא לעזרת הנוער בעיירה מעורר־דאגה ממש. אך כאמור, האהבה הזו הסתיימה בינתיים, אז למה שנרחיב עליה את הדיבור?

עיינה אילון וצ'רצ'יל
אהבה מתמדת

אהבה נוספת שבלטה השנה, ושעדיין נמשכת לה בשקט איש־שם בדירה ברמת־גן היא זו של שחקנית־הקולנוע לשעבר וסוחרת־האמנות בהווה **חנה מסינג־ערן**, שלא מי שהיה נער־שעשועים ואחד השותפים בפייאנו־באר קארטייה, והעומד לפתוח בימים אלה מיסעדה סינית, **ישראל ביקו** המכונה ביקו־בוי. חנה וביקו ניהלו רומן ממושך, שנגדע באיבו כשחנה נסעה לחו"ל. אך מייד לאחר ששבה חודשה האהבה, ואפילו פער הדורות שבין השניים, שהוא לטובתו של ביקו דווקא, לא הצליח להפריד ביניהם. לבריאות שיהיה להם.

אבל סיפור־האהבה המרגש ביותר של השנה הוא, ללא־ספק סיפור־אהבתם של השדרנית־לשעבר **עיינה אילון ויצחק** ("צ'רצ'יל") **קלפטר**, עיינה וצ'רצ'יל, החיים יחד כבר למעלה משלוש שנים, נחשבו כזוג מאוהב עד השמיים. עיינה הורידה, למען שאהבה נפשה, מיספר ניכר של קילוגרמים, שינתה את תיסרוקתה, והפכה חתיכה לעניין. אבל כמו שהיא הפכה ככה חתיכה בשביל צ'רצ'יל שלה, הופיעה פתאום בשטח החברה הכי טובה שלה, **מונה זילברשטיין**, וחטפה לה את צ'רצ'ילה ממש מתחת לאף.

עיינה לא התרגשה. אחרי הכל, היא חברה הכי טובה של מונה, והיא כבר ראתה אותה עושה אותו דבר בדיוק לחברות אחרות הכי־טובות שלהן. היא ידעה שיקח לו, לצ'רצ'יל, לא יותר משבועיים כדי להתפכח. טוב, אז לקח לו חודשיים. אבל בסופו של דבר הוא חזר אל עיינה, שמשך כל רומן־הבזק שלו עם מונה חיכתה לו, נאמנה ואוהבת. ומי שלא ראה את הזוג החוזר מאז ועד היום הזה, לא ראה זוג מאוהב מימיו.

הנידחת, ושל השחקנית החמודה **גניה ישי**, שהיתה משוגעת על קוייה באופן

ההריון של השנה

שתי פאשלות היו לי, באופן אישי, בעיניי הריונות. לא, שלא תבינו אותי לא נכון. אני עצמי לא הייתי בהריון. לעומת זאת הכנסתי, בטעות, את **ליאורה טוי לדאנו**, אשתו של הזמר **אבי טולדאנו**, להריון, ואילו את המשוררת והדוגמנית־לשעבר **הילת קתמור־יריב**, אשתו של בעל־הגלרייה **שייע יריב**, השארתי בהריון ניצחי, כשסיפרתי לכם כשהיא בהריון אחרי שהיא ילדה כבר בן נוסף במזל טוב.

הריון שעורר סנסציה היה ללא־ספק זה של הבמאית־מרצה־שדרנית **עדנה שביט**, שהרתה בגיל 40 מחוץ למיסגרת הנישואין, לשחקן **רפי תבור**, ושילדה בשעה טובה בשבוע שעבר בן בכור.

עוד הריון אחד שארך נצח היה זה של הבדרנית **תיקי דיין**, שילדה בינתיים את בתה **רוני**, לה ולבעלה איש־הטלוויזיה **יאיר אחי־אילן**.

גם שחקנית הקולנוע המצויינת **טיה שפירא** היתה בהריון במחצית השנה הזו, וילדה את **יונתן** הקטן, לה ולבעלה **יורם בן־טובים**.

כן נולדה תינוקת בשם **עופרה** לי־**רחל וצדוק קראוס**, וגם לידידתה של רחל, הזמרת **רבקה זוהר**, שהספיקה במשך השנה האחרונה להיות בהריון ירח אחד מתוך תישעה ירחי־לידה, ושילדה לבסוף **לביץ קרנספקי**, בעלה, את **תמה**. השתיים האלו הן אימהות מתקדמות מאד, לוקחות את הילדות לכל מקום, בכל שעה, ובכל זמן.

אך הריון־ההריונות של השנה הוא, ואין על כך עוררין, זה של **קארין דונסקי**, דוגמנית־הצמרת דקת־הגיזרה, שבניגוד לרוב חברותיה נמצאת עדיין בהריון, ותלד רק בעוד מיספר חודשים. קארין, הנשואה מזה שלוש־עשרה שנים לבעלה, איש־העסקים **שלמה דונסקי**, היתה ידועה כאחת שילדים והיא זה כמו אני וסיסה ליחף. ההריון שלה היכה בתדהמה גם את ידידיה הקרובים ביותר. למרות הריונה ממשיכה קארין להופיע בתצוגות־אופנה, ואפילו מעזה להתהדר בביקיני מינימלי.

קארין דונסקי
הריון מדהים

החתונה של השנה

אם אתחיל למנות את כל החתונות שהיו השנה, אני לא אצא מזה. אז אזכיר פה רק את הבולטות שבהן, כמו למשל נישואיה של הזמרת **עדנה זכ**, שנטשה במפתיע את המיסעדן **רפי שאולי**, אשר התנחם מצידו בזרועותיה הדקיקות של הזמרת **גלי עטרי**.

עדנה התחתנה־לא־התחתנה איזה זמן, והחזיקה את כולנו במתח, עם מיסעדן ניו־יורקי חתיך, משגע וגם עשיר, בשם **ז'אן דהיהיפונטיין**. הידיעות האחרונות והמאושרות שהגיעו ממנה הן שהיא עדיין נשואה, ובאושר, לאותו שם ארוך ומסובך.

עוד חתונה שהיתה סיבה טובה לחגיגה לא־נורמלית, היתה זו של איש־העסקים **דני חסידוף**, שהתחתן עם **זהבית לווין**. ומה שבלט יותר מכל בחתונתם של השניים — פרט לעובדה שדני ויתר, סוף־סוף, בגיל שלושים־וחמש על רווקותו המבוקשת — היה יהלום ענק בשווי של 10,000 לירות, שענדה זהבית על אצבעה, ושאותו קיבלה במתנה מאבי־החתן, אל־ברט חסידוף מבעלי בנק דיסקונט.

גם הזמר **גבי שושן** התחתן סוף־כל־סוף עם דיילת אל־על שלו, **מירי עינבר**, וירד ביחד איתה מהארץ.

התמלילנית־בוטיקאית **שמרית אור** נישאה לשחקן **יוסי ורז'נסקי**, אחרי שחיו יחד במשך שנתיים. **ציפי שביט**, שהתאלמנה בשנה שעברה מבעלה **מושיק פריפז**, שבה והתחתנה באותה שנה עצמה, עם צלם הטלוויזיה **אבישי דקל**.

אורית ירקוני, בתה של יפה, התחתנה עם הטייס הפצוע שנרפא מפציעו,

אורלי יחל
התאהבות מהירה

יגאל שוחט, למרות שעד יום לפני החתונה עדיין עמדה בתוקף על כך שהיא אינה מכירה אותו כלל.

צדוק קראוס, אחיו של **שמוליק**, התחתן גם הוא, עם הדיילת שלו **רחל טרי**, כשהיא בחודשי־הריון מתקדמים.

דרורית גורן, בתו של הרב **שלמה גורן**, התחתנה — למרות איסורו של אביה, שנכנע לבסוף לאהבתה — עם הרופא הצעיר **ישראל תמרי**, בנו של שוטר במישטרת ירושלים.

אילי גוריצקי, שחקננו המפורסם, התחתן סוף־סוף, אבל באמת, אחרי שהוציא את הנשמה במשך שנים לכולנו, עם הרקדנית שלו, **ריתי דרמן**.

במאי הלהקות הצבאיות, **דני ליטאי**, התחתן עם יוצאת להקת הנח"ל **מלי מאיו**, אחרי שקודם־לכן נפרד מאשתו בגלל חברת להקה אחרת, **נעמי כפרי**,

יורם ביכונסקי
עיקשות משתלמת

שהתאהבה מצידה בזמר **דני מסינג**, שעזב את אשתו למענה, וגם השניים האלה משחקים כל הזמן בטוטו חתונה.

מי שהיה חבר הכנסת הראשונה, **הילי קוק**, נשא לאשה את חברתו הוותיקה, והצעירה ממנו בשלושים שנה, **ניצי השכל**, וחבר־הכנסת **עקיבא נוף** התחתן עם העיתונאית **מירה ויינגרטן**.

האסיר המפורסם ביותר במדינה, **מוטי קה קוידר** נשא לו, חודשים אחדים אחרי שחרורו, את **תמי רנציגר**, בתו של הפסל הנודע **יצחק רנציגר**.

גם הזמרת **איניגית**, הלא היא **חנה צה**, התחתנה, עם ידידה המהנדס **נחום כשר**. סיבת החתונה החפוזה התגלתה מייד. אילנית התחתנה כשהיא בחודשי הריונה הראשונים, והיא עומדת להיות אם בישראל בכל רגע ממש. לפני החתונה עורבה אילנית, שלא באשמתה, ב"רומן" אגדי עם הפרופסור **מוריס לוי**. כל הארץ דיברה על הרומן הלוהט שפרח, כביכול, בין הפרופסור הנשוי לבין הזמרת הבלונדית. אילנית נשבעה כי היא מעולם לא ראתה את מוריס לוי בארבע עיניים, סגן־אלוף שמיעתי ויתר לבסוף, והפרשה נשכחה מעצמה.

אבל חתונת החתונות היתה, ללא־ספק זו של **יורם ביכונסקי**, חברה־לשעבר ומי שנאשם ברצח החיילת **רחל הלר**. הוא נשא לאשה את **אורלי יחל**, בתו של עורך־דין שאותה הכיר אחרי פרשת הרצח. יורם ואורלי נישאו חודשיים ימים אחרי שהתוודעו. ומי שמכיר את הזוג מקרוב, יודע לספר כי האהבה בבית מישפחת ביכונסקי הצעירה מרקיעת־שחקים ממש.

נשף בחירת

מלכת המים 1975

מטעם **העולם הזה**

בחסות רבלון

הנשף יערך ביום ב' 29. 9. 75

בהיכל התרבות בתל־אביב

בשעה 8.30

בתוכנית: ג'וקי ארקין ובנות הג'אז בקטעים
מהמופע במיקצב 75 * שלמה ארצי * שלישיית
שוקולד מנטה מסטיק * מנחה גדי יגיל

שלמה ארצי

תצוגת אופנה
בגדי־ים „גוטקס"

●

שמלות
„בוטיק אדלר"

●

איפור
חברת רבלון

●

שיער
חברת וולה

שלישיית שוקולד מנטה מסטיק

גדי יגיל

הכנה וקישוט
פרחים כץ

●

הדרכת הבנות
לאה פלפשר

●

כרטיסים להשיג
במישרד רוקוקו, דיזנגוף 93 ויתר המישרדים. למוסדות טל: 448824, 223663

ג'וקי ארקין ובנות הג'אז (למטה)

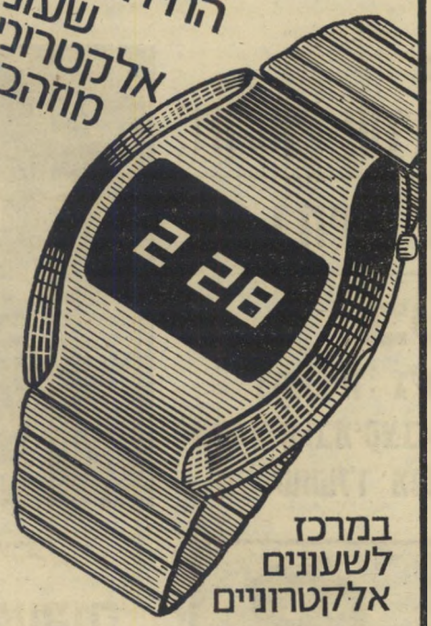
מדינת ישראל
משרד התקשורת

להלן לוח המחירים המוסכם ל־8.9.75 – 12.9.75

במסגרת ההוזלות בחנויות השרשרת של השופרסל והסופרמרקט וחנויות פרטיות שהצטרפו למבצע.

	לצרכן	
ירקות		
עגבניות מעולות	1.65	ל"י הק"ג
גזר	3.25	" "
חצילים	1.35	" "
פלפל — נהריה וקליפורניה	2.00	" "
תפוא"ד בתפזורת	1.95	" "
תפוא"ד ארוזים	2.20	" "
בצל יבש	1.10	" "
בצל ארוז בשקיות של 2 ק"ג	1.35	" "
פירות		
תפוחים גרנד אלכסנדר גודל 6	2.35	" "
תפוחים גרנד אלכסנדר גודל 6.5 מקירור מבוקר	2.35	" "
תפוחים יונתן גודל 6	3.75	" "
תפוחים אורליאנס גודל 6.5	3.15	" "
אגסים ספדונה גודל 5.5	3.75	" "
אגסים ספדונה גודל 5	2.90	" "
ענבים דבוקי, תמר בירותי	2.40	" "
עופות		
פטמים קפואים בטיב מעולה בשקיות שקופות גודל 1 (עד 1,4 ק"ג לעוף)	11.00	" "
גודל 2 (עד 1.6 ק"ג בעוף)	10.00	" "
גודל 3 (מעל ל־1.6 ק"ג העוף)	9.00	" "
דגים		
בקלה — פרוס אחיד עשוי מדגים שמשקלם לא פחות מ־250 גר'	10.00	" "
כסיף	8.50	" "

OTRON
השעון הנותן את הטון
OTRON
החידוש העולמי
שעוני יד
אלקטרוניים
מוזהבים

פרסום מלניק

במרכז
לשעונים
אלקטרוניים

עז בן בע"מ
אלקטרוניקס
פון-א-קופי
(ישראל) בע"מ.
הפצה ומעבדות שרות
ת"א, רח' שד"ל 7
(פנת יהודה הלוי 59)
טל. 611473

אנו מחפשים בתים חמים
עבור חתלתולינו החמודים
אגודת צער בעלי חיים

רחוב פלמה 30, יפו
טל. 827621

המנוי

קיבלת חשבון,
אנא, פרע אותו
בהקדם.

מחלקת המינויים

תעריפון המנויים של העולם הזה החל מ־1.5.75

	לשנה בלירות			לחצי שנה		
	מחיר העיתון	הוצאות משלוח	ס"ה	מחיר העיתון	הוצאות משלוח	ס"ה
• דמי המנוי בארץ	180	+ 16 =	196	92	+ 8 =	100
• לכל ארצות תבל בדואר רגיל	180	+ 32 =	212	92	+ 16 =	108
דמי המנוי לארצות חוץ בדואר אוויר						
• לכל ארצות אירופה ואיראן	180	+ 70 =	250	92	+ 36 =	128
• לקפריסין	180	+ 56 =	236	92	+ 29 =	121
• לארה"ב ולקנדה	180	+ 120 =	300	92	+ 62 =	154
• לאוגנדה, טנזניה, אתיופיה, גאנה, קניה, ניגריה, חוף השנהב, תאילנד	180	+ 112 =	292	92	+ 58 =	150
• למקסיקו	180	+ 117 =	297	92	+ 60 =	152
• לדרום-אפריקה, זמביה, רודזיה, ונצואלה	180	+ 156 =	336	92	+ 80 =	172
• ברזיל, ארגנטינה, קולומביה, פרו ויפאן	180	+ 200 =	380	92	+ 102 =	194
• לאוסטרליה וניו-זילנד	180	+ 196 =	376	92	+ 100 =	192
• לפנמה	180	+ 170 =	350	92	+ 87 =	179

רחל מרחלת על כל העולם

חתיך השנה

חתיכים זו בעייה. באמת שאין הרבה כאלה בארץ. פה־ושם מתגלה איזה חתיכוניצ'ק, אבל זה לא־רציני. אז כשאני נופלת על אחד כמו קצין־המישטרה **ליאור בן־חור**, אני עומדת פעורת־פה.

ליאור הוא בהחלט לא מסוג הבחורים שהתואר חתיך־השנה מאפיין אותם. אחרי הכל הוא בחור רציני, בעל דרגת קצונה גבוהה במישטרה, העושה את עבודתו גא־

ליאור בן־חור
בבגדים ובמדים

מנה, ואשר התפרסם כשגילה את פרשת הגניבות בגמל אילת.

הוא גם התפרסם, בעזרתי האדיבה, לא־חר שניסה להציל גברת אחת נואפת, בם־לון אילתי, כשחשב לתומו שצעקותיה של הגברת קוראות לעזרה, אך הסתבר לו מאוחר יותר כי הן מסוג אחר לגמרי.

בקיצור, ליאור זה הוא באמת חתיך לעניין, ואומרים עליו שרשימת החתיכות שלו לא מביישת איש. באותה רשימה נמצאות זו לצד זו **יעל אלניר**, שהיא היום חברתו של **דייוויד גורדון**, אחיו של הזמר ממוצא יווני **קט סטיבנס**, ושל **יעל אדלר**, זו שהיתה חברתו של **יענקי־לה רושבליט**, הפיזמונאי־עיתונאי, ששב למולדת אחרי שנעדר ממנה שנה ארוכה.

חתיכים נוספים שהסתובבו בשטח היו **שימעון אדר**, אחיה של כוכבנית־הקול־נוע מירוחם **עליזה אדר**, אשר ניסה כוחו כזמר — ללא הצלחה יתירה, ובמקום לש־קוד על הקריירה, שקד על מסיבות רבות־משתתפים שנערכו על גג ביתו שבתל־אביב, סביב בריכת־אמבטיה ועציצי־פלס־טיק, שעשו ספסדו־אווירה אה־לה הוליוד.

עוד חתיך אחד, שהבחנתי בו לאחרונה, הוא **אפי רובין**, סגן־משורר אבל לעומת זאת יפה־תואר. לא שהוא בולט באופן מיוחד, אבל יש לי הרגשה שבשנה הבאה יתפוס מקום נכבד בטורי־הרכילות.

גם הצייר **אשר עיקדור** בלט השנה, אבל אצלו זה לא פלא — הוא בולט בכל שנה. אגב, אשר חזר בימים אלה משהות באוסטריה, שם השתתף בסמינריון של הצייר **ארנס פוקס**, שהתקיים בטירה עתיקה.

חתיכת השנה

שלומית אמיר
בבגדים ובלעדיהם

נכון, אני יודעת שכולכם מצפים ממני שאכתיר בתואר נכבד זה את **פנינה רוזנבלום־גולן**, אבל אני דווקא חושבת שה־תואר מגיע השנה לחתיכה אחרת.

לא שפנינה היא לא חתיכה משגעת, חס־וחלילה! עשרות פעמים במשך השנה החולפת ציינתי שהיא פצצת־הפצצות, ודי־ווחתי בעיקביות ובעקשנות על הצלחותיה עם המיליונר **צ'ארלס קיור**, שסידר לה בוטיק בכל־בו הענק שלו בלונדון, סלפרידג'ס. וכתבתי על הצלחתה בפסטיבל סירטי־הפרסומת בווניציה, ורק לאחרונה סיפרתי לכם איך שיחקה פנינה בספורט האציל, פולו, כשלא הרחק ממנה משחק הנסיך **צ'ארלס**, יורש־העצר האנגלי.

אלא שפנינה היא חתיכה ותיקה וידועה מאד, שכבודה במקומה מונח.

השנה קישטו את דפי רחל המרחלת חתיכות נוספות, חדשות. אחת מהן היתה **טרי רביר**, בת למישפחה אמריקאית מיוחסת, שהשתקעה בישראל עם בתה הקטנה והשתתפה בסרט הפורנו־גראפי הדיבר ה־13.

טרי, שהיא פצצה לא־קטנה בכלל, קישטה בגופה העירום שני גיליונות באופן רצוף, ותסכימו איתי שלא כל אחת זוכה בכבוד כזה.

חתיכה נוספת שבלטה השנה היתה **פנינה אלון**, פצצת־מין בלונדית שטענה בלהט, ובמידה מסויימת של ביסוס, כי היא יורשתה הישראלית של ריטה הייוורת. מאז אותה כתבה אודותיה הפכה פנינה, שהיתה בעבר סגנית מלכת־היופי של ישראל, בחורה פופולרית מאד.

היא ניתקה את קשריה עם המלחין **אדר שרים**, ומאז החלה נראית בחברתו של כל צעיר פנוי ולא־כל־כך פנוי בתל־אביב, הותירה את חתיכות העיר ירוקות מקיגאה, מוכות וחסרות־אונים לעומתה.

החתיך הצמוד־מאד שלה לאחרונה הוא איש־העסקים הצעיר **דני אשר**, מי שהיה ידוע בקשריו ההדוקים עם חברתו של השחקן **יהודה ברקן**, עורכת־הדין **דליה פוקירני**. למרות הצהרותיה של פנינה, כאילו יש בכוונתה לחזור לארצות־הברית, נראה כי נוכח הצלחתה הפנטסטית אצל בני המין השני שלנו, היא תדחה בינתיים — כמו **מנה זילברשטיין וביאטריס שוורץ** לפניה — את הנסיעה חזרה לחו"ל.

בחתיכות כאלה, שבלטו משיכמן ומעלה, תודו שקשה להת־חרות. ובכל־זאת היתה אחת שהצליחה מעל ומעבר, והחלה תו־פסת לה מקום של כבוד בעולם־הזוהר של ארצנו הקטנטונת.

חתיכת־השנה היא, ללא ספק, הדוגמנית ממוצא מרוקאי **שלר מית אמיר**. שלומית, שבאה אל העיר הגדולה מעיירת־הפיתוח אופקים, הצליחה השנה להגיע לא רק אל פיסגת עולם הדוג־מנות, כי־אם גם אל פיסגת החברה.

היא ניהלה רומן סוער עם קונסול ארגנטינה בישראל, **ג'ורג'יו דיפונט**, שניהל רומן גם עם **מנדי ריוס־דיוויוס**. אחר־כך היא נפרדה מהקונסול, וחזרה אל החבר הקבוע שלה **איציק**, שהוא בעל בית־חרושת לבגדים.

היא נסעה לחו"ל בהסגנותיות אחרי שהחבר שלה התגרד לצי־לומי־העירום שלה, ואחרי שהכריזה כי צילומי־עירום אלה יתפר־סמו רק בחו"ל. לבסוף הבינה שהשד אינו נורא כל־כך, והחלה להצטלם בעירום למוצרים רבים, כשגופה המושלם מקשט עמודי־פירסומת רבים בעיתונות.

בשבוע־האופנה הישראלי היתה שלומית הדוגמנית המובקשת ביותר אצל קנייני־הבגדים, והיא בילתה בחברתם במיסעדות־היוקרה בעיר, והנעימה להם את שהותם בישראל.

כעת חזרה אלינו שלומית שוב, ואתם עוד תראו, שאם יש מישהי שאולי תצליח לרשת את המקום הפנוי שהשאירה הרווני בלום־גולן, זו תהיה היא.

גירושי השנה

גירושין היו תמיד מן הדברים שגרמו לי לספוק כפיים ולשאול בדאגה: מה יהיה? השנה בורכנו בכמה פרשיות־גירו־שין עסיסיות, תענוג של ממש.

די להזכיר את פרשת גירושיהם של הזמרת **ריקי גל** והגשש **ישראל** („פו־ליי") **פוליאקוב**, פרשה שלוותה בהדים, בצעקות ובחרושת שמועות שלא זה המ־קום לפרטן. אחרי הפרשה הנ"ל נסעה ריקי לארצות־הברית, יעני להירגע, ואילו פולי הספיק לשאת באותה שנה עצמה אשה חדשה, דיילת אל־על בשם **שוש מישאל**.

גם זוג התכשיטנים הנודע **רחל ואלי גרא** התגרשו, וחילקו ביניהם את הרכוש. מאז הגירושין נראית רחל יפה יותר, צעירה יותר, ואפילו מאושרת יותר, ואפ־שר לראות אותה במקומות־הבילוי הפופו־לריים כשתמיד מלווה אותה יפהפה זה או אחר. אני משתגעת ממנה, מרחל, איפה היא מוצאת אותם?

גם כתב־הספורט של הטלוויזיה, **אלכס גילעדי**, התגרש השנה מאשתו **חווה**. אלא שאלכס וחווה נשארו ידידים, ויש כאלה האומרים כי לא ירחק היום והגי־האלה שיגעו לכולנו את השכל עם הגירו־שין־ני־שואין שלהם.

לבסוף התגרשו השניים סופית, גם־כן בשעה טובה, כשיוני עבר להתגורר בדירת אחיו, הצייר **שאולי נמרי**, ומצא נחמה בזרועותיה הענוגות של **מנדי ריוס־דיוויוס־שאולי**, ואילו רותי פרחה לה לאמריקה, לקראת קאריירה גדולה אינ־שאללה. וכעת היא מתנחמת לה למרות הכחשותיה הנמרצות, בזרועותיו של המל־חין **דוד קריבושיי**, שצבר לו כבר ניסיון רב בניחומן של גרושות למיניהן.

עוד גירושין מפורסמים היו אלה של איש־הכספים **אבנר תומר**, ואשתו היפה־פייה **עופרה**. תומר ועופרה התגרשו השנה בפעם השנייה בקאריירה שלהם, כשתומר מוותר על עופרה לטובת האשה השנייה בחייו, **שיפרה ניידרמן**.

גם הזמר **אריאל זילבר** התגרש השנה, מאשתו **מאירה פוזנר**, אחרי ארבע שנות נישואין וילד אחד.

אבל התואר גירושי־השנה מגיע ללא־עוררין לגירושיהם של השחקנית **דליה פרידלנד** והשחקן **מישה אשרוב**. היו אלה גירושים שלוו בתביעות מישפטיות ובהשמצות הדדיות, כשמישה מגן במרץ על ידידתו, **ביתיה מס**, ואילו דליה מסרבת לדבר איתה לחלוטין. ביניהם הספיקה גם דליה להתאושש, והיא מתנחמת בחב־רתו של הפירסומאי **חגי בר־כוכבא**.

הדיה פרידלנד
בלי דיבורים

ביתיה מס ומישה אשרוב
בצעקות —

רושין של השניים יהפכו שוב נישואין.

מי שהלאה אותי באופן מיוחד בפרשת היחסים שלו, יותר מכל זוג אחר השנה, היו ללא צל של ספק הסטודנט־למלונאות **יוני נמרי** והזמרת **רותי נבון**. השניים

ההנאה שבחיים!!!

אם אתה גבר שאוהב את החיים, בוא

למכון „בזל" שם תפנקנה אותך

3 מסג'יסטיות יפהפיות.

★ מסג' מהנה
★ טיפול פיזיותרפי
★ ריפוי והרזייה

במכון „בזל"

● נקיון למופת
● ציוד חדיש
● מזגני אוויר

אווירה נעימה ואקסלוסיביות
חניה ופרטיות — סודיות מובטחת

„בזל" המכון המפואר והמשוכלל ביותר בעיר.
ת"א, רח' בזל 31 (לייד מכבי אש)
פתוח 21.00 — 9.00 ללא הפסקה
בקרוב תפתח סאונה

תן טרמפ לחייל

הבוגרות

(המשך מעמוד 33)

שקלות ההשגה גומרת להם את הסוס מהר מאד — הם מנתקים מגע, ויוצרים קשר עם אחרת."

„הליברליזציה המינית הפכה כלי מסוכן," ממשיך ד"ר רודי. „פעם היתה נחוצה לאשה הצדקה להתקשרות מינית על־ידי אהבה ונישואין. היום מוצאים פיתרונות מיניים מיקריים וארעיים, שאינם מביאים להתקשרות ממשית של קבע, כך שהחופש המיני הוא ברכה וקללה בעת־ובעונה־אחת.

„הבעיות המרכזיות של מוסד הרווקות והבדידות הן סוציו־ביורוקרטיות — ב־ארה"ב יש כבר מימסדיות לרווקים — מועדונים, תעשייה קוסמטית מיוחדת, סיפרות מתאימה ומדריכה. כאן יש התעלמות מוחלטת מהבעייה — במקום להסתגל, מנסים ללחוץ לכיוון של נישואין וזוגות. פירושו של דבר לחזור לאחור, בעוד שהמגמה בעולם היא דהירה מסחררת לקראת תמורות חברתיות מפליגות."

■ ■ ■

פירצות בחומת השמרנות בארץ החלו ניבעים לפני כארבע שנים, עת נפתח המועדון הסגור לגרושים ולגרושות בני 25 פלוס, אשר פעל בגן־הוואי ברמת־אביב, אחריו נפתח מועדון היכרויות בעל אופי של מועדון־לילה, מטעם מישרד־השידוכים עופר, אשר הפך לו למישכן את פיאנו־בר שלום שבמיגדל־שלום. העסק שבה חיים במהרה, אך המועדון הסגור מגן־הוואי עדיין פועל, ומישכנו עתה במועדון 77. מאז צצו מועדוני־היכרויות לרוב, כאשר כל אחד מהם משרת קשת־גילים מסויימת. עד־מהרה נשר השם מועדוני־היכרויות, והם הפכו סתם מועדונים, אם ל„אקדמאים וסטודנטים," אם „מועדון 20+" או 30+. לאט, אבל בטוח, קנו להם המועדונים שם של מקומות־בילוי בלתי־מחייבים, ופיתרון אידיאלי להרוג ערב. אבל קשרים מחייבים לא באים לחפש שם, כפי שמעידה בגילוי־לב ש.ס., בת 40 פלוס, ציירת, גרושה, הבקיאה בנושא מועדוני־היכרויות „מתוך ניסיון."

„היום, המועדונים הללו הם גן־עדן למחפשי הטרף הקל — גבר כזה הולך שלוש פעמים בשבוע למועדון־ריקודים, מבלה, משיג מישה, לעיתים עם ארוחת־ערב, וכל זה במחיר מכסימלי של 15 לירות. הנשים, לעומת־זאת, באות לשם למצוא חתן, אם לא במוצהר, לפחות ב־הכרה — זאת לגבי 30 מינוס. בהגיע הגבר לגיל 50—40, הוא לרוב גרוש ופוחד מניסיון נוסף. אם עדיין אינו נשוי בגיל זה, משהו פגום בו.

במועדון הריקודים רות שבאולמי רות, המיועד לבני ה־40 פלוס, רוקדים לאורנרות. לשולחנות הערוכים מוגש כיבוד הכולל עוגות, כריכים, סלטים ומשקאות קלים וחריפים.

תיזמורת־חתונות ממלאת את האולם בצלילי טנגו, ואלס ופאסו־דובלה. גיל הנוכחים, במבט שיטחי, נע בין 35 ל־60. האווירה, סולידית.

בין הנוכחים, שאינם נראים בדיוק כנערי־זוהר, בולט כנסיך זר גבר תמיר ויפה־תואר, המציג עצמו בשם נתן — „אני מעדיף להישאר אנונימי." הוא מהנדס, גרוש, בן 45, עצמאי, בעל חברה להנדסה, שלפי עדותו מרבה בנסיעות לחו"ל. הוא בא למועדון „כדי לפרוק מתחים מסויימים," ומתחמק באלגנטיות ממתן תשובה ישירה, בהעדיפו לגעת בנושא הבדידות בכללותו, לא מבלי לתקוף את „הפוריטניות הצבועה" שלנו.

■ ■ ■

ימנואל לינדברג, אחד ממייסדי מועדון חדווה ורון, לבודדים בני 35 פלוס, הפועל מטעם לישכת בנות ברית, מכריז בגאווה: „עשינו פה דבר גדול — גברים ונשים לא מתביישים יותר בבדידות שלהם, ובאים למצוא כאן מקום לשבור אותה, זקופי־קומה ולא בהיחבא." המועדון שוכן בבית בני־ברית, ואת הזמן מגיעימה לאורחים תיזמורת־ריקודים. לשולחנות מוגשים כיבוד קל ומשקאות, האווירה סולידית, הנוכחים אלגנטיים ומטופחים. כולם אלמנים/ות, גרושים/ות. המועדון רואה ברכה בפועלו, ולפי עדותו של לינדברג, כבר הוציא מתוכו שיבעה זוגות קבועים, העומדים לפני נישואין.

„לא באים לפה רק במטרה לחפש," מבהירה ארנה רון, אלמנה, אחות בי־מיקצועה, אם לבת ובן נשואים. „האנשים באים בהרגשת השתייכות, ובשביל המיסגרת החברתית, או אלה הרוצים להרגיש שווים, כי כשבאים למועדון רגיל נשארים בצד, בלי בן־זוג."

קומה אחת מתחת מצוי מועדון בני־ברית „לסטודנטים וחברה דתיים." גיל הנוכחים בו אינו עולה על 25. האולם הגדול דחוס בני־נוער המתנועעים באדיקות לקצב השייק שמשמיעה התיזמורת. „אין כאן רק סטודנטים," מסבירה בלה קאופמן, מארגנת האירועים. „אני מקפידה שיהיו כאן רק חברה טובים. אנחנו בהחלט לא מועדון־היכרויות," היא מבהירה, „כל צעיר וצעירה יכולים לבוא לכאן לרקוד. גם מי שאין לו חבר או חברה. זה הטוב שבדבר — להיות חופשיים."

חוג שאינו מנסה להסתיר את מטרותיו באמתלות שונות הוא המועדון הסגור של פרוייק"ת, האמור לשמש גרושים וגרושות. הכניסה מותרת אך־ורק לחברים, המגיעים ל־1,200 איש. אם ההקפדה לגבי רמת ההשכלה קיימת במוצהר, ובחוץ בודקים תעודות, הרי בפועל אינה נשמרת. התמונה המצטיירת עגומה ביותר — רוחשים שם נחילי־נשים שתיסרוקתן עשוייה לתלפיות, מאופרות בדקדקנות, רובן בנות 35 פלוס. הגברים, שרובם צעירים יותר, עושים את הסיבוב המסורתי בין השולחנות לסקירת ה„סחורה," וחוזרים לבאר. עם חלוף הזמן מתחילה רחבת־הריקודים להתמלא בזוגות עד־כדי צפיפות. כל המוזמנות לריקוד הן הצעירות יותר. המבוגרות נשארות פירחי־קיר ועוזבות את המועדון מוקדם. ניתן למצוא ביניהן רופאה, פיסיקאית בעלת תואר דוקטור, עורכות־דין, אחיות ומורות. רמת־ההשכלה של הגברים אינה שוות־ערך. פה ושם מוצאים מהנדס או שניים, רואה־חשבון, מורים. השאר פקידים, סוחרים זעירים, מכונאים, מסגרים.

התמונה ורודה יותר במועדונים ברי־ברים והיסאתון. הללו מושכים צעירים רבים. הגיל המכסימלי שם הוא 30 לערך. בשני המקומות מתבקשים הבאים להציג תעודות זהות — לנשואים הכניסה אסורה. משתדלים להקפיד על תעודת־סטודנט, או מיסמכים המאשרים רמת־השכלה נדרשת. המונים צובאים על דלתות המועדון המצויד לבאיו, תמורת שבע לירות, ריקודי־עמים, פיאנו־בר וסרט.

„אין לנו מדיניות מכוונת של מועדון־היכרויות," מסביר דודו דיאמנשטיין, מארגן ויוזם ההיסאתון. אך למרות ההקפדה, מצליחים להסתנן לאולם טכנאים, מסגרים

מועדונים הם גן־עדן למחפשי הטרף הקל

הנשים בארץ מתוסכלות - ומתנהגות בהתאם

וסתם כאלה שראו אוניברסיטה רק מרחוק. האווירה חופשית, נעימה וחברית. המקום מזכיר יותר מסיבה של ההתיישבות העובדת באולם־ההתעמלות של בית־הספר, מאשר דיסקוטק. נדמה שכולם מכירים את כולם, והכל מצטיינים בהופעתם הנאה, אחד הבולטים ביניהם הוא משה דייבר, רווק בן 32, מהנדס ודייל לעת־מצוא. הוא עולה־חדש מארה"ב, ומודה שבא לשם „לחפש." „היכרתי כאן הרבה בחורות חמודות, אבל תמיד התברר לי שהן צעירות מדי בשבילי. אני עדיין מקווה למצוא כאן מישהי, ואם לא — סתם נעים לבלות כאן, במקום שאין פורמליות."

ישנם גם ה„פרצופים הקבועים," הבאים מכוח האינרציה. כזה הוא חיליק רזון, עלם־חמד בן 24, סטודנט להנדסת־חשמל, האומר: „באתי לחפש, בידיעה מראש שלא אמצא, אבל יש תיקווה."

(כתבה שנייה בסידרה)

מלכת המים 1975

מטעם **העולם הזה** ובחסות חברת REVLON

המועמדות הסופיות:

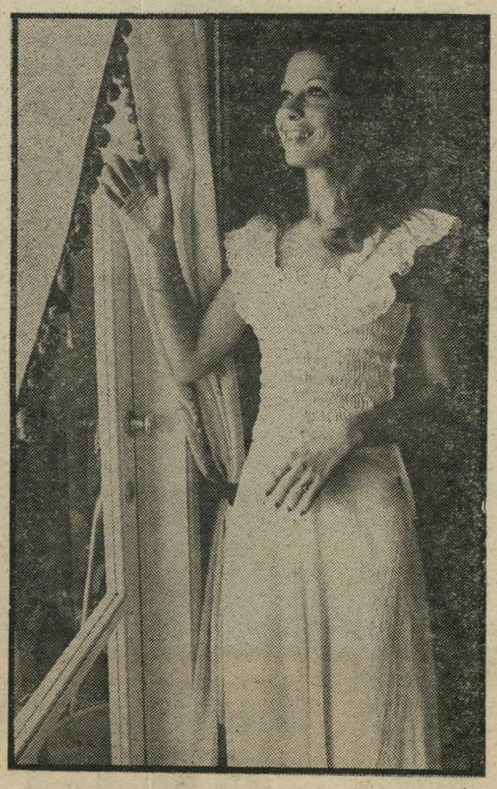
התגלית של אסי

WELLA

קשה להישאר אדיש לעיניה הגדולות והתמימות של חיה, לחיוכה הנעים והבישני ולשערה החום המתולתל, הגולש על כתפיה, ואשר בו היא מספלת, כמובן, בתכשירי השיער של חברת „וולה". תכשירים הניתנים להתאמה לכל סוגי השיער, ומותאמים לישראל.

בוטיק אדלר

בשימלה הכפרית הרעננה, פרי תיכננו של מעצב־האופנה יצחק אדלר, מצאה חיה ביטוי מושלם לאופייה הרומנטי, לתמימותה הטיבעית ולדימוי הצברי־ישראלי שלה, שאין כמוהו מבטא את חינוכה ושאיפותיה.

אבשלום

לחיה פלשנר הנתנייתית יש כל מה שנחוץ על־מנת למשוך מבטים, בעיקר על־חוף הים. נופך מסויים לדמותה השברירית מוסיפה ביישנותה הטיבעית. לא מחפה על כך אפילו בגד־הים בדגם ביקיני, פרי עיצובה של חברת „גוטקס", שבביגדי־הים שלה מופיעות המועמדות לתחרות מלכת־המים השנה. מיבחר ביגדי הים והחוף שמציעה החברה מאפשר לכל נערה ואשה צעירה לברור לה את בגד־הים המתאים ביותר לאישיותה ולמראיה, בדוגמאות ובצבעים מרהיבים.

באחד השבועות האחרונים התקיימה חזרה של המועמדות לתחרות מלכת־המים אצל המורה לטיפוח־החן הוותיקה, לאה פלטשר. אלא שבאולם־החזרות נכח הפעם גם נציג גברי.

היה זה יוצר־הסרטים הישראלי הצעיר אסי דיין, אשר ביקש את רשותה של הגברת פלטשר להיות נוכח בחזרה, במיסגרת חיפושיו אחר שחקנית ראשית לסרט שהוא עומד להפיק.

אסי ידע בדיוק מה הוא מחפש: נערה צעירה, תמימה, ביישנית, בעלת מראה צברי אופייני, שישראליותה אינה מוטלת בספק. והנה, לא חלפו דקות אחדות מאז תחילת החזרה, ואסי ידע שהוא מצא את שחיפש מזה זמן רב כל־כך.

הוא ידע זאת ברגע שנחו עיניו על חיה פלשנר הנתנייתית, בת ה־18, מי שעברה קורס־דוגמנות אצל לאה פלטשר ונכללת השנה בין המועמדות לתחרות מלכת־המים. חיה גילמה, בעיניו, את תמצית הדברים שעמדו לעיני רוחו בחפשו אחר התגלית המיוחדת.

חיה התמירה (1.72 מ') היא בעלת אפון סולד, עיניים חומות גדולות ושיער חום מתולתל. היא צברית טיפוסית אך ללא החיספוס המיוחס לצבריות בדרך־כלל. להיפך, דמותה עדינה ושברירית, ממש קלאסית. יש לה אופי רומנטי, אבא מהנדס, אח גדול, והיא גדלה בבית מסורתי.

השנה סיימה את לימודיה בבית־הספר התיכון, והיא עומדת להתגייס לצבא. מי שעוד עומד להתגייס בקרוב הוא החבר שלה מזה שלוש שנים, שאיתו למדה יחד בכיתה אחת.

אבל חוץ מהחבר יש עוד דבר אחד שהיא משתגעת אחריו: קרם בווריה. וכשהיא מחייכת, מתגלות מייד בפניה שתי גומות־חן מקסימות, שלהן חלק רב בסיכוייה הרבים לזכות בקרוב בתפקיד חשוב בסרט הישראלי החדש.

הדגל האדום

לנוער העובד והלומד

גליון מיוחד

לראש השנה

ולשדרה הנערת הע"ם שראסוף

ולדוד